

การเติบโตและพัฒนาการของนายทุนธนาคารพาณิชย์เข้าสู่ทุนผูกขาด (2501-2516)

1. นโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลลัทธิ-ถนอม

ความขัดแย้งทางการเมืองและการแข่งขันกันสร้างฐานทางเศรษฐกิจโดยอาศัยอิทธิพลของแต่ละฝ่ายในการควบคุมกลไกอำนาจรัฐระหว่าง พ.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์และจอมพลสฤษดิ์ ณะรัชต์ ซึ่งสละสมมานานได้นำไปสู่การรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ เพื่อโค่นล้มอำนาจและอิทธิพลของ พ.ต.อ.เผ่า เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 ผลของการรัฐประหารครั้งนี้ทำให้การเมืองไทยซึ่งก่อนหน้านี้มีผู้กุมอำนาจอยู่ 2 กลุ่ม สามารถรวมศูนย์เข้าสู่ภายใต้การควบคุมของจอมพลสฤษดิ์แต่เพียงผู้เดียว จอมพลสฤษดิ์ได้ทำลายฐานอำนาจของ พ.ต.อ.เผ่า โดยสิ้นเชิง กรมตำรวจซึ่งเคยมีอำนาจมหาศาลเทียบเท่ากับกองทัพก็ถูกถอดถอนอำนาจหมดสิ้น หน่วยกำลังหลายส่วนถูกโอนเข้าสังกัดกองทัพพร้อมกับตัดทอนกำลังเพื่อขุดรากถอนโคนประวัติกองการในเมืองของตน จอมพลสฤษดิ์ได้ขยายฐานอำนาจทางการเมืองของตนไปอย่างกว้างขวางโดยสถาปนาตนเองเป็นผู้นำการทหารสูงสุดเพื่อควบคุมกำลังทั้ง 3 เหล่าทัพอย่างเด็ดขาด<sup>1</sup> และดำเนินนโยบายควบคุมอำนาจรัฐโดยเด็ดขาด ทำลายสถาบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญปกครองประเทศ และประกาศกฎอัยการศึกใช้แทน โดยอ้างว่าเพื่อรักษาสถานการณ์และความสงบเรียบร้อยของประเทศตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501<sup>2</sup>

<sup>1</sup> ศักดินา ฉัตรกุล ณ อยุธยา, เรื่องเดียวกัน, หน้า 172.

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 191.

นับแต่เริ่มมาจนถึง 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ประเทศไทยเราก็ยังปกครองโดยเผด็จการทหารตลอดมา แม้เมื่อจอมพลสฤษดิ์ถึงแก่อสัญกรรมลงเมื่อ พ.ศ. 2506 แล้วก็ตาม ภายใต้การนำของจอมพลถนอมและจอมพลประภาส ก็ยังคงรักษาการปกครองแบบเผด็จการทหารเหมือนเดิม

หลังจากควบคุมอำนาจรัฐได้โดยเด็ดขาดแล้ว จอมพลสฤษดิ์ ได้ดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศโดยการนำเอาแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาตินามาใช้ ซึ่งเป็นผลมาจากการร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาที่ต้องการเปิดประเทศไทยให้รองรับการขยายตัวของทุนจากโลกเสรี โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาให้เข้ามาลงทุนโดยสะดวก และขณะเดียวกันเพื่อให้ไทยมีความผูกพันทั้งทางอุตสาหกรรมและการค้ากับโลกเสรี<sup>1</sup> โดยดำเนินการต่อต้านคอมมิวนิสต์ ซึ่งขณะนั้นเองเป็นระยะเวลาที่เกิดวิกฤตการณ์ฝ่ายซ้ายขววาในลาวรวมทั้งฝ่ายเวียดนามที่คอยให้ความช่วยเหลือฝ่ายซ้ายในลาว ความหวาดกลัวภัยจากคอมมิวนิสต์ ทำให้รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ได้เข้าผูกพันอย่างลึกซึ้งกับสหรัฐอเมริกา<sup>2</sup> สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือไทยทั้งทางด้านการเงินและการทหารในการพัฒนาและปราบปรามผู้ก่อการร้ายในประเทศ ยิ่งรัฐบาลไทยมีความเชื่อเรื่องภัยจากคอมมิวนิสต์มากเท่าใดก็ยิ่งทำให้มีความผูกพันกับอเมริกามากขึ้นเท่านั้น<sup>3</sup>

แม้เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ถึงแก่อสัญกรรมใน พ.ศ. 2506 แล้ว รัฐบาลภายใต้การนำของจอมพลถนอม-ประภาสก็ยังคงดำเนินนโยบายและโครงการต่าง ๆ สืบต่อจากจอมพลสฤษดิ์มาได้เปลี่ยนแนวไปจากเดิมเลย ความแตกต่างที่สำคัญเป็นเพียงขอบเขตความสนใจและอิทธิพลของอเมริกาในการเมืองไทยมีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเกิดสงครามเวียดนาม อเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทางการเงินแก่โครงสร้างพื้นฐานสังคม ด้านคมนาคม ซึ่งมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์การทหารแก่ไทยเพิ่มขึ้น<sup>4</sup> ความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ ผู้นำ

<sup>1</sup> อุกกฤษฐ์ ปัทมานันท์, "สหรัฐอเมริกากับนโยบายเศรษฐกิจไทย (1960-1970)" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 148-149.

<sup>2</sup> ทักซ์ เฉลิมศิริณ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 318-336.

<sup>3</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 338-339.

<sup>4</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 354-355.

ในระยะนี้มีนโยบายในการพัฒนา เศรษฐกิจที่เน้นหนักไปทางการขยายธุรกิจส่วนตัวและพรรคพวก  
ของตนมากขึ้น<sup>1</sup>

ในระยะนี้ รัฐไม่ได้เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของชนกลุ่มต่าง ๆ ประเทศถูกปกครอง  
โดยระบอบเผด็จการทหาร ผู้นำประเทศทั้ง 2 รัฐบาลต่างมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากมาย การ  
พัฒนาประเทศมิได้ตกอยู่กับคนส่วนใหญ่ ผู้ที่ได้รับประโยชน์ก็คือ พวกที่สามารถเข้าร่วมมือกับ  
กลุ่มผู้กุมอำนาจรัฐได้ ซึ่งก็คือพวกนายทหาร นายทุนและจักรพรรดินิยมต่างชาติ นอกจากนี้  
การเข้าคุ้มครองสถาบันกษัตริย์ของจอมพลสฤษดิ์ก็ทำให้กลุ่มเจ้านายเชื้อพระวงศ์ได้หวนกลับมา  
มีบทบาททั้งทางการเมืองและทางเศรษฐกิจในระยะต่อมา

แหล่งเงินทุนการก่อสร้างของสี่รัฐฯในประเทศไทย (หน่วย ล้านบาท)<sup>2</sup>

ปี	state/AID	MAP/MASF	MILCON	อื่น ๆ	รวม
2497/2505	62.4	35.1	-	-	97.5
2506	25.9	17.0	-	-	42.5
2507	0.2	1.1	-	-	4.3
2508	0.3	3.4	26.0	-	29.7
2509	0.1	3.9	196.0	-	200.0
2510	0.1	12.9	121.0	1.8	135.0
2511	-	2.5	21.8	-	24.3
2512	47.6*	1.8	4.9	113.4**	167.7

1.

Pasuk Phongpaichait, Economic and Social Transformation in Thailand 1957-1973, (Bangkok: Chulalongkorn University Social Research Institute, 1980), p. 76.

2

ทักษิณ เฉลิมดิตรณ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 336.

\*รวมทั้งสิ้น 46,600,000 เหรียญอเมริกันสำหรับความช่วยเหลือให้แก่  
พ.ศ. 2497-2512

\*\* โครงการคมนาคม พ.ศ. 2505-2511

state/AID - State Department/Agency for International  
Development  
MAP/MASF - Military Assistance Program  
- Military Assistance Special Fund  
MILCON - Military Construction  
Loc - Logistic and Communication

อัตราการเจริญเติบโตของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ (2499-2516)<sup>1</sup> คิดเป็นร้อยละ

	2499-2504	2404-2509	2509-2514	2514-2516
1. เกษตรกรรม	7.6	6.2	5.4	4.3
2. เหมืองแร่	1.7	15.1	9.0	6.6
3. หัตถอุตสาหกรรม	3.6	11.1	11.3	13.8
4. ก่อสร้าง	12.8	12.8	7.0	-5.8
5. ไฟฟ้าและการประปา	20.0	22.3	28.8	32.2
6. คมนาคมและการสื่อสาร	13.4	6.1	8.3	5.7
7. การค้าส่งและการค้าปลีก	4.1	8.1	9.2	7.0
8. การธนาคาร การประกันภัย	17.6	15.8	16.5	8.8
9. การบริหารงานของรัฐ	3.1	5.4	8.6	7.6
10. การบริการ	8.0	7.9	9.1	8.5

1

Pasuk Phongpaichait, Ibid., p. 88.

## 2. สภาเศรษฐกิจไทยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ

เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจที่วางไว้บรรลุเป้าหมาย จอมพลสฤษดิ์ ได้ตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2503 และผลของการดำเนินงานทั้งหมดนี้ได้สร้างลักษณะสำคัญที่มีผลต่อการวิวัฒนาการโครงสร้างเศรษฐกิจไทย 4 ประการคือ<sup>1</sup>

1. รัฐบาลได้รับเงินทุนช่วยจากต่างประเทศจำนวนมาก
2. รัฐบาลได้ให้ความมั่นคงทางการเมืองเป็นหลักประกันเพื่อชักชวนการลงทุนจากต่างประเทศ ผลคือทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเมืองไทยจำนวนมาก
3. รัฐบาลเร่งใช้จ่ายงบประมาณอย่างมากเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (Infra Infrastructure) อันได้แก่ ถนน ไฟฟ้า โทรคมนาคม การสื่อสาร การชลประทาน เป็นต้น
4. รัฐบาลเร่งใช้จ่ายอย่างมากในการก่อสร้าง ขยายระบบราชการ รวมถึงจำนวนข้าราชการ ทหาร พลเรือน อาคาร สถานที่ เครื่องใช้ล้อยอื่น ๆ ของข้าราชการด้วย

ผลของการดำเนินงานถึง 4 ประการที่สรุปมานี้ ทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการเงิน การค้าและอุตสาหกรรม การไหลเข้ามาของเงินตราจากต่างประเทศ ทั้งการช่วยเหลือและการลงทุน ตลอดจนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราในตลาดมากเป็นทวีคูณ จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการหมุนเวียนเงินตราเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว บริษัทการค้าที่ทำหน้าที่ตัวแทนของบริษัทต่างชาติอีกทีหนึ่งที่ประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น อุตสาหกรรมไฟฟ้า ก่อสร้าง ก็ขยายตัวขึ้นด้วย และบริษัทที่ทำหน้าที่ด้านค้าส่งออก เช่น ข้าว ข้าวโพด มันลัมปะหลังก็ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากรัฐมีนโยบายเกษตรกรรมที่ส่งเสริมปริมาณส่งออก ทางด้านเกษตรกรรมเติบโตขึ้นเนื่องจากนโยบายส่งเสริมการผลิตในประเทศทดแทนการนำเข้า

<sup>1</sup> เพียร ธำมะรงค์, "ความเห็นบางประการเกี่ยวกับการพัฒนาทุนการเงินของไทย," วารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ( เมษายน ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 2525 ): 102.

การขยายตัวด้านทุนการเงิน ในระยะพัฒนาที่ รัฐบาลมีนโยบายต่อสถาบันการเงินต่าง ๆ ให้ประกอบธุรกิจในทางที่ก่อให้เกิดความมั่นใจและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากที่สุด และได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารมีความมั่นคงทั่วไป<sup>1</sup> ดังนั้น จึงได้พัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ให้เข้าสู่สมัยใหม่ โดยออกพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ 2505 และหยุดยั้งการเพิ่มจำนวนของธนาคารพาณิชย์ให้จำกัดอยู่แค่ 16 แห่ง ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ทำการแห่งสุดท้ายคือ ธนาคารเอเชียทรัสต์ ซึ่งได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2508 และหลังจากนั้นอีก 1 ปี รัฐบาลได้รวมธนาคาร 2 แห่งซึ่งประสบกับปัญหาการดำเนินงานเข้าด้วยกันคือ ธนาคารมณฑลและธนาคารเกษตร เป็นธนาคารกรุงไทย โดยกระทรวงการคลัง เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด

พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ 2505 ได้มีบทบาทในการสร้าง ความมั่นคงให้แก่ธนาคารพาณิชย์ของไทย นอกจากจำกัดจำนวนธนาคารพาณิชย์แล้ว ยังมีข้อจำกัดต่าง ๆ ในการเปิดสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และกำหนดให้เฉพาะธนาคารไทยเท่านั้นที่มีโอกาสเปิดสาขาได้ ทำให้การขยายตัวของธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็น การลดบทบาทที่สำคัญกว่าสาขาของธนาคารต่างประเทศอย่างเห็นได้ชัด<sup>2</sup> นโยบายความมั่นคงของระบบธนาคารพาณิชย์ของรัฐบาลทำให้เกิดการผูกขาดในการเป็นเจ้าของธนาคารอื่น ธนาคารพาณิชย์ตกอยู่ภายใต้การดำเนินงานของคนไม่กี่กลุ่ม และบุคคลเหล่านี้ได้เข้าควบคุมเงินทุนในระบบซึ่งถือว่าเป็นเงินที่สำคญที่สุดของสังคม ดังนั้น จึงมีบทบาทในการกำหนดทิศทาง การใช้จ่ายเงินของสังคมด้วย นายทุนธนาคารเหล่านี้ได้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์เพียงอย่างเดียว ยังมีกิจการอื่น ๆ ของตนที่ถือว่าเป็นกิจการในเครือของธนาคารและกิจการที่ร่วมทุนกับพ่อค้าคนอื่น ๆ อีก ดังนั้น เงินของธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นเงินออมของสังคมส่วนหนึ่งได้ถูกใช้ไปในการขยายธุรกิจของบรรดาเจ้าของธนาคารทั้งทางด้านการเงิน การค้าและอุตสาหกรรม เมื่อเศรษฐกิจขยายตัว

<sup>1</sup> สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ระหว่างระยะเวลา พ.ศ. 2504 ถึง พ.ศ. 2506 และถึง พ.ศ. 2509 (พระนคร : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, ม.ป.ป), หน้า 25.

<sup>2</sup> ถุกชัย พาริพงษ์ศักดิ์, "กฎหมายธนาคารพาณิชย์," วารสารธรรมศาสตร์ (เมษายน-มิถุนายน ปีที่ 6 เล่ม 5 2520): 38.

อย่างรวดเร็ว กลุ่มคนที่กุมเงินออมของสังคมเหล่านี้ก็พัฒนาตัวเองขึ้นอย่างรวดเร็วตามระบบเศรษฐกิจจนสามารถเข้าควบคุมธุรกิจต่าง ๆ มากมายไว้ในมือ สามารถสร้างเป็นทุนผูกขาด เนื่องจากผูกขาดเงินไว้ในมือได้

ปรากฏว่าเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2516 สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย มีมูลค่าถึง 81,789 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2515 ถึง 19,124 ล้านบาท สาเหตุจากความต้องการเครดิตเพิ่มขึ้นสูงก็มีการส่งออกเพิ่มขึ้น การค้าภายในประเทศมีความคล่องตัวเนื่องจากความต้องการเครดิตเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น เพราะมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการคาดคะเนว่าราคาเครื่องอุปโภคบริโภคจะสูงขึ้นจึงมีการกว้านซื้อสินค้าบางประเภทไว้ก่อน นอกจากนี้ การที่อัตราเงินกู้ต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ หันมากู้ยืมเงินในประเทศ เพราะเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่า ส่วนทางด้านกรขยายสาขาปรากฏว่าเมื่อสิ้นปี 2515 ธนาคารพาณิชย์มีสาขาและสำนักงานใหญ่ที่เปิดดำเนินการทั้งสิ้น 736 แห่ง และเมื่อสิ้นปี 2516 เพิ่มขึ้นเป็น 779 แห่ง เงินฝากของธนาคารพาณิชย์เมื่อเดือนธันวาคม 2516 มีทั้งสิ้น 64,916 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเมื่อเดือนธันวาคม 2515 เท่ากับ 13,751 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นสูงกว่าในช่วงเดียวกันของปีก่อน ด้วยเหตุนี้ธนาคารพาณิชย์จึงสามารถขยายบริการด้านสินเชื่อต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น<sup>1</sup>

นอกจากธนาคารพาณิชย์แล้ว ธุรกิจการกู้ยืมเงินยังขยายออกไปในรูปเงินทุนหลักทรัพย์และเครดิตฟองซิเออ เนื่องจากมีความต้องการเครดิตในสังคมสูงมากในระยะนี้ และธุรกิจจำนวนมากไม่สามารรถกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ได้ เนื่องจากขัดกับ พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมิบริษักรการเงินเหล่านี้เกิดขึ้นมาก ทั้งที่เป็นอิสระและอยู่ในเครือข่ายของธนาคารพาณิชย์เอง ปรากฏว่าเมื่อสิ้นปี 2516 มีบริษัทเงินทุนเกิดขึ้นถึง 53 บริษัท<sup>2</sup>

<sup>1</sup> ศิรินันท์, "บทบาทของการธนาคารพาณิชย์ในการระดมเงินฝากและปล่อยสินเชื่อ", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการธนาคารและการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 243-247.

<sup>2</sup> ณรงค์ เพียรประเสริฐ, "การขยายตัวของทุนนิยมในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2488 ถึงปัจจุบัน," เศรษฐกิจศาสตร์ปริทัศน์ (มกราคม-มิถุนายน ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 2524): 105.

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ารัฐบาลจะสนับสนุนนโยบายจำกัดการเติบโตของธนาคารพาณิชย์ต่าง-  
 ประเทศ แต่เชื่อว่าธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจะหมดบทบาททางการเงินในสังคมไทยไปได้  
 ธนาคารต่างประเทศได้อาศัยความร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ไทยในการขยายอิทธิพลทางการเงิน  
 โดยออกมาในรูปแบบให้ธนาคารพาณิชย์ไทยกู้ยืมไปปล่อยกู้ยืมต่อหนึ่ง และเข้าร่วมลงทุนในบริษัทการ  
 เงินของไทย เช่นธนาคารหวังหลี่ร่วมลงทุนระหว่างตระกูลหวังหลี่กับธนาคารเฟรชเนชั่นแนลซิตี  
 แห่งอเมริกา บริษัทค้าหลักทรัพย์และการลงทุนหรือเงินทุนหลักทรัพย์กิลโก เป็นความร่วมมือ  
 ระหว่างธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไดอิจิ กันโยแห่งญี่ปุ่น และบริษัทแบงก์ กอร์อินเตอร์เนชั่นแนล  
 คอปอเรชั่นแห่งสหรัฐอเมริกา บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มิติซูชิอินเวสต์เมนท์ เป็นความร่วมมือของ  
 กลุ่มเตละไพบูลย์กับมิติซูชิแบงก์แห่งญี่ปุ่น บริษัทบางกอกเฟรลท์โตโก เป็นความร่วมมือระหว่าง  
 โสภณพัฒน์กับธนาคารโตโกแห่งญี่ปุ่น เป็นต้น<sup>1</sup>

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1

รวบรวมจากหนังสือต่าง ๆ ที่กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.



การเปรียบเทียบสินทรัพย์ทั้งหมด<sup>1</sup>

ระดับที่ ธนาคารที่จดทะเบียนในประเทศไทย	2516		2515	
	(ล้านบาท)		(ล้านบาท)	
1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	30,891	37.8%	21,241	33.9%
2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด	11,972	14.6	9,925	15.8
3. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด	6,530	8.0	4,934	7.9
4. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด	5,080	6.2	3,935	6.3
5. ธนาคารนครินทร์ จำกัด	4,439	5.4	3,421	5.5
6. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด	3,957	4.8	3,314	5.3
7. ธนาคารนครหลวง จำกัด	3,152	3.9	2,810	4.5
8. ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด	2,864	3.5	2,409	3.8
9. ธนาคารไทยพัฒนา จำกัด	2,824	3.5	2,305	3.7
10. ธนาคารทหารไทย จำกัด	2,725	3.3	2,269	3.6
11. ธนาคารแห่งเอเชีย จำกัด	2,110	2.6	1,705	2.7
12. ธนาคารสหธนาคาร จำกัด	1,669	2.0	1,537	2.4
13. ธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด	1,665	2.0	1,458	2.3
14. ธนาคารไทยทุน จำกัด	956	1.2	813	1.3
15. ธนาคารแหลมทอง จำกัด	700	0.9	571	0.9
16. ธนาคารหวังหลี จำกัด	255	0.3	18	0.1
	81,789	100.0%	62,665	100.0%

<sup>1</sup> ครีนิทท์ วิยธการ, "บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการระดมเงินฝากและปล่อยสินเชื่อ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการธนาคารและการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 242.

## ธนาคารที่จดทะเบียนในต่างประเทศ

อันดับ		2516		2515			
1.	ธนาคารแห่งประเทศไทย	1,578	19.6%	1.	ธนาคารแห่งประเทศไทย	1,060	17.2%
2.	ธนาคารมิตร	1,083	13.5	2.	ธนาคารมิตร	829	13.5
3.	ธนาคารเซลล์แมนฮัตตัน	988	12.3	3.	ธนาคารชาร์เตอร์	794	12.9
4.	ธนาคารแห่งอเมริกา	906	11.3	4.	ธนาคารแห่งอเมริกา	763	12.4
5.	ธนาคารชาร์เตอร์	880	10.9	5.	ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้	581	9.4
6.	ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้	653	8.1	6.	ธนาคารสหสาขา	571	9.3
7.	ธนาคารสหสาขา จำกัด	584	7.3	7.	ธนาคารเซลล์แมนฮัตตัน	404	6.3
8.	ธนาคารแห่งอินโดจีน	438	5.4	8.	ธนาคารล่ากสหชาติ	309	5.0
9.	ธนาคารล่ากสหชาติ	322	4.0		แห่งประเทศไทย		
	แห่งประเทศไทย			9.	ธนาคารแห่งอินโดจีน	304	4.0
10.	ธนาคารเมอร์แคนไทล์	182	2.3	10.	ธนาคารเมอร์แคนไทล์	179	2.9
11.	ธนาคารโพรวิเดนซ์คอมมิวนิตี	177	2.2	11.	ธนาคารโพรวิเดนซ์คอมมิวนิตี	177	2.9
12.	ธนาคารอินเดียโนเวอร์ซิตี	125	1.6	12.	ธนาคารวางตั้ง	104	1.7
13.	ธนาคารวางตั้ง	124	1.5	13.	ธนาคารอินเดียโนเวอร์ซิตี	85	1.4
		8,040	100.0%			6,160	100.0%

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การขยายตัวด้านการค้า มีการขยายตัวทั้งการค้าภายในประเทศและการค้าต่าง  
ประเทศมาก การพัฒนาประเทศจากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ เล็ดยรภาพทางการเมือง  
ของรัฐบาลทหารและการเร่งขยายงบประมาณการพัฒนาสิ่งผลไปสู่การขยายตัวของตลาดภายใน  
ประเทศอย่างรวดเร็ว และได้กลับกลายเป็นเงื่อนไขเชื้ออำนาจยให้ทุนจากต่างประเทศเข้ามา  
ลงทุนเพื่อสร้างอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า ลดต้นทุนการผลิต เช่นอุตสาหกรรมทอผ้า ได้เข้า  
มาพร้อมกับทุนญี่ปุ่นตามการขยายตัวของตลาดในประเทศและประเทศข้างเคียง อันมีผลสืบเนื่อง  
จากสงคราม<sup>1</sup> ขณะเดียวกันการขยายตัวทางการค้าต่างประเทศก็เนื่องมาจากการพัฒนา  
เศรษฐกิจในประเทศ รัฐบาลเร่งสร้างอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า ทำให้ไทยต้องสั่งซื้อสินค้า  
เครื่องจักรกล และอุปกรณ์ต่าง ๆ จากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก และเพื่อรักษาดุล การค้าไว้  
รัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งการส่งออก ซึ่งเป็นสินค้าทางด้านเกษตรกรรมเป็นล่วนมาก ซึ่งรัฐมีนโยบาย  
เร่งรับสิ่ง เล่มในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

การขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฉบับที่ 1 (2504-  
2509) เน้นหาโดยทั่วไปเพื่อสิ่ง เล่มการลงทุนจากต่างประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมให้เอกชน  
ประกอบธุรกิจอย่างเต็มที่ เน้นการเพิ่มรายได้ประชาชาติ แต่ไม่ได้เน้นการกระจายรายได้<sup>2</sup>  
และเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ รัฐบาลจึงได้ทำการกู้เงินจากต่างประเทศ  
มาสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เช่น ถนน เขื่อน น้ำประปา โดยเฉพาะ  
การสร้างเขื่อนกั้นน้ำขึ้น จุดประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือ การผลิตไฟฟ้า จากพลังน้ำตกเพื่อใช้  
ในภาคอุตสาหกรรม และอีกส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในภาคเกษตรกรรม ความล้มเหลวเหล่านี้จึงใจให้  
การหลั่งไหลเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศที่สำคัญ 2 ประเทศ คือสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

1 เพียร์ ธำมรงค์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 103.

2 ธรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 98.

ทุนจดทะเบียนของประเทศที่เข้ามาลงทุนช่วง 2503-2516 (ล้านบาท)<sup>1</sup>

ประเทศ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
สหรัฐอเมริกา	1,016.32	37.50
ญี่ปุ่น	468.14	16.54
ไต้หวัน	414.22	14.63
อื่น ๆ	885.84	31.30
รวม	2,829.52	100.00

นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมของรัฐบาลและการเข้ามาลงทุนของนายทุนจากต่างประเทศในระยะนี้ได้มีส่วนทำให้เกิดนายทุนอุตสาหกรรมขึ้นในประเทศเป็นจำนวนมาก และถ้าเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยการลงทุนมากและเทคโนโลยีสูง จะเป็นลักษณะความร่วมมือของนายทุนไทยกับนายทุนต่างชาติ หรือบางครั้งก็เป็นเพียงแค่นายหน้าจัดหาความล้มเหลวให้แก่บริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนอีกทีหนึ่ง การจัดการบริหารต่าง ๆ ล้วนอยู่ในมือของต่างชาติหมด และผู้ที่เป็นนายหน้าในด้านอุตสาหกรรมให้แก่ชาวต่างชาติที่สำคัญก็คือกลุ่มนายทุนธนาคารพาณิชย์ เช่น "ล่าซ่า" เป็นนายหน้าให้บริษัทโกลด์ของประเทศสหรัฐอเมริกา เข้ามาตั้งโรงงานผลิตสปรตกระป๋องที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ<sup>2</sup> "โรลททพีย" ร่วมกับ "โพธิ์รัตนังกูร" เป็นนายหน้าให้กับบริษัทโรนูปแลงค์เท็กซ์ไทล์ แห่งฝรั่งเศส เข้ามาลงทุนตั้งโรงงานทอผ้าไทยเมล่อนโปลีเอสเตอร์ขึ้นเป็นโรงงานทอผ้าขนาดใหญ่มาก<sup>3</sup> กลุ่มคัรี้เพื่องฟู่งและเตอะไฮญลย์ เป็นนายหน้าให้กับบริษัทอาช่าฮี้แห่งประเทศญี่ปุ่น เข้ามาตั้งโรงงานผลิตกระดาษและลาร เคมีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ<sup>4</sup> เป็นต้น

<sup>1</sup> เรื่องเดียวกัน.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทโกลด์แห่งประเทศไทยจำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทย เมล่อนโปลีเอสเตอร์จำกัด.

<sup>4</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทอาช่าฮี้แห่งประเทศไทยจำกัด.

การพัฒนาประเทศไทยได้อำนาจเผด็จการทางทหารนี้ไม่ได้เน้นเรื่องการกระจาย รายได้ของประชาชาติ มีคนจำนวนน้อยที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนาที่สำคัญคือ กลุ่มนายทุนธนาคารพาณิชย์ ซึ่งไม่ใช่มีเพียงแต่ผู้ที่เป็นพ่อค้าเท่านั้นที่เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นใหญ่ นายทุนธนาคารพาณิชย์มีทั้งกลุ่มทรัพย์สิน เจ้านาย เชื้อพระวงศ์ที่เข้าถือหุ้นใหญ่อันได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารไทยทุน ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ ธนาคารนครหลวง เป็นต้น กลุ่มนายทหารที่เข้าถือหุ้นใหญ่ได้แก่ ธนาคารสหธนาคาร ธนาคารเอเชีย (ในสมัยลฤษดิ์) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย เป็นต้น ส่วนบรรดาพ่อค้าที่ดำเนินธุรกิจธนาคารใน ระยะเวลาี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยบารมีของผู้กุมอำนาจรัฐ ผู้คุ้มครองผลประโยชน์ของตัวเอง อยู่ เช่นกลุ่มโกลดฟิช ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในธนาคารกรุงเทพจำกัด ยังต้องอาศัยบารมีของ พลเอกประภาส จารุเสถียรผู้คุ้มครองกิจการของตนเอง และการที่นโยบายของรัฐให้มีการผูกขาด การเป็นเจ้าของธนาคารพาณิชย์โดย ออกพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ 2505 ทำให้กลุ่มคนพวกนี้ สามารถควบคุมเงินทุนในระบบที่สำคัญที่สุดของสังคม จึงมีอำนาจในธุรกิจด้านอื่น ๆ ตามมาด้วย

### 3. การดำเนินธุรกิจของนายทุนธนาคารพาณิชย์

#### 3.1 ธุรกิจตระกูลหวังผล

แม้ว่าในระยะนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว แต่ ธุรกิจของหวังผลเปลี่ยนแปลงช้ามาก เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งเกิดขึ้นมาในระยะหลัง ทั้งนี้ เนื่องจากธุรกิจของ "หวังผล" เกือบทั้งหมดในระยะนี้ยังคงรักษาแบบแผนการดำเนินธุรกิจแบบ ตระกูลไวเหมือนเดิม ทั้งการถือหุ้นและการบริหารงานจะเป็นคนในตระกูลหวังผลทั้งที่อยู่ในไทย อ่องกงและเครือญาติที่มีสายสัมพันธ์จากการแต่งงานด้วยเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ตระกูลลำชา ตระกูลบุลลือ และตระกูลพิศาลบุตร นอกจากนี้ธุรกิจที่ลงทุนในระยะนี้ก็ยังคงดำเนินทางด้านค้าขาย พืชไร่เป็นสำคัญ ได้แก่ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ปอฯ บทบาทในด้านการค้าข้าวของ "หวังผล" ในระยะนี้ก็เริ่มลดบทบาทลงเนื่องจากมีกลุ่มใหม่ ๆ ขึ้นมาแทนที่ แต่ได้เริ่มมีบทบาทที่สำคัญ ในวงการค้ามันสำปะหลัง โดยนายสุวิทย์ หวังผลได้เข้าไปมีบทบาทในกรรมการสมาคมมันสำปะหลัง หลายสมัยด้วยกัน ทางด้านอุตสาหกรรม นอกจากอุตสาหกรรมก่อสร้างแล้ว อุตสาหกรรมอื่น ๆ นั้น ในระยะนี้ "หวังผล" ไม่ได้ลงทุนเองโดยตรง เป็นเพียงร่วมทุนกับ "พิศาลบุตร" ซึ่งเป็นเยยของ หวังผล ซึ่งมีบทบาทอยู่ในธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ คือลงทุนในบริษัทอุตสาหกรรมวิวัฒน์

ซึ่งเป็นบริษัทผลิตน้ำมันพืชที่ใหญ่ที่สุด ผลิตน้ำมันพืชที่พื้ยกจำหน่าย บริษัทนี้ก่อตั้งเมื่อ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2507 ด้วยเงินทุน 10 ล้านบาท ผู้ลงทุนรายใหญ่ที่สุดคือนายทุนต่างชาติ ชาวอิสราเอล ถือหุ้น 69% "หรั่งหลี" และ "พิคำบุตร" ถือหุ้นเพียง 2.77% ที่เหลือเป็นของตระกูล อินทรบุตร ดิคุกุล ปราโมชและพิณขันธ์คดี<sup>1</sup> ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ และร่วมลงทุนในบริษัทเล็ริมลู่ย เป็นบริษัทผลิตน้ำอัดลมแป๊ปซี่ จัดตั้งเมื่อ 3 มกราคม พ.ศ. 2501 โดยมีตระกูลบุลลู่ยถือหุ้น 32.60% "หรั่งหลี" ถือหุ้น 11.25% "ล่าซ่า" ถือหุ้น 3.33% และบริษัทแป๊ปซี่แห่งสหรัฐอเมริกาถือหุ้น 10.27% โดยในครั้งแรกจดทะเบียนบริษัทด้วยทุน 15 ล้านบาท ต่อมาใน พ.ศ. 2509 เพิ่มทุนขึ้นเป็น 30 ล้านบาท<sup>2</sup>

ทางด้านทุนการเงินที่สำคัญคือ ธนาคารหรั่งหลีได้ดำเนินธุรกิจแบบตระกูลไม่ผิดจากบริษัทอื่น ๆ เครดิตต่าง ๆ ของธนาคารก็เพื่อสนับสนุนการค้าของธุรกิจตระกูลหรั่งหลี แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป การค้าต่าง ๆ เริ่มขยายตัว หรั่งหลีมีบริษัทที่ดำเนินกิจการในระยะนี้ทั้งหมดประมาณ 25 บริษัท "หรั่งหลี" จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาธนาคารหรั่งหลีให้เป็นทุนการเงินที่สำคัญขึ้นมา เพื่อดำเนินธุรกิจอื่น ๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงต้องตั้งธนาคารเพริท เนชั่นแนลซิตีแห่งสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมถือหุ้นด้วย และนอกจากนี้ยังได้ตั้งบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ขึ้นอีก 2 บริษัท คือบริษัททุนพัฒนาการลงทุน และบริษัทหรั่งหลีการลงทุน จัดตั้งบริษัทผลผลิตสังคัม และเข้าถือหุ้นในบริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัยร่วมกับตระกูลโปงยานนท์ ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ธนาคารหรั่งหลี ธนาคารหรั่งหลีนับว่าเป็นธนาคารที่เล็กที่สุด และเป็นธนาคารของชาวจีนที่เก่าแก่ที่สุดที่ยังคงรักษาการค้าเงินธุรกิจธนาคารมาได้โดยตลอด โดยไม่ต้องอาศัยการมีจากผู้มีอำนาจทางการเมืองเข้าคุ้มครองเหมือนกับธนาคารของชาวจีนอื่น ๆ และยังคงรักษาทุนจดทะเบียนไว้เพียงแค่ว่า 250,000 บาท นับตั้งแต่วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2480 การบริหารงานและการให้เครดิตต่าง ๆ ก็ทำเพื่อธุรกิจของตระกูลหรั่งหลีมาโดยตลอด

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทอุตสาหกรรมวิวัฒน์ จำกัด เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2507.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทเล็ริมลู่ยจำกัด.

อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจและการเข้าบริหารงาน  
ของรัฐบาลกลางที่ได้รับการศึกษาแบบใหม่ และการขยายตัวในธุรกิจของตระกูลที่มีมากขึ้น  
ในวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ธนาคารหวังหลิได้เริ่มเปลี่ยนแปลงจากธนาคารแบบ  
ตระกูลเป็นการร่วมทุนกับกลุ่มต่างชาติ โดยการตั้งธนาคารเฟรลท์เนชั่นแนลซิตี แห่งสหรัฐ  
อเมริกาเข้าร่วมดำเนินกิจการด้วย โดยการเพิ่มทุนจดทะเบียนขึ้นเป็น 2,000,000 บาท  
แบ่งเป็น 80,000 หุ้น ๆ ละ 25 บาท "หวังหลิ" ถือหุ้น 60 % ธนาคารเฟรลท์เนชั่นแนลซิตี  
ถือหุ้น 40 % มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจากเดิม ซึ่งเป็นเฉพาะคนในตระกูลหวังหลิมาเป็น  
บริหารงานร่วมกับต่างชาติ ดังรายชื่อคณะกรรมการของธนาคาร เมื่อ 25 มกราคม พ.ศ.  
2516 ปรากฏดังนี้คือ<sup>1</sup>

1. นายตันฮิวตังหวังหลิ
2. นายลูร์ทีย์หวังหลิ
3. นายกิมหวังหลิ
4. นายเอควอนโด ไดโลเอคโต ริกาล่า (EDDUARDO DY-LIAE)
5. นายราล์ฟ โคลิน แลม เบิร์ต ลูเนียร์ (RALPH COLIN LAMBERT J.R.)
6. นายโดแนลด์ โธมัส ดันตัน (DONALD THOMAS DUNTON)
7. นายคาลวินทิน เฮฮาน (CALVIN TIN HEL CHAN)
8. นายลู๊กหวังหลิ
9. นายธรรมณูหวังหลิ

ธนาคารหวังหลิเป็นธนาคารเดี่ยวมาตลอดไม่มีสาขา หลังจากได้เริ่มขยายทุนในการ  
ดำเนินงานจึงได้เปิดสาขาเป็นแห่งแรกเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2517 ที่ทำดินแดง  
แขวงคลองสาม ธนบุรี<sup>2</sup> ซึ่งก็อยู่ในเขตค้าขายดั้งเดิมของตระกูลหวังหลิ

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อคณะกรรมการบริษัทธนาคารหวังหลิ  
จำกัด 25 มกราคม 2516.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายงานการจดทะเบียนสาขาของธนาคาร  
หวังหลิ จำกัด 24 กันยายน 2517.

บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นธนาคารหวังหลี่ในการประชุมสามัญ เมื่อ 9 มีนาคม 2516 ซึ่ง  
 แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในการถือหุ้น ซึ่งก้าวจากรายการตระกูลหวังหลี่ผู้ลงทุนรวม  
 กับต่างชาติ โดยการเพิ่มทุนเป็น 2,000,000 บาท จำนวนหุ้น 80,000 หุ้น ๆ ละ 25 บาท<sup>1</sup>

รายชื่อ	ที่อยู่	จำนวนหุ้น
1. นายกิตติ หวังหลี่	ไทย	556
2. นายต้นชีวหัง	ฮ่องกง	834
3. นายต้นชีวฮ้อ	ฮ่องกง	556
4. นายต้นชีวตั้ง หวังหลี่	ไทย	106
5. นายปลิต หวังหลี่	ไทย	556
6. นายเอี่ยม หวังหลี่	ไทย	3,331
7. นายต้นชีวตุง	ฮ่องกง	833
8. นายต้นซิง เฮ้ง	ฮ่องกง	833
9. นายต้นเอียงฮุย	ฮ่องกง	416
10. นายต้นเอียงเต็ง	ฮ่องกง	416
11. นายลูวิทย์ หวังหลี่	ไทย	61
12. นายลูกิจ หวังหลี่	ไทย	61
13. นายลูรพล หวังหลี่	ไทย	62
14. นายลูกชัย หวังหลี่	ไทย	62
15. นายลูชาติ หวังหลี่	ไทย	62
16. นายลูเทพ หวังหลี่	ไทย	62
17. นายลูสิตต์ หวังหลี่	ไทย	62
18. นายลูรสิตต์ หวังหลี่	ไทย	62
19. นายลูพนัน หวังหลี่	ไทย	62

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของธนาคารหวังหลี่จำกัด  
 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2516.



รายชื่อ	ที่อยู่	จำนวนหุ้น
20. นายต้นกิมเฮ่า (ต้นเทียนลิว)	ฮ่องกง	186
21. นายต้นกิมฮิ (ต้นเทียนลือ)	ฮ่องกง	186
22. นายต้นฮอย (ต้นเทียนไอ)	ฮ่องกง	185
23. นายกิม หวังหลี่	ไทย	150
24. นายวรวิธ หวังหลี่	ไทย	150
25. นายวุฒิชัย หวังหลี่	ไทย	150
26. ธนาคารเฟิร์สแนชชั่นแนลซิตีจำกัด	สหรัฐอเมริกา	32,000
27. บริษัทหวังหลี่การลงทุนจำกัด	ไทย	38,000
รวม		80,000 หุ้น

### บริษัทเงิน<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง สุดท้าย ร้อยละ
1. บริษัทฟูลิพัฒนาการการลงทุนจำกัด	16 มิถุนายน 2515	1,000,000	1. หวังหลี่ 100
	28 มิถุนายน 2516	20,000,000	
2. บริษัทหวังหลี่การลงทุนจำกัด	9 กุมภาพันธ์ 2516	950,000	1. หวังหลี่ 100

### บริษัทประกันภัย

1. บริษัทหลวงหลี่ประกันภัย	23 กันยายน 2476	1,000,000	1. หวังหลี่ 100
	6 พฤศจิกายน 2510	2,000,000	
	16 เมษายน 2510	5,000,000	

<sup>1</sup> รวบรวมจากแฟ้มบริษัทต่าง ๆ ที่ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง	
			ผู้ถือหุ้น	ร้อยละ
2. บริษัทพระนครธนบุรีประกันภัย	16 กันยายน 2487	1,000,000	1. หวังหลี่	8.22
	24 มีนาคม 2494	2,000,000	2. บุลลู่ย	20.25
			3. ตันจัวผิตย	16.15
3. บริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย <sup>1</sup>	23 เมษายน 2513	3,500,000	1. หวังหลี่	40
	2516	5,000,000	2. โปะยานนท์	20.66

บริษัทค้ำประกัน

1. บริษัทพุดผลค้ำประกัน	13 มีนาคม 2505	1,500,000	1. หวังหลี่	100
	28 ธันวาคม 2515	2,000,000		

บริษัทการค้าอื่น ๆ ของหวังหลี่<sup>2</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง	
				ผู้ถือหุ้น	ร้อยละ
1. บริษัทหวังหลี่จำกัด	24 มิถุนายน 2482	2,700,000	1. คำข้าว	1. หวังหลี่	100
	24 กรกฎาคม 2511	5,400,000	2. ประกอบธุรกิจโรงสี		
2. บริษัทเออะอว จำกัด	21 สิงหาคม 2482	200,000	1. คำข้าวโพด	1. หวังหลี่	100
3. บริษัทพุดผลจำกัด	23 กรกฎาคม 2485	100,000	1. คำมันสัมปะหลัง	1. หวังหลี่	100
	25 กันยายน 2500	500,000			
	18 ธันวาคม 2504	2,000,000			

<sup>1</sup> บริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย ก่อตั้งเมื่อ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2483 มีพ่อค้าข้าวสาลีและกลุ่มข้าราชการเข้าถือหุ้นร่วมกัน แต่สำหรับ "หวังหลี่" แล้วเพิ่งเข้าถือหุ้นและเข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารบริษัทเมื่อ 23 เมษายน พ.ศ. 2513 โดยครั้งแรกเข้าถือหุ้นเพียงร้อยละ 8 แต่เมื่อมีการเพิ่มทุนใน พ.ศ. 2516 จึงซื้อหุ้นเพิ่มและกลายเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ที่สุดของบริษัท.

<sup>2</sup> รวบรวมจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ที่กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญ	ครั้งสุดท้าย ร้อยละ
4. บริษัทไทยเรื่อโยงและ ล่าเสียงจำกัด <sup>1</sup>	22 ธันวาคม 2491	250,000	1.ท่าการเดินเรือ ล่าเสียงสินค้า	1.หวังหลี่ 2.ชาวนอร์เวย์	70 30
5. บริษัทสำหว่าแข็งและ ห้องเป็นจำกัด	7 มิถุนายน 2492	2,500,000	1.ท่าโรงน้ำแข็ง ท่าห้องเป็น	1.หวังหลี่ 2.สี่ขา	10 11.6
6. บริษัทวิสุทธิพาณิชย์จำกัด	24 กรกฎาคม 2502	500,000	1.ค้าเครื่องมือ ก่อสร้าง	3. พิศาลบุตร 1.หวังหลี่	4: 100
	14 กุมภาพันธ์ 2505	1,100,000			
	22 ตุลาคม 2516	2,000,000			
7. บริษัทมหินธรจำกัด	2 มิถุนายน 2504	500,000	1.ค้าพืชไร่และ สินค้าพื้นเมือง	1.หวังหลี่	100
8. บริษัทสิทธิพันธ์จำกัด	20 กรกฎาคม 2504	100,000	1.ค้าพืชไร่และ สินค้าพื้นเมือง	1.หวังหลี่	100
	5 สิงหาคม 2506	1,000,000			
	25 สิงหาคม 2509	1,500,000			
	22 มีนาคม 2514	2,000,000			
9. บริษัทพลพิพิธจำกัด	11 พฤษภาคม 2505	1,000,000	1.ค้าพืชไร่และ สินค้าพื้นเมือง	1.หวังหลี่	100
	22 ตุลาคม 2505	5,000,000			
	30 เมษายน 2512	12,000,000			
10. บริษัทธัญญาเขตน์จำกัด	6 ธันวาคม 2506	350,000	1.ประกอบกิจการ โรงสี 2.ค้าข้าว	1.หวังหลี่	100

<sup>1</sup>บริษัทเลิกไปเมื่อ 22 พฤษภาคม 2506.

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง สุดท้าย ร้อยละ
11. บริษัทคอนกรีตศรีนครินทร์	30 กรกฎาคม 2507	2,000,000	1.ค้าเครื่องมือ	1.หวังหลี 83.45
เอนจิเนียริ่งแอนด์เชอรัวิล	10 ธันวาคม 2509	5,000,000	ก่อสร้างและ	
เชลล์จำกัด			โรงงาน	
			อุตสาหกรรม	
12. บริษัทประไพและบุตร	23 ธันวาคม 2509	200,000	1.รับเหมาก่อสร้าง	1.หวังหลี 100
จำกัด	19 กรกฎาคม 2511	1,000,000		
	23 ตุลาคม 2516	3,000,000		
13. บริษัทพีรภิกษจำกัด	17 กุมภาพันธ์ 2510	200,000	1.รับเหมาก่อสร้าง	1.หวังหลี 100
	30 เมษายน 2510	1,000,000		
	20 กันยายน 2515	2,000,000		
14. บริษัทพัฒนาการจำกัด	20 พฤษภาคม 2514	3,000,000	1.เข้าครอบครอง	1.หวังหลี 100
	29 กันยายน 2515	3,300,000	ทรัพย์สินและเข้า	
			ถือหุ้นในบริษัทต่างๆ	
15. บริษัทสิบลีจำกัด	30 ตุลาคม 2514	4,000,000	1.เข้าครอบครอง	1.หวังหลี 100
			ทรัพย์สินและ	
			เข้าถือหุ้นในบริษัท	
			ต่าง ๆ	
16. บริษัทบัวขาวจำกัด	30 ตุลาคม 2515	200,000	1.ค้าพืชไร่และสินค้า	1.หวังหลี 100
			พื้นเมือง	
17. บริษัทธรรวารจำกัด	27 มกราคม 2516	2,000,000	1.ส่งสินค้าออกและ	1.หวังหลี 100
			ส่งสินค้าเข้า	
			2.ทำการค้าสินค้าพืชไร่	
			และสินค้าพื้นเมือง	

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง สุดท้าย ร้อยละ
18. บริษัทพจนกิจจำกัด	29 ตุลาคม 2516	2,000,000	1.ค้าสินค้าพืชไร่และ สินค้าพื้นเมืองทุกชนิด 2. ทำการส่งสินค้าเข้า และส่งออก	1. หวังหลี่ 100

บัญชีผู้ถือหุ้นบริษัทหวังหลี่ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2511 ทุนจดทะเบียน  
5,400,000 บาท แบ่งออกเป็น 54,000 หุ้น<sup>1</sup>

รายชื่อ	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
1. นายต้นเฮี้ยวก็	ไทย	4,500
2. นายเอี่ยม หวังหลี่	ไทย	13,500
3. นายต้นชีวเฮ้ง	ฮ่องกง	4,500
4. นายต้นชีวห้ง	ฮ่องกง	4,500
5. นายต้นชิงคอง	ฮ่องกง	4,500
6. นายต้นชิวต้ง หวังหลี่	ไทย	3,000
7. นายต้นชิวฮ้อ	ฮ่องกง	3,000
8. นายชลิต หวังหลี่	ไทย	3,000
9. นายกิตติ หวังหลี่	ไทย	3,000
10. นายต้นเอียงฮุย	ฮ่องกง	2,250
11. นายต้นเอียงเต็ง	ฮ่องกง	2,250
12. นายลูวิทย์ หวังหลี่	ไทย	332
13. นายลูกิจ หวังหลี่	ไทย	332

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทหวังหลี่จำกัด  
เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2511.

รายชื่อ	สัญชาติ	จำนวนหุ้น
14. นายสุรพล หวังหลี่	ไทย	334
15. นายสุภชัย หวังหลี่	ไทย	332
16. นายสุชาติ หวังหลี่	ไทย	334
17. นายสุเทพ หวังหลี่	ไทย	334
18. นายสุจินต์ หวังหลี่	ไทย	334
19. นายสุรสิทธิ์ หวังหลี่	ไทย	334
20. นายสุพจน์ หวังหลี่	ไทย	334
21. นายต้นกิมฮี (ต้นเทียนลือ)	ฮ่องกง	1,000
22. นายต้นกิมฮอย (ต้นเทียนไอ)	ฮ่องกง	1,000
23. นายต้นกิมเฮา (ต้นเทียนลิว)	ฮ่องกง	1,000
รวม		54,000

บทบาทของ "หวังหลี่" ในลัทธิคัมภีร์ลับปะหลัง ซึ่งก่อตั้งใน พ.ศ. 2506<sup>1</sup>

พ.ศ.	ชื่อ	ตำแหน่ง	จากบริษัท
2507	นายสุวิทย์ หวังหลี่	รองเลขาธิการ	บริษัททุนผลจำกัด
2508	นายสุวิทย์ หวังหลี่	อุปนายก	บริษัททุนผลจำกัด
2509	นายสุวิทย์ หวังหลี่	อุปนายก	บริษัททุนผลจำกัด
2510	นายสุวิทย์ หวังหลี่	อุปนายก	บริษัททุนผลจำกัด
2511	นายสุวิทย์ หวังหลี่	อุปนายก	บริษัททุนผลจำกัด
2512	นายสุวิทย์ หวังหลี่	นายกสมาคม	บริษัททุนผลจำกัด
2513	นายสุวิทย์ หวังหลี่	นายกสมาคม	บริษัททุนผลจำกัด
2514	นายสุวิทย์ หวังหลี่	นายกสมาคม	บริษัททุนผลจำกัด
2515	นายสุวิทย์ หวังหลี่	กรรมการ	บริษัททุนผลจำกัด
2516	นายสุวิทย์ หวังหลี่	กรรมการ	บริษัททุนผลจำกัด

<sup>1</sup> ลัทธิคัมภีร์ลับปะหลังแห่งประเทศไทย, รายชื่อคณะกรรมการในปีต่าง ๆ (พิมพ์ดีด).

### 3.2 ธุรกิจตระกูลล่าช้า

ในระยะนี้ "ล่าช้า" ได้ขยายธุรกิจของตนเองออกไปมากในทุกด้าน ทั้งทางการเงิน การค้าและอุตสาหกรรม ซึ่งเนื่องมาจากสถานการณ์เศรษฐกิจและนโยบายของรัฐที่ใช้อำนวยให้เกิดการขยายตัว "ล่าช้า" มีบริษัทที่เข้าดำเนินงานทั้งหมดประมาณ 40 กว่าบริษัท โดยมีธนาคารกสิกรไทยเป็นแกนที่สำคัญในการสนับสนุนด้านการเงิน การขยายตัวของล่าช้าที่รวดเร็ว มีมีแนวทางในการดำเนินงานที่เป็นลักษณะเฉพาะต่างจากกลุ่มอื่น ๆ คือเข้าร่วมมือดำเนินงานธุรกิจกับกลุ่มทรัพย์สินฯ และมีบทบาทเป็นนายทุนนายหน้าเชื่อมโยงให้นายทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในไทย ทั้งทางด้านการเงิน การค้าและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะนายทุนจากอเมริกาและยุโรป

ถึงแม้ "ล่าช้า" จะมึนโยบายในการดำเนินงานที่ค่อนข้างเป็นอิสระจากกลุ่มการเมือง นายทหาร ที่ครองอำนาจอยู่ในระยะนี้ก็ตาม แต่ภายใต้อำนาจรัฐเผด็จการบรรดากลุ่มนายทุน ยังมีความจำเป็นที่จะหาเสถียรภาพทางการค้าให้ตนเอง ป้องกันการถูกควบคุมทำลายล้างจากฝ่าย อภิทธิพลทางการเมือง ดังนั้น "ล่าช้า" จึงต้องวิ่งเข้าพึ่งบารมีคุ้มครองจากเจ้านายชั้นสูง เชื้อพระวงศ์ ซึ่งมีสถาปนาพระมหากษัตริย์เป็นตัวแทน สถาปนาขึ้นแล้วจะถูกปลดบทบาทไปหลังจากการ รัฐประหารของคณะราษฎรใน พ.ศ. 2475 แล้วก็ตาม ได้ถูกส่งเสริมให้มีส่วนบทบาทในทางสังคม และการเมืองขึ้นมาอีกในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ณะรัชต์ครองอำนาจ ทั้งนี้เพื่อความชอบธรรมของ จอมพลสฤษดิ์ในการขึ้นครองอำนาจ<sup>1</sup> ถึงแม้ว่า "ล่าช้า" จะร่วมดำเนินงานธุรกิจกับกลุ่มทรัพย์สินฯ มาก่อนหน้านี้ก็ตาม แต่ความร่วมมือยังเป็นไปไม่มากนัก มาในระยะนี้ "ล่าช้า" ได้กระชับความสัมพันธ์ของตนกับกลุ่มทรัพย์สินฯ ให้แนบแน่นมากขึ้น ทั้งทางด้านการเงิน การค้าและอุตสาหกรรม

นายทุนเพิ่ม โกรทฤษ์ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพย์สินฯ ได้รับการเชื้อเชิญให้เป็น กรรมการในธนาคารกสิกรไทยเมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2507 และได้ลาออกเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2513 ทั้งนี้เนื่องจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งโดยตำแหน่งนี้แล้วจะต้อง เป็น ประธานกรรมการในธนาคารไทยพาณิชย์ด้วย จึงจำเป็นต้องลาออกจากตำแหน่งกรรมการ

<sup>1</sup> ทักษิณ เฉลิมมิตรธนะ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 360.

ธนาคารกสิกรไทย<sup>1</sup> แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มทรัพย์สินฯ ก็ยังคงถือหุ้นในธนาคารกสิกรไทยอยู่<sup>2</sup> นอกจากนี้ยังร่วมลงทุนในบริษัทสินเคทหาร ประกอบกิจการเครดิตฟองซิเอร์ โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2516 ด้วยทุน 25 ล้านบาท "ล้าชา" ถือหุ้น 19.5% ทรัพย์สินฯ ถือหุ้น 25.5% บริษัทคอมมอนเวลท์ดีเวลลอปเม้นท์ คอปอเรชั่นแห่งประเทศไทย จำกัด ถือหุ้น 19 %<sup>3</sup> ส่วนความร่วมมือทางด้านการค้าเท่าที่สำรวจ พบมีเพียงบริษัทเดียว คือบริษัทนวกิจ ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจซื้อขายที่ดิน เข้าถือครองกรรมสิทธิ์ในสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ บริษัทนี้ได้จัดตั้งเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2510 "ล้าชา" ถือหุ้น 55% นายทุนเพิ่มโกรทฤษี ตัวแทนกลุ่มทรัพย์สินฯ ถือหุ้น 5%<sup>4</sup> ทางด้านอุตสาหกรรมนอกจาก "ล้าชา" จะเข้าช่วยบริหารในบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ซึ่งกลุ่มทรัพย์สินฯ ถือหุ้นอยู่ถึง 90.40% แล้ว<sup>5</sup> ความร่วมมือของทั้ง 2 กลุ่มนี้จะเป็นไปในลักษณะร่วมกันเป็นนายหน้าให้อุตสาหกรรมต่างเข้ามาร่วมลงทุนในไทย บริษัทเหล่านี้ได้แก่ เลิรมูลย์จำกัด บริษัทบางไฟรส์โตน (แห่งประเทศไทย) จำกัด บริษัทเลอเปอตตี (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งรายละเอียดในการถือหุ้นจะกล่าวให้ทราบต่อไป

นอกจากความร่วมมือกับกลุ่มทรัพย์สินฯ แล้ว ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เศรษฐกิจไทยได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วพร้อม ๆ กับการเข้ามาลงทุนของต่างชาติอย่างมาก "ล้าชา" ได้มีบทบาทที่สำคัญในการเป็นนายหน้าให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในลักษณะการร่วมทุนดำเนินงานร่วมกันทางการเงิน การค้าและอุตสาหกรรม

ทางด้านการเงิน มีบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 2 บริษัท ในระยะนี้ที่ร่วมทุนกับต่างชาติ คือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และการลงทุนจำกัด หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กลังโก ตั้งขึ้นเมื่อ 25 มีนาคม พ.ศ. 2512 โดยเป็นนายหน้าทางการเงินให้กับนายทุนการเงินญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มธนาคารกสิกรไทยจำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของธนาคารกสิกรไทยเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2516.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทสินเคทหารจำกัด.

<sup>4</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทนวกิจจำกัด.

<sup>5</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทปูนซิเมนต์ไทยจำกัด เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515.



บริษัทได้เติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีกลุ่มนายทุนต่างชาติถึง 2 กลุ่มให้การสนับสนุนทางการเงิน โดยในระยะแรกที่ก่อตั้งบริษัทมีเงินทุนจดทะเบียนถึง 20 ล้านบาท และเพิ่มทุนขึ้นอีกใน พ.ศ. 2515 เป็น 30 ล้านบาท เนื่องจากเป็นระยะที่ความต้องการเครดิตในประเทศสูงมาก ในการถือหุ้นครั้งสุดท้ายปรากฏว่า "ล่าช้า" ซึ่งมีธนาคารกสิกรไทยและบริษัทอื่น ๆ ในเครือถือหุ้น 22.17% ธนาคารไดอิจิกันโยแห่งญี่ปุ่นถือหุ้น 20% ผู้ถือหุ้นใหญ่ที่สุดคือ แบงเกอร์อินเตอร์เนชั่นแนลแห่งสหรัฐอเมริกา ถือหุ้นถึง 67.73%<sup>1</sup> นอกจากนี้ยังเป็นนายหน้าทางการเงินให้กับนายทุนการเงินของอังกฤษ โดยเข้าร่วมจัดตั้งบริษัทสินเคทการจำกัด เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2516 ด้วยเงินทุน 25 ล้านบาท โดย "ล่าช้า" ถือหุ้น 19.5% ทาร์พัสสินฯ ถือหุ้น 25.5% บริษัทคอมมอนเวลท์ดีเวลลอปเม้นท์คอปอเรชั่น (อังกฤษ) ถือหุ้นมากที่สุดถึง 49%<sup>2</sup>

ทางด้านการค้า "ล่าช้า" ดำเนินธุรกิจในด้านเป็นนายหน้าขายสินค้าให้ผลิตภัณฑ์ของต่างชาติหลายบริษัทด้วยกัน มีบริษัทส่งสินค้าเข้ามาจำหน่าย เครื่องมือก่อสร้าง ไฟฟ้า เครื่องจักรกลต่าง ๆ ซึ่งสินค้าเหล่านี้มีความจำเป็นในการใช้พัฒนาประเทศและเพิ่มความต้องการมากขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ บริษัทเหล่านี้มีทั้งบริษัทที่ตั้งก่อนหน้าได้แก่ บริษัทล็อกชเล่ย์ (กรุงเทพฯ) จำกัด บริษัทวูตงปัก จำกัด บริษัทไทยวิศวกรรม จำกัด บริษัทนพคุณ จำกัด บริษัทล่าช้าอิมพอร์ต จำกัด บริษัทล็อกชเล่ย์เครื่อง เป็นจำกัดบริษัทที่สำคัญที่สุดคือ บริษัทล็อกชเล่ย์ (กรุงเทพฯ) จำกัด บริษัทนี้ได้เติบโตจากการเป็นตัวแทนขายสินค้าให้ต่างชาติหลายชนิด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ทางด้านไฟฟ้า ปรากฏว่าในวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2511 บริษัทได้เพิ่มทุนเป็น 10 ล้านบาท นอกจากนี้บริษัทนี้ยังเป็นบริษัทร่วมลงทุนระหว่าง "ล่าช้า" และต่างชาติ ดังปรากฏในการเพิ่มทุนครั้งสุดท้ายนี้ว่า "ล่าช้า" ถือหุ้น 68.2% บริษัทพูลอินดัสตีสแห่งสวิส ถือหุ้น 18.7% "หวังหลี่" ถือหุ้น 13.1% บริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่ทางด้านเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าอีกบริษัทหนึ่ง คือบริษัทเอนเนรัลเอ็นจิเนียริง จำกัด ตั้งเมื่อ 6 กันยายน 2505 ได้เพิ่มทุนขึ้นมาเป็นระยะจนถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2510 ปรากฏว่าบริษัทมีทุน 2 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นที่สำคัญคือกลุ่มเชื้อชาติจีน ได้แก่ "ล่าช้า" 53% "จตุระภูล" 32% "หวังหลี่" 7.5%

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กสิโกจำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทสินเคทการจำกัด.

ทางด้านอุตสาหกรรม "ล่าช้า" เข้าลงทุนในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่แล้ว เป็นนายหน้าให้กับบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนอีกทีหนึ่ง บริษัทเหล่านี้ได้แก่ บริษัทเล็รมลูย ผู้ผลิตแปะซีเป็นนายหน้าให้กับนายทุนอเมริกัน บริษัทเลอเปอร์ตตี (ประเทศไทย) จำกัด เป็นนายหน้าให้กับนายทุนยุโรปปลูกแฉ่มเป๊ก บริษัทยางไฟรล์โตน (ประเทศไทย) จำกัด เป็นนายหน้าให้กับนายทุนอเมริกา บริษัทโกลไทยแลนด์ จำกัด เป็นนายหน้าให้นายทุนอเมริกัน บริษัทแองคี่ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นนายหน้าให้กับนายทุนอังกฤษ บริษัทกาลตรอล (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นนายหน้าให้กับนายทุนอังกฤษ ทางด้านการร่วมลงทุนอุตสาหกรรมกับต่างชาติของ "ล่าช้า" จะต่างกับกลุ่มอื่น ๆ คือ จะเน้นการลงทุนร่วมกับนายทุนยุโรปและอเมริกันมากกว่าจะเป็นนายทุนชาวสเปนในฮ่องกง สิงคโปร์ หรือนายทุนอุตสาหกรรมญี่ปุ่น นอกจากนี้ ยังร่วมลงทุนในบริษัทผลิตสุรากับกลุ่มเตชะ ไทบูลย์ มหาคุณ เหล่าจินดา ในบริษัทสุรารามหาคูและบริษัทสุรารามไทยทำด้วย แต่ร่วมทุนด้วยไม่มากนัก ในบริษัทสุรารามหาคูจำกัดถือหุ้นเพียง 1.6% และในบริษัทสุรารามไทยทำถือหุ้นเพียง 12% เท่านั้น<sup>1</sup> บทบาทของ "ล่าช้า" ในการดำเนินธุรกิจสุราจึงไม่มีมากนักเพียงเข้าร่วมทุนกับกลุ่มอื่นเท่านั้น

ธนาคารกสิกรไทย เป็นแหล่งการเงินที่สำคัญที่สุดของ "ล่าช้า" ธนาคารกสิกรไทย ในระยะนี้มีการเติบโตเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการเพิ่มทุนของธนาคารเป็นระยะหลังจากที่ไม่ได้มีการเพิ่มทุนดำเนินการขึ้น โดยนับแต่ก่อตั้งใน พ.ศ. 2488 ซึ่งมีการเพิ่ม 5 ล้านบาท ธนาคารเริ่มมีการเพิ่มทุนเมื่อ พ.ศ. 2504 เป็น 14 ล้านบาท พ.ศ. 2509 เป็น 20 ล้านบาท พ.ศ. 2514 เป็น 80 ล้านบาท เมื่อ พ.ศ. 2516 เป็น 100 ล้านบาท โดยมีล่าช้าทั้งหมดเมื่อสิ้นปี 2516 ถึง 105 ล่าช้า<sup>2</sup>

ในสมัยเมื่อเผ่าและลัทธิต่างแข่งขันกันขยายอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ธนาคารแห่งนี้ได้เชิญจอมพลถนอม กิตติขจร เข้าเป็นกรรมการเมื่อ พ.ศ. 2493 ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของธนาคารไว้ จอมพลถนอมได้ดำรงตำแหน่งกรรมการของธนาคารนี้มาตลอดจนถึง

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, สืบรวจข้อมูลจากแฟ้มของบริษัทต่าง ๆ (ดูจากตารางธุรกิจของ "ล่าช้า" หน้า 243-245),

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มธนาคารกสิกรไทยจำกัด.

วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2507 หลังจากการหมดอำนาจของจอมพลสฤษดิ์แล้ว และตนเองได้ครองอำนาจต่อเรียบร้อยแล้วจึงลาออก อย่างไรก็ตาม แม้ไม่มีทหารเข้ามาช่วยคุ้มครองผลประโยชน์ของธนาคารให้ธนาคารกสิกรไทยได้กรรมการคนสำคัญคือ นายพุ่มเพ็ญ ไกรฤกษ์ เข้าดำรงตำแหน่งแทนดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งทำให้ธนาคารนี้มีความสัมพันธ์กับสำนักงานทรัพย์สินฯ อย่างใกล้ชิด

ใน พ.ศ. 2516 ธนาคารนี้ได้แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านการบริหารที่สำคัญคือ การเข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการของนายณรงค์ ศรีสอาด ซึ่งเป็นนักบริหารธนาคารมืออาชีพ ทำให้ธนาคารกสิกรเริ่มเปลี่ยนการบริหารงาน ซึ่งเดิมใช้แต่ผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกับ "ล่าช้า" และกลุ่มเครือญาติมาสู่ธนาคารพาณิชย์สมัยใหม่โดยแท้จริง

รายชื่อคณะกรรมการบริหารธนาคารกสิกรไทยครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2516<sup>1</sup>

1. พระนิติการณประสัมพันธ์
2. พลเอกจรรยา รัตนกุลเสรี เรืองฤทธิ์
3. นายปัญญา ล่าช้า
4. นายสุรพันธ์ พิศาลบุตร
5. นายเชียบ รัตตะกนิษฐ
6. นายวิวรรณ ฌ ป้อมเพชร
7. นายบุญส่ง ชัยกิตติศิลป์
8. นายทรง บุลลือ
9. นายโชติ รุตรากุล
10. นายไพโรจน์ ล่าช้า
11. นายปรีชา ล่าช้า
12. นายณรงค์ ศรีสอาด
13. พลตำรวจตรีเภา ล่าริน
14. นายเชษฐ บุรพวงค์

<sup>1</sup> เรื่องเดียวกัน.

รายชื่อผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารกสิกรไทยจำกัด เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2516  
ในการเพิ่มทุนเป็น 100 ล้านบาท แบ่งออกเป็น 100,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท  
ดังนี้<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น	
1. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	228	
2. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญาฯ	513	
3. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวีราลงกรณ์ฯ	513	
4. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ	513	
5. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์	513	
6. นายทุนเพิ่ม ไกรฤกษ์	135	
7. "ลำชา" <sup>2</sup>	29,430	
8. "ฉวางตวงค์"	3,858	
9. นายณรงค์ ศิริละอาน	36	
10. พ.ต.ต.เอก สารสิน	60	
11. บริษัทภัทรสัมพันธ์จำกัด	20	(ลำชา)
12. หลก.ชัย-เกษม	50	(ลำชา)
13. บริษัทที่จอดรถสินเสื่อป่าจำกัด	250	(ลำชา)
14. บริษัทเยนเนอรัลเอ็นจิเนียริงจำกัด	100	(ลำชา)
15. บริษัททุนพิพัฒน์จำกัด	750	(หวังหลี่)
16. บริษัทลู่ตีสจำกัด	2,136	(ลำชา)
17. บริษัทปัญญาจำกัด	6,662	(ลำชา)

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของธนาคารกสิกรไทย จำกัด  
เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2516.

<sup>2</sup> รวมทั้งพระนิติการณประสงฆ์ นายเกษม จาติกวณิช นางทริณูย์ จำงตระกูล นางรัชณี  
จาติกวณิช ซึ่งเป็นบุคคลและบุตรเขยของ "ลำชา".



รายชื่อ	จำนวนหุ้น	
18. บริษัทอภินิหารช่วยจำกัด	6,590	(อุตสาหกรรม)
19. "อุตสาหกรรม"	228	
20. บริษัทปาร์คโฮเทล	336	(เสื้อผ้า)
21. บริษัทลือกซ์เลย์ (กรุงเทพ) จำกัด	1,220	(เสื้อผ้า)
22. บริษัทสิริวิญญูจำกัด	2,742	(เสื้อผ้า)
23. "พิศาลบุตร"	1,187	(เสื้อผ้า)
24. บริษัทไทยวดีวิศวกรรมจำกัด	574	(เสื้อผ้า)
25. "บุลล้อย"	386	(เสื้อผ้า)
26. บริษัทเสื้อผ้าประกันภัยและคลังสินค้าจำกัด	718	(เสื้อผ้า)
27. นายบุญส่ง ชัยกิตติศิลป์	3,657	
28. นายวิวรรณ ฌ ป้อมเพชร	63	
29. นายเชียบ รัตตะกนิษฐ	826	
30. บริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด	4,028	(เสื้อผ้า)
31. บริษัทสัมปัติเสื้อผ้าจำกัด	11,711	(เสื้อผ้า)
32. พงษ์จระพลงนอม กิตติขจร	172	
33. "หรั่งหลี่"	348	
34. นายเชษฐ บวรวงศ์	251	
35. พลเอกจรรยา รัตนกุลเสรีเรงฤทธิ์	278	
รวม	81,083	

ปรากฏว่า "เสื้อผ้า" และบริษัทในเครือของตระกูลเข้าถือหุ้นในธนาคารกสิกรไทยไว้ทั้งหมดถึง 60,008 หุ้น เท่ากับประมาณ 60% ผู้ถือหุ้นรองลงมาคือ กลุ่ม "อุตสาหกรรม" ถือหุ้น 6,818 หุ้น เท่ากับ 6.82% ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ดังนั้น ธนาคารนี้จึงอยู่ในความควบคุมของ "เสื้อผ้า" ค่อนข้างเด็ดขาด

บริษัทการเงิน<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
1. บริษัทค้าหลักทรัพย์และลงทุนจำกัด	25 มีนาคม 2512	20,000,000	1. ล้ำชา	22.17
	7 มีนาคม 2515	30,000,000	2. แวง เกอร์ 67.33	
			อินเตอร์เน	
			ชันแนล (USA.)	
			3. ธนาคาร 20	
			โตอิจิมโย	
			(ญี่ปุ่น)	
2. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ภัทรธนกิจ จำกัด	14 กันยายน 2515	1,000,000	1. ล้ำชา	100
	31 มกราคม 2516	40,000,000		
3. บริษัทสินเคทหารจำกัด	8 มีนาคม 2516	25,000,000	1. ล้ำชา	19.5
			2. ททรัพย์สินฯ	25.5
			3. คอมมอนเวลท์	49
			ตีเวลลอปเมนท์	
			คอปอเรชั่น (อังกฤษ)	

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทการเงินของตระกูล "ล้ำชา".

บริษัทประกันภัยและค้ำประกัน<sup>1</sup>

รายชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง ผู้ถือหุ้นรายละ
1.บริษัทภัทรประกันภัย (เดิมชื่อล้าชา	18 กุมภาพันธ์ 2475	250,000	1.ล้าชา 100
ประกันภัยและค้ำประกันหรือ กวางออน	15 พฤศจิกายน 2488	400,000	
หลงประกันภัย)	10 พฤศจิกายน 2495	800,000	
	30 ธันวาคม 2498	1,200,000	
	16 มีนาคม 2500	3,200,000	
	12 ตุลาคม 2514	5,000,000	
2.บริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด	20 พฤศจิกายน 2493	10,000,000	1.ล้าชา 95

ศูนย์วิทยทรัพยากร

ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

1

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทประกันภัยและค้ำประกันของตระกูล "ล้าชา".

รายชื่อผู้ถือหุ้นบริษัทค้าหลักทรัพย์และการลงทุนจำกัด หรือเงินทุนหลักทรัพย์กสิโก  
จำกัด เมื่อ 20 ธันวาคม 2516 ซึ่งมีทุน 30 ล้านบาท แบ่งออกเป็น 30,000 หุ้นดังนี้<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. แบงก์เกอร์ลี อินเตอร์เนชั่นแนล คอปอเรชั่น	20,348
2. ธนาคารกสิกรไทย	5,995
3. ธนาคารไดอิชิ กัมโบ	5,995
4. บริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด	500
5. นายเสนาะ นิลกำแหง	51
6. ด.ช.บุพผาหัด อิบอินซอย	50
7. นางสาวดวงแก้ว อุนากุล	50
8. นายบัญชา ล้าชา	1
9. นายบรรยงค์ ล้าชา	1
10. นายเก็นตาโร ยาฮูดา	1
11. นายประพลณี รัชราภัย	1
12. นายปรีชา ล้าชา	1
13. นายสราญ กัลยาณรุจ	1
14. นายธวัช ที อิบอินซอย	1
รวม	30,000

บริษัทนี้แสดงให้เห็นความร่วมมือระหว่าง "ล้าชา" กับนายทุนการเงินต่างประเทศ

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทค้าหลักทรัพย์  
และการลงทุนจำกัด เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2516.



ผู้ถือหุ้นในบริษัทสินเคหการจำกัด 8 มีนาคม 2516 ซึ่งถือหุ้น 25,000,000 บาท  
แบ่งออกเป็น 250,000 หุ้น ดังนี้<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. นายทุนเพิ่ม ไกรฤกษ์	1
2. นายเฉลิม เขียวลกุล	1
3. สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	63,748
4. หม่อมหลวงอัคฉัย ปราโมทย์	1
5. นางสาวจุฬาลักษณ์ อัจฉนาทนิธิผล	1
6. บริษัทศรีพัฒนาจำกัด	14,998
7. นายปัญญา ล้ำชา	1
8. นายบรรยงก์ ล้ำชา	1
9. ธนาคารกสิกรไทยจำกัด	48,748
10. นายคริสโตเฟอร์ จอห์นสันดีเพนสัน.	1
11. นายกีโมริ มาร์ติน	1
12. บริษัทคอมมอนเวลท์ ดีเวลอปเม้นท์ คอปอเรชั่น จำกัด	122,498
รวม	250,000

บริษัทนี้แสดงให้เห็นความร่วมมือระหว่าง "ล้ำชา" กับกลุ่มทรัพย์สินและนายทุน  
การเงินต่างประเทศ

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทสินเคหการจำกัด  
เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2516.

บริษัทการค้าอื่น ๆ<sup>1</sup>

ชื่อ	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญ ครั้งล่าสุดท้าย ร้อยละ
1. บริษัทจัดหาไฟฟ้าที่ราคาการค้าจำกัด	17 พฤศจิกายน 2475	50,000	1. ภัตราคารขาย	1. สี่ง่า 31.14
	1 กรกฎาคม 2476	70,000	อาหาร	
2. ป่าไม้รัฐณูผล (ป่าไม้สี่ง่า) จำกัด*	19 มิถุนายน 2478	250,000	1. ทำสัญญาก่อสร้าง รายประล่งค้ (เนื่องจากระยะ หลังไม่ได้ทำป่าไม้แล้ว)	1. สี่ง่า 100
3. บริษัทลือกขล่ย์ (กรุงเทพฯ) จำกัด	15 มกราคม 2482	100,000	1. เป็นตัวแทน	1. สี่ง่า 68.2
	1 พฤษภาคม 2489	2,000,000	จำหน่ายสินค้าจาก 2. บริษัท	18.7
	29 ธันวาคม 2510	4,000,000	ต่างประเทศ	พลฮินล่ล้
	6 ธันวาคม 2511	10,000,000	ทุกชนิด	3. หวังหลี่ 13.1
4. บริษัทวตุงบ้กจำกัด	12 สิงหาคม 2482	100,000	1. เป็นตัวแทนขาย	1. สี่ง่า 100
	15 สิงหาคม 2491	1,000,000	เครื่องมือทาง	
	1 มิถุนายน 2497		เกษตร เครื่องเหล็ก ต่าง ๆ	
5. บริษัทไทยวตุวิคกรรมจำกัด	18 พฤษภาคม 2487	150,000	1. ประกอบกิจการ ขายปลีกและขาย (ขี้เจฝฝฝ) ล่งอุปกรณ้ก่อสร้าง เครื่องจักรกล เคมีว้ล้ เครื่องทุ่นแรง	1. สี่ง่า 100

<sup>1</sup> รวบรวมจากแห่งบริษัทต่าง ๆ ที่กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.

\* บริษัทนี้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทรายประล่งค้วัฒนาจำกัดเมื่อ 31 พฤษภาคม 2521.

ชื่อ	วันที่	หมวดหมู่	วงจกระเปาะ	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง สุดท้าย	ร้อยละ
6.บริษัทหพุดจำกัด	28 เมษายน 2488	4,000,000	1.ส่งสินค้าเข้าและ ส่งสินค้าออก	1.ลำชา	100	
7.บริษัทลำชาอิมพอร์ต จำกัด	16 พฤษภาคม 2494 12 พฤษภาคม 2497	500,000	1.บริษัทนายหน้าส่ง สินค้าเข้ามาขาย	1.ลำชา	100	
8.บริษัทลัมบัตลำชาจำกัด	20 ตุลาคม 2490	2,000,000	1.เพื่อเข้าถือหุ้นใน บริษัทต่าง ๆ	1.ลำชา	100	
			2.เพื่อควบคุมผลประโยชน์ "ลำชา" ทั้งสหการทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์			
9.บริษัทลือขี้ เครื่องเป็นจำกัด (หยุดดำเนินการเมื่อ 1มิถุนายน 2513)	7 เมษายน 2496	1,000,000	1.เป็นตัวแทนใน ประเทศไทยขาย เครื่องปรับอากาศ เครื่องทำความเย็น ทุกชนิด	1.บริษัทในเครือ เกี่ยวกับ บริษัทลือขี้ กรุงเทพฯ	100	
10.บริษัทโรงแรมนคร ไทยจำกัด	20 ตุลาคม 2497 3 พฤศจิกายน 2506	100,000 300,000	1.ดำเนินธุรกิจ โรงแรม	1.ลำชา	100	
			2.เข้าถือหุ้นในบริษัท ต่าง ๆ			
11.บริษัทภัตราคาร มังกรทองจำกัด	7 กรกฎาคม 2501	1,000,000	1.ดำเนินธุรกิจ ร้านอาหาร			
12.บริษัทเจริญการค้า จำกัด	20 ตุลาคม 2503	500,000	1.เป็นบริษัทตัวแทน จำหน่ายน้ำตาล ของบริษัทอุตสาหกรรม กรรมน้ำตาลแห่ง ประเทศไทยและ บริษัทอุตสาหกรรม น้ำตาลยุโรป	1.ลำชา 2.ชัยกิตติศิลป์ 3.เจริญพาณิชย์ 4.มานะ ประเสริฐศักดิ์	30 20 10 20	

ชื่อ	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครึ่ง	สัดส่วน
13.บริษัท เชนเนรัล	6 กันยายน 2505	500,000	1. เป็นตัวแทนจำหน่าย	ผู้ถือหุ้นสำคัญครึ่ง	ร้อยละ
เอ็นจิเนียริง จำกัด	27 กันยายน 2506	1,000,000	เครื่องไฟฟ้า เครื่อง	1. ล่าช้า	53
	1 มิถุนายน 2510	2,000,000	ยนต์ เครื่องวิทยุ	2. อุตระกูล	32
			รถยนต์ รถแทรกเตอร์	3. หวังหลี่	7.5
			เครื่องจักรและ		
			อุปกรณ์ต่าง ๆ		
14. หล. ชัย-เกษม	10 มกราคม 2506	500,000	1. รับทำการซื้อขายที่ดิน	1. ล่าช้า	100
	17 กรกฎาคม 2516	750,000	รวมทั้งอาคารสิ่ง		
			ปลูกสร้าง		
			2. เป็นนายหน้าตัวแทน		
			จำหน่ายสินค้าต่าง ๆ		
15. บริษัท ทรอสัมพันธ์	24 กันยายน 2506	2,000,000	1. ซื้อขายที่ดิน	1. ล่าช้า	100
จำกัด (เดิมชื่อ			2. รับเหมาก่อสร้าง		
ล่าช้า บราเตอร์					
เปลี่ยนเมื่อ 2507)					
16. บริษัท ออกลูกขีวจำกัด	9 มกราคม 2510	2,500,000	1. ดำเนินธุรกิจมีตราคาร	1. ล่าช้า	13.6
				2. ชัยกิตติศิลป์	
17. บริษัท นวกิจ จำกัด	21 กุมภาพันธ์ 2510	5,000,000	1. เพื่อเข้าทำการถือ	1. ล่าช้า	55
			กรรมสิทธิ์ในสังหา-	2. เตชะสิทธิ์ 30	
			ริมทรัพย์และอสังหา-	3. พิศาลบุตร 10	
			ริมทรัพย์	4. ไกรฤกษ์ 5	
18. บริษัท ทรอสัมพันธ์	6 มิถุนายน 2511	1,200,000	1. เพื่อเข้าทำการถือ	1. ล่าช้า	100
จำกัด			กรรมสิทธิ์ในสังหา		
			ริมทรัพย์และอสังหา		
			ริมทรัพย์		

ชื่อ	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญเรียง ลำดับ ร้อยละ	
19. บริษัทสิทธิวิญญู จำกัด*	27 มีนาคม 31 สิงหาคม	2512 2515	10,000,000 16,000,000	1. ดำเนินธุรกิจส่งสินค้าเข้า และส่งออกสินค้าพื้นเมืองออก ไปขายยังต่างประเทศ 2. สั้ดตั้งโรงเรียน	1. ล้าซ่า 100
20. บริษัทธีรภาพ จำกัด	23 เมษายน 24 สิงหาคม 24 ธันวาคม	2512 2512 2512	10,000,000 20,000,000 40,000,000	1. เพื่อทำการถือกรรมสิทธิ์ ในสังหาริมทรัพย์และ อสังหาริมทรัพย์ 2. เข้าถือหุ้นในบริษัทอื่นๆ	1. ล้าซ่า 70 2. ทิคำสมุทร 10 3. เพ็ญชาติ 10
21. บริษัทเกษม ล้ามศักดิ์จำกัด	23 มีนาคม	2514	3,750,000	1. ทำการค้าสุราไทยและ สุราต่างประเทศ	1. ล้าซ่า 50.26 2. เหล่าจินดา 16 3. มหาคุณ 13.86 4. เขียมลฤสรัตน์ 4
22. บริษัทนิรารัง จำกัด (บริษัท ปัญญาจำกัด)**	24 เมษายน	2515	5,000,000	1. เข้าถือหุ้นในบริษัทต่างๆ 2. เข้าครอบครองกรรมสิทธิ์ ทั้งสังหาริมทรัพย์และ อสังหาริมทรัพย์	1. ล้าซ่า 100

\* บริษัทสิทธิวิญญูจำกัดนี้จัดตั้งเป็นโรงเรียนสิทธิวิญญู เมื่อปี 2513.

\*\*

บริษัทปัญญาจำกัด เปลี่ยนชื่อมาเป็นบริษัทนิรารังจำกัด เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2516.

ชื่อ	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้ง	
				ผู้ถือหุ้น	ร้อยละ
23. บริษัทที่จอดรถ สินเลื่อป่าจำกัด	17 สิงหาคม	2516	6,000,000	1. สัฒสร้างสถานที่จอดรถ และรับฝากรถ	1. ล้าชา 95 2. หวังหลี่ 5
24. บริษัทภูเก็ตจำกัด	15 มกราคม	2516	2,000,000	1. เพื่อเข้าทำการถือ กรรมสิทธิ์ในสังหารม- ทรัพย์และอสังหา รมทรัพย์ 2. เข้าถือหุ้นในบริษัทอื่นๆ	1. ล้าชา 100
25. บริษัทภัทรเคหะ จำกัด	15 กุมภาพันธ์	2515	5,000,000	1. ซื้อขายที่ดิน 2. ทำการก่อสร้างบ้าน เรือนและสิ่งปลูกสร้าง อื่น ๆ	1. ล้าชา 70 2. พิศาลบุตร 10 3. เพ็ญชาติ 10
26. บริษัททิวเขาจำกัด	28 กุมภาพันธ์	2516	2,000,000	1. ทำธุรกิจนายหน้าและ ตัวแทนการค้า 2. ทำธุรกิจซื้อขายที่ดินและ อาคารต่าง ๆ 3. ถือหุ้นในบริษัทต่างๆ	1. ล้าชา 100
27. บริษัทพัฒนา จำกัด	28 กุมภาพันธ์	2516	2,000,000	1. ดำเนินธุรกิจรับเหมา ก่อสร้าง 2. ซื้อขายให้เปล่าที่ดิน 3. ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ	1. ล้าชา 100

รายชื่อผู้ถือหุ้นในบริษัทลือขลุ่ย (กรุงเทพฯ) จำกัด เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2511  
ซึ่งมีทุน 10,000,000 บาท แบ่งออกเป็น 100,000 หุ้น<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. บริษัทพูล อินส์ตีลท์จำกัด (ลือขลุ่ย)	15,000
2. นายซี.พี.ปัตตี	450
3. นางหลุยส์ เกรซ ปัตตี	2,500
4. ด.ญ.เจ.แอล ดับบลิว ปัตตี	250
5. ด.ญ.ซี.เอ.เอส.ปัตตี	250
6. ด.ญ.ไอ.ซี.เอน.ปัตตี	250
7. นายบัญชา ล้าชา	6,900
8. นายบรรยง ล้าชา	4,400
9. นางอุลิตรา สิบญเริง	2,500
10. นางรัชณี จาติกวณิช *	5,000
11. นางชานากิพย์ รุตรากุล	2,500
12. นายไพโรจน์ ล้าชา	12,500
13. นายโพธิพงศ์ ล้าชา	10,000
14. นางจันทศิริ รัตนิน	2,250
15. นางทวินุช จ่างตระกูล	2,150
16. นายธงชัย ล้าชา	1,000
17. นายภูมิจาย ล้าชา	1,000
18. นางวาณี ล้าชา	400

1  
กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทลือขลุ่ย  
(กรุงเทพฯ) จำกัด เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2511.

\* ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น รัชณี จาติกวณิช.

	รายชื่อ	จำนวนหุ้น
19.	น.ส.รุ่งนิตมา ล้ำชา	2,985
20.	ต.ญ.รุจิราภรณ์ ล้ำชา	2,975
21.	ต.ญ.สมรมิตร ล้ำชา	2,975
22.	ต.ญ.สุจิตพรรณ ล้ำชา	2,975
23.	ต.ญ.สุปัญญา ล้ำชา	2,975
24.	นางทองพูล หวังหลี	11,800
25.	นายสุวิทย์ หวังหลี	1,300
26.	กองมรดกของนางทองอยู่ ล้ำชา	215
27.	บริษัทลัมปดีล้ำชาจำกัด	2,500
	รวม	100,000 หุ้นๆละ 100

ศูนย์วิทยพัชยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



อุตสาหกรรม <sup>1</sup>		ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	รายชื่อผู้ถือหุ้นสำคัญ ครั้งสุดท้าย ร้อยละ
1.บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด*	12 กันยายน 2498	120,000,000	1.ผลิตภัณฑ์ซีเมนต์	1. ล้าชา	.05	
	22 เมษายน 2502	180,000,000	ออกจำหน่าย	2. ทรัพย์สินฯ	90.40	
	9 พฤษภาคม 2509	240,000,000				
	11 มีนาคม 2511	360,000,000				
	23 กุมภาพันธ์ 2515	740,000,000				
2.บริษัท เสิร์มลู่อ จำกัด**	3 มกราคม 2501	15,000,000	1.ผลิตไม้ขัดผสม	1. ล้าชา	3.33	
	10 สิงหาคม 2509	30,000,000	แปะซี	2. บุลลู่ย	32.60	
				3. อเมริกัน	10.27	
				4. หรั่งหลี่	11.25	
				5. ทรัพย์สินฯ	5.95	

1 รวบรวมจากแฟ้มบริษัทต่าง ๆ ที่กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.

\* เข้าร่วมเป็นกรรมการเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2499 โดยนายเกษม ล้าชา เป็นกรรมการ บริษัทนี้เป็นบริษัทเก่าแก่อั้งมาตั้งแต่ 14 มิถุนายน 2456 และเมื่อนายเกษม ถึงแก่กรรม นายปัญญา ล้าชาได้เข้าเป็นกรรมการเมื่อ 27 กันยายน 2510 การเข้าร่วมเป็นกรรมการของ "ล้าชา" นี้ ไม่ได้มาจากการเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ แต่เข้ามาช่วยบริหารเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่ม ทรัพย์สินฯ .

\*\* บริษัท เสิร์มลู่อตั้งมาตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495 แต่กลุ่ม "ล้าชา" เข้ามี บทบาทเป็นกรรมการเมื่อ 3 มกราคม 2501 โดยนายเกษม ล้าชา และต่อมา นายโพธิพงษ์ ล้าชา เข้าเป็นกรรมการเมื่อ 25 กันยายน 2503.

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	อุตสาหกรรม	รายชื่อผู้ถือหุ้นครั้ง สุดท้าย ร้อยละ
3. บริษัทสุรามหาคุณ จำกัด	6 ตุลาคม 21 เมษายน	2502 2510	35,000,000 50,000,000	1. ผลิตสุราออกจำหน่าย 1. ล้าช้า 1.6 2. เตอะไพบูลย์ 6.62 3. รุจรวงศ์ 30 4. เหล่าสินดา 4.08 5. มหาคุณ 19.5
4. บริษัทเลอเปอตต์ จำกัด	31 มีนาคม	2504	16,000,000	1. ผลิตและจำหน่าย ยา เคมีภัณฑ์ ผลิต ภัณฑ์แพทย์ทุกชนิด 1. ล้าช้า 12.93 2. ลูกแฉ่มเป็ก 81.75 3. ททรัพย์สินฯ 1
5. บริษัทสุราไทยท่า จำกัด	21 มกราคม	2506	17,500,000	1. ผลิตสุราออกจำหน่าย 1. ล้าช้า 12 2. เตอะไพบูลย์ 35 3. มหาคุณ 42
6. บริษัทยาง ไฟรลิตอน (ประเทศไทย) จำกัด	18 กันยายน	2505	45,000,000	1. ผลิตและจำหน่ายยาง นอกและยางใน ทุกชนิดอุปกรณ์เครื่อง อะไหล่และเครื่อง ประกอบสำหรับรถ ยนต์และ เครื่องปั้นและ ยางสำหรับเครื่อง จักรกล 1. ล้าช้า 22.22 2. ยางไฟรลิตอน อเมริกา 62 3. ททรัพย์สินฯ 13.55
7. บริษัทโกลไทย แลนด์จำกัด	14 กุมภาพันธ์ 5 กุมภาพันธ์ 9 เมษายน	2510 2513 2513	1,000,000 10,000,000 15,000,000	1. ผลิตสับประรด กระป๋อง 2. ทำไร่สับประรด 1. ล้าช้า 2. บริษัทโกลดีเอสอเมริกา

8. บริษัทแยงกี้ (ประเทศไทย) จำกัด	11 สิงหาคม 2512	40,000,000	1. ผลิตเครื่องใช้ทุกชนิด 2. ทำการค้าอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ 3. บริษัทแยงกี้ การประปา ตลอดจน (อังกฤษ) เครื่องเหล็กและ เครื่องไฟฟ้าทุกชนิด	1. ล้าช้า 14.5 2. นายช่อออกซิว 50.12 3.75
9. บริษัทเสริมสิน จำกัด	20 กุมภาพันธ์ 2514	1,000,000	1. เพื่อทำการผลิตและจำหน่ายนมครีม ทุกชนิดรวมทั้งผลิตนมข้นและผลิตผลพลอยได้จากสิ่งดังกล่าว	1. ล้าช้า 29 2. ผลิตนมข้นม กรุงเทพมหานคร จำกัด 22.5
10. บริษัทอาหารสยาม จำกัด	31 มกราคม 2515	35,000,000	1. ผลิตผลทางเกษตร ตั้งโรงงานผลิตผลประเภทอาหารทุกชนิด เช่นผลไม้ 2. จริยวาคัน 3. สิบญะเรื่อง 4. ผลิตอาหารประเภทเนื้อสัตว์	1. ล้าช้า 11.35 2. 22 3. 10.03
11. บริษัทคาลัสโตรอล (ไทยแลนด์) จำกัด	6 มีนาคม 2515	6,000,000	1. ผลิตน้ำมันปิโตรเลียม น้ำมันเนย น้ำมันหล่อลื่น ก๊าซทุกชนิด ยางแอลไพล์ พาราฟิน ยางมะตอยและวัสดุที่ทำด้วยยางมะตอย ทุกชนิดฯ	1. ล้าช้า 50 2. บริษัทแคลัสโตรอล จำกัด (อังกฤษ) 50

จากการดำเนินธุรกิจที่ร่วมมือกับกลุ่มทรัพย์สินฯ และเป็นนายหน้าให้นายทุนต่างประเทศ ทำให้ธุรกิจของเจ้าชัยขยายตัวอย่างรวดเร็ว การดำเนินธุรกิจที่เป็นตัวเชื่อมให้ทุนจากต่างประเทศ เข้ามาลงทุนในไทยและจำหน่ายสินค้าในไทยได้ทำให้ธุรกิจของเจ้าชัยในระยะนี้ไม่ได้เข้าสู่การกำกับภาคเกษตรกรรมของไทย และธุรกิจที่ดำเนินอยู่ค่อนข้างเป็นอิสระจากการที่ต้องอาศัยอำนาจรัฐ ในการผูกขาด ซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องพึ่งบารมีนายทหารที่คุมอำนาจรัฐอยู่ในระยะนี้มากนัก การดำเนินธุรกิจสุราที่ต้องอาศัยการผูกขาดก็เป็นเพียงร่วมลงทุนกับกลุ่มอื่นมีผลประโยชน์เน้นหนักโดยตรง และการเข้าสัมพันธ์กับกลุ่มทรัพย์สินฯ โดยเฉพาะธุรกิจการเงินก็เป็น การที่เข้าร่วมมือกับกลุ่มเศรษฐิกที่แข็งแกร่งที่สุด กลยุทธ์ในการดำเนินงาน 2 อย่างนี้ของเจ้าชัย ทำให้กิจการทั้งหมดของตระกูล ดำเนินไปด้วยดี

### 3.3 ธุรกิจตระกูลโสภณพณิช

ก่อนหน้ามีตระกูลโสภณพณิช ใช้นโยบายในการดำเนินธุรกิจที่สำคัญคือ ร่วมมือกับผู้คุมอำนาจรัฐในการแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ร่วมมือกับพ่อค้าที่มีบทบาทในธุรกิจด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งเป็นพ่อค้าข้าวสาลีที่อยู่ในประเทศไทยและพ่อค้าข้าวสาลีโพแทสเซียมที่อยู่ในประเทศต่าง ๆ ธุรกิจการค้าที่ดำเนินส่วนใหญ่เป็นการค้าที่เก็งกำไรให้ผลตอบแทนสูง เป็นที่ต้องการของสังคมในระยะเวลายาว ๆ มาในระยะนี้การดำเนินนโยบายทางธุรกิจของตระกูลโสภณพณิชได้เปลี่ยนไปบ้าง คือตระกูลโสภณพณิชยังคงต้องพึ่งพิงกับผู้ที่มีอิทธิพลที่คุมอำนาจรัฐอยู่ ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองธุรกิจของตน แต่ไม่ได้เข้าไปสัมพันธ์มากดังเช่นสมัยที่เคยร่วมมือกับ พ.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ นอกจากนี้ในระยะนี้ ตระกูลโสภณพณิชยังเข้าร่วมมือกับพ่อค้าในวงกว้างเช่นเดิม แต่หย่อนการในการสัมพันธ์ทางธุรกิจให้ลึกลงไปกว่าเดิมโดยร่วมมือกับพ่อค้าอื่น ๆ สร้างอาณาจักรการค้าในด้านต่าง ๆ ให้มีลักษณะผูกขาดขึ้น เช่นธุรกิจค้าข้าว ข้าวโพดและปอ อุตสาหกรรมสิ่งทอฯ เป็นต้น ในระยะนี้ความร่วมมือกับพ่อค้าต่าง ๆ ก็ไม่จำกัดอยู่แค่ในหมู่พ่อค้าข้าวสาลีด้วยกัน แต่ยังเข้าร่วมกับพ่อค้าต่างชาติทั้งจากญี่ปุ่น ยุโรปและอเมริกา ทั้งทางด้านการเงิน การค้าและอุตสาหกรรม ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ตระกูลโสภณพณิชสามารถขยายธุรกิจของตนได้อย่างมาก และเข้าควบคุมธุรกิจอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวางนี้ เนื่องจากสามารถสร้างฐานทางการเงินของตนคือธนาคารกรุงเทพและบริษัทการเงินต่าง ๆ เพื่อขึ้นมาสนับสนุนธุรกิจของตนอย่างเข้มแข็ง และ

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการสร้างความแข็งแกร่งให้แก่องค์กร ซึ่งเป็น การยึดเมืองหัวหาดทางการค้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นโยบายการเข้าควบคุมธุรกิจด้าน ต่าง ๆ และการวางรากฐานสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การค้าทำให้ธุรกิจของตระกูลโกลด์มอนด์ เข้มแข็งเหนือพ่อค้ากลุ่มอื่น ๆ ในระยะนี้

หลังจากที่ พ.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ หมดอำนาจลง นายชิน โสภณพณิช ซึ่งดำรง ธุรกิจในหลายอย่างกับ พ.ต.อ.เผ่า ก็ต้องได้รับผลกระทบด้วย จึงเดินทางลี้ภัยทางการเมือง ไปอยู่ฮ่องกง แต่การไปอยู่ฮ่องกงของนายชินมิได้ทำให้ธุรกิจของตระกูลโกลด์มอนด์หยุดชะงักลง ตรงกันข้ามกับเป็นการสร้างโอกาสให้ธุรกิจของตระกูลนี้ขยายตัวได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ธนาคารกรุงเทพฯ ได้เชิญพลโทประภาส จารุเสถียรขึ้นเป็นประธานกรรมการแทน พ.ต.ต.ศิริ โสภณพณิช ทั้งนี้เนื่องจากพลโทประภาสเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เคยออกโรง ศักดิ์ค้ำและต่อต้าน พ.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ จนสามารถขับออกนอกประเทศไปได้ ดังนั้น การเข้ามาเป็นประธานกรรมการของพลโทประภาส จึงนับว่าเป็นการฟื้นฟูความมั่งคั่งของ ธนาคารกรุงเทพฯเอาไว้

ในระหว่างที่นายชินลี้ภัยอยู่ที่ฮ่องกงนี้ ทางธุรกิจของตระกูลโกลด์มอนด์ได้มีนโยบายใน การดำเนินธุรกิจประสานกันไป คือทางด้านการเงินการธนาคารในประเทศ นายบุญชู โรจนเสถียร เป็นผู้รับผิดชอบสร้างความแข็งแกร่งโดยการปรับปรุงทั้งนโยบายและกลไกต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้เป็นธนาคารที่ทันสมัย ส่วนตัวนายชินเองจะเป็นผู้ขยายตลาดต่างประเทศ นายบุญชู โรจนเสถียรได้ให้สัมภาษณ์ถึงการดำเนินธุรกิจในระยะนี้ว่า<sup>1</sup>

"... เพราะคุณชินไปอยู่ต่างประเทศ... นั่นก็เป็นข้อดีทำให้ได้มีโอกาสเข้าไป คลุกคลีอยู่กับชาวสินโพนทะเลซึ่งกำลังมีบทบาทมากในด้านเกี่ยวกับการขยายตัวของ เศรษฐกิจภูมิภาคนี้ ในส่วนที่มีอยู่ว่า เราแบ่งงานกันได้ทั้งนี้เลยทางนั้นก็ explore ต่อไปเรื่อย ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชาวสินโพนทะเลทางเราก็ expand ทางภายใน..."

<sup>1</sup> อ้างถึงการสัมภาษณ์ บุญชู โรจนเสถียร (เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2521), ธนาคารกรุงเทพจำกัด, เรื่องเดียวกัน, หน้า 71.

ทางด้านการเงิน นอกจากธนาคารกรุงเทพ ซึ่งเป็นบริษัทการเงินของตระกูลโกลด์ฟิชที่ใหญ่ที่สุดแล้ว ซึ่งจะขอก้าวในรายละเอียดต่อไป ตระกูลนี้ยังมีบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่เข้าร่วมดำเนินงานอยู่ถึง 14 บริษัท เป็นบริษัทที่ตั้งมาก่อนหน้าเพียงบริษัทเดียว คือบริษัทเอเชียทรีลิตี้จำกัด บริษัทนี้ดำเนินงานทางด้านเงินทุนหลักทรัพย์อยู่ถึง พ.ศ. 2508 จึงได้เปลี่ยนเป็นธนาคารเอเชียทรีลิตี้จำกัด โดยมีตระกูล ธารวณิชกุลและตระกูลวิจิตรานนท์เข้าดำเนินงานธุรกิจธนาคาร<sup>1</sup> บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ตั้งขึ้นใหม่ในระยะนี้มีประมาณ 13 บริษัท ได้แก่บริษัทกรุงเทพหลักทรัพย์จำกัด (2505) บริษัทบางกอกคอมมิตตี้หลักทรัพย์จำกัด (2506) บริษัทคอมเมอเชี่ยลทรีลิตี้จำกัด (2509) บริษัทศิลาพัฒนาจำกัด (2512) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ร่วมเสริมกิจจำกัด (2512) บริษัทกรุงเทพธนารักษ์จำกัด (2512) บริษัทสินเอเชียจำกัด (2512) บริษัทกรุงเทพเคหะพัฒนาจำกัด (2512) บริษัทโคมูระอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัด (2513) บริษัทกรุงเทพหลักทรัพย์เอ็นเตอร์ไพรส์จำกัด (2515) บริษัทเกียรตินครหลวงเอ็นเตอร์ไพรส์จำกัด (2516) บริษัทเฟรนด์โตโก (2516) บริษัทบางกอกชโยรัตน์จำกัด (2516) และมีบริษัทประกันภัยและคลังสินค้าที่เข้าร่วมดำเนินงานอยู่ประมาณ 5 บริษัท ซึ่งมีบริษัทที่เปิดดำเนินงานใหม่ในระยะนี้เพียงบริษัทเดียว คือบริษัทกรุงเทพคลังสินค้า (2504) นอกนั้นเป็นบริษัทที่ตั้งมาก่อนหน้า<sup>2</sup>

บริษัทการเงินที่กล่าวมานี้ทั้งร่วมกับชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงให้ทุนต่างชาติเข้ามามีบทบาททางการเงินในไทย และร่วมมือกับนายทุนชาวจีนด้วยกัน บริษัทการเงินที่ร่วมมือกับชาวต่างชาติ ได้แก่บริษัทคอมเมอเชี่ยลทรีลิตี้ ร่วมมือกับบริษัทอินดัสเทรียลไฟแนนซ์คอปอเรชั่นจำกัดแห่งประเทศฟิลิปปินส์ โดย "โกลด์ฟิช" ถือหุ้น 40% "ริเค็งกัต" ถือหุ้น 29% บริษัทอินดัสเทรียลไฟแนนซ์คอปอเรชั่นจำกัดถือหุ้น 18% "เลี้ยวไพร์ตัม" ถือหุ้น 5%

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทเอเชียทรีลิตี้จำกัด.

<sup>2</sup> ฎรายละเอียดในตารางบริษัทการเงินของ "โกลด์ฟิช", หน้า 261-263.

บริษัทกรุงเทพพาณิชย์ จำกัด เป็นบริษัทในเครือของธนาคารกรุงเทพ มีธนาคารกรุงเทพถือหุ้น 50% มีบริษัทเนชั่นแนลซีดีโอเวอร์ซี อินเวสเมนต์คอร์ปอเรชันจำกัดแห่งอเมริกาถือหุ้น 50% บริษัทโนมูระอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด มี "โลกลดพณิช" ถือหุ้น 42.5% มีบริษัทโนมูระอินเตอร์เนชั่นแนล (ฮ่องกง) ซึ่งเป็นของญี่ปุ่นถือหุ้น 50% บริษัทบางกอกเฟรลด์โตโก จำกัด มี "โลกลดพณิช" ถือหุ้น 70% ธนาคารโตโกแห่งญี่ปุ่นถือหุ้น 30% บริษัทบางกอกโยธาธา จำกัด มี "โลกลดพณิช" ถือหุ้น 20% บริษัทเดอะซีโอดีไฟร์แอนคัมมาริน จำกัด และบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ไทยแลนด์ จำกัด แห่งญี่ปุ่นถือหุ้น 49%<sup>1</sup>

ส่วนบริษัทที่ร่วมทุนกับพ่อค้าชาวสินด้วย ทั้งมีหลายบริษัทซึ่งนอกจากจะร่วมดำเนินการธุรกิจทางการเงินแล้ว ยังร่วมทุนดำเนินการค้าและอุตสาหกรรมอีกด้วย เช่นร่วมมือกับ "เลี้ยวไพร์ตัน" เจ้าของบริษัทข้าวฮังเฮียะเซ่ง หรือธนาพรชัย ในบริษัทกรุงเทพหลักทรัพย์ จำกัด บริษัทคอมเมอร์เชียลเทรด จำกัด ร่วมมือกับ "โพธิ์รัตนังกูร" ซึ่งเป็นกลุ่มโรงงานทอผ้าที่สำคัญในบริษัทสินเอเซีย จำกัด และบริษัทโนมูระอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ร่วมมือกับศรีกรุงวัฒนา บริษัทค้าปุ๋ยที่ขมผลตลอดจนเครื่องมือทางการเกษตรที่สำคัญในบริษัทเกษตรนครหลวงอินเตอร์ไพร์ล จำกัด ร่วมมือกับ "เฮียมลูร์ย" เจ้าของบริษัทค้าข้าวกมลกิจในบริษัทโนมูระอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เป็นต้น

ทางด้านการค้า หลังจากนายชิน โลกลดพณิชเดินทางไปยังฮ่องกง ธุรกิจการค้าที่สำคัญที่ดำเนินการระยะนี้คือ ธุรกิจค้าข้าว ซึ่งก่อนหน้านี้ก็ได้ค้าข้าวในบริษัทอันฟองเหลาไมองและบริษัทในเครือ คือบริษัทไทยตรงมาก่อน ในระยะนี้นายชินได้เข้าดำเนินการธุรกิจข้าวอย่างเห็นได้ชัด โดยร่วมมือกับพ่อค้าข้าวที่สำคัญสั่งตั้งบริษัทค้าข้าวขึ้นหลายบริษัท ได้แก่ บริษัทร่วมทุนไทย จำกัด (2501) ร่วมทุนกับกลุ่มศิริราษฎร์<sup>2</sup> บริษัทไทยดำรงพัฒนา จำกัด (2503) ร่วมทุนกับนายสำมาน โอภาสวงศ์และนายเสียนเต็ก แซ่แต้<sup>3</sup> บริษัทอ่วยชวนค้าข้าว จำกัด (2504) ร่วมทุนกับ

<sup>1</sup> ฎรายละเอียดในตารางบริษัทการเงินของ "โลกลดพณิช", หน้า 261-263.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทร่วมทุนไทย จำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยดำรงพัฒนา จำกัด.

"โอบาล่วงค์" และนายเลียนเด็ก แซ่แต้<sup>1</sup> และบริษัทสัมฤทธิ์พาณิชย์จำกัด (2507) บริษัทนี้เป็นบริษัทที่สำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงการร่วมทุนกับกลุ่มต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง คือนายล่ฆาน โอบาล่วงค์ ผู้จัดการบริษัทอ่วยชวน นายประยงค์ วงศ์ศรีเกษม ผู้จัดการบริษัทป้วยเองล้งและบริษัทล่ฆามค้าข้าว นายพร เลี้ยวโพรตัน ผู้จัดการบริษัทอึ้งเฮียะเฮ่ง หรือรนาพรชัย นายวิโรจน์ ฤทธะภิก ผู้จัดการบริษัทฮันฟองเหลาไมองและไทยตรง นายกำกาย เอี่ยมลู่ริย์ ผู้จัดการบริษัทกมลภิกและอมรไชย นายปรีชา ต้นประเสริฐ ผู้จัดการบริษัทเทพพาณิชย์ นายเลียนเด็ก แซ่แต้ ผู้จัดการบริษัทอ่วยชวน และไทยดำรงพัฒนา นอกจากนี้ยังมีนายเทาชินแป นายทุนข้าวลิ่งคโปร์และนายวงงชีวซิง นายทุนข้าวอ่องกง<sup>2</sup> ซึ่งการร่วมของบุคคลทั้ง 2 นี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงตลาดค้าข้าวของบริษัทนี้ในอ่องกงและลิ่งคโปร์

จากการศึกษาของนางสาววรรณ เลี้ยววารินทร์ ในเรื่อง "การวิเคราะห์ระบบการตลาดของข้าวและบริษัทส่งออกของประเทศไทย" ได้ศึกษาระยะเวลาดังแต่ พ.ศ. 2506 ถึง 2519 ปรากฏว่า มีบริษัทที่ส่งข้าวออกที่สำคัญที่เรียกว่า กลุ่ม 5 เลือค้าข้าว ได้กุมส่วนแบ่งตลาดการค้าในต่างประเทศร้อยละ 25 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด และกลุ่ม 5 เลือค้าข้าวก็มีบทบาทในการกำหนดราคาข้าว โดยเป็นคณะกรรมการของล่ฆาหอการค้าเป็นระยะเวลาาน และกรรมการผู้จัดการของทั้ง 5 บริษัทต่างเป็นคณะกรรมการล่ฆาข้าวและคณะกรรมการกำหนดราคาข้าวของล่ฆาหอการค้า นอกจากนั้น กลุ่มนี้ยังมีบทบาทในล่ฆาคอมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ คือเป็นกรรมการบริหารของล่ฆาคอม โดยผลัดกันเป็นนายกล่ฆาคอม อุปนายกหรือเลขาฯ เป็นต้น<sup>3</sup>

กลุ่ม 5 เลือ ประกอบด้วยพ่อค้าข้าวส่งออกที่ทำการค้ามานาน โดยประกอบกิจการโรงสีข้าวและทำการค้าข้าวส่งออก ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งไปยังตลาดประจำ อาทิอ่องกงและลิ่งคโปร์ กลุ่มนี้ประกอบด้วยบริษัทแม่ใหญ่ 5 บริษัท และแต่ละบริษัทยังแตกแยกเป็นบริษัทในเครืออีก (เจ้าของเดียวกัน) ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้<sup>4</sup>

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทอ่วยชวนจำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทสัมฤทธิ์พาณิชย์จำกัด.

<sup>3</sup> วรรณ เลี้ยววารินทร์, "การวิเคราะห์ระบบการตลาดของข้าวและบริษัทส่งออกของไทย"

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2524), หน้า 123.

<sup>4</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 122-123.



1. บริษัทธนาพรชัยจำกัด (เดิมชื่อฮิงเฮียะเฮงจำกัด) กับบริษัทในเครือ คือบริษัท  
ภรรณีสหพาณิชย์
2. บริษัทเทพพาณิชย์จำกัด กับบริษัทในเครือ คือบริษัทเทพนครลัวร์ค์ บริษัทศิริราษฎร์  
และโรงสีเทพนางรอง
3. บริษัทบัวเองล้งจำกัด กับบริษัทในเครือ คือบริษัทล่ยามค้าข้าวจำกัด
4. บริษัทฮ่วยชวนจำกัด กับบริษัทในเครือ คือบริษัทไทยตำรงพัฒนาจำกัด
5. บริษัทฮันฟองเหลาไมฮอง กับบริษัทในเครือ คือบริษัทไทยตรงจำกัด

การแตกแยกกลุ่มเป็นบริษัทแม่และบริษัทในเครือนี้มีเหตุผลหลายประการ อาทิเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีรายได้ การขยายตัวเพื่อต้องการโควตาเพิ่มและการขยายกิจการของบริษัท เป็นต้น บริษัทเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับ "โล่ถนอม" ทั้งสิ้น ซึ่งเท่ากับสามารถผูกกลุ่มพ่อค้าสิ่งข้าวออกรายใหญ่ที่สำคัญไว้ในมือได้

ส่วนแบ่งตลาดของบริษัทข้าวส่งออก บริษัทที่สำคัญปี 2506-2516<sup>1</sup>

พ.ศ.	ปริมาณข้าวส่งออกของ 5 บริษัทที่สำคัญ	ร้อยละของจำนวนส่งออกทั้งหมด
2506	413,924	30
2507	557,759	30
2508	535,967	29
2509	388,431	27
2510	330,028	23
2511	216,746	21
2512	249,755	25
2513	255,341	25
2514	375,985	24
2515	598,011	29
2516	196,418	24

<sup>1</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 124.

ซึ่งนอกจากกลุ่ม 5 เลือสดังกล่าวแล้ว "โล่ถนอพิช" ยังเข้าสัมพันธ์กับกลุ่มศรีสุราษฎร์ และกลุ่มเอี่ยมสุริย์อีกด้วย โดยเฉพาะกลุ่มศรีสุราษฎร์ นอกจากร่วมก่อตั้งบริษัทร่วมทุนไทย จำกัดแล้ว ยังร่วมกับ "โล่ถนอพิช" ก่อตั้งบริษัทเกษตรเอเชีย ใน พ.ศ. 2515 อีก โดย "โล่ถนอพิช" ถือหุ้น 10% "ศรีสุราษฎร์" ถือหุ้น 45% "ต้นประเสริฐ" 10%<sup>1</sup>

บริษัทเหล่านี้มิได้มีบทบาทเฉพาะในการค้าข้าวเท่านั้น แต่ยังมีบทบาททางด้านการค้า ข้าวโพดและปออีกด้วย บริษัทส่งออกข้าวโพดออกที่สำคัญคือ บัวยเฮงล้ง รวมทุนไทย กมลกิจ ธานีพรชัยและฮ่วยฮวน<sup>2</sup> บริษัทค้าปอได้แก่ บริษัทบัวยเฮงล้ง รวมทุนไทย กมลกิจ ธานีพรชัย และฮ่วยฮวน<sup>3</sup> ซึ่งบริษัทเหล่านี้มีบทบาทในการกำหนดราคาสินค้า โดยผ่านสมาคมการค้า ซึ่งตนเองมีบทบาทอยู่ เช่นนายก้าจาย เอี่ยมสุริย์ ประธานกลุ่มกมลกิจ เป็นนายกสมาคมพ่อค้าข้าวโพด และพืชพันธุ์ไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2513-2517<sup>4</sup>

นอกจากนี้เพื่อส่งเสริมการค้าข้าวและพืชพันธุ์ต่าง ๆ ออกนอกประเทศได้โดยสะดวก นายชิน โล่ถนอพิชได้ร่วมมือกับกลุ่มพ่อค้าส่งออกเหล่านี้ตั้งบริษัทไทยพาณิชย์นารีขึ้น เมื่อ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 โดยผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกับผู้ถือหุ้นในบริษัทสัมฤทธิ์พาณิชย์ จำกัด ซึ่งประกอบด้วยพ่อค้าข้าวสาลีในไทย ฮ่องกงและสิงคโปร์<sup>5</sup>

ทางด้านอุตสาหกรรม ในระยะนี้ "โล่ถนอพิช" ได้เข้าร่วมกับนักธุรกิจคนอื่น ๆ ดำเนินงานทางด้านอุตสาหกรรมประมาณ 14 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทเดิมที่เคยดำเนินงานมาแล้วเพียงบริษัทเดียว

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทเกษตรเอเชียจำกัด.

<sup>2</sup> ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, กลุ่มทุนนิยมผูกขาดในประเทศไทย, (พระนคร : สำนักพิมพ์ ปุณชน, ม.ป.ป.), หน้า 127.

<sup>3</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 142.

<sup>4</sup> ทนง นิติธรรม, "ประวัติ 20 ปีสมาคมพ่อค้าข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย," วารสารสมาคมพ่อค้าข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย (ธันวาคม ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 2521): 14.

<sup>5</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทไทยพาณิชย์นารีจำกัด.

คือบริษัทกรีนลูปอด (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งแต่เดิมนายทุนจากอเมริกาและฮ่องกงเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่มาในระยะนี้ "โล่ถนอม" ได้เข้าเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทนี้ ปรากฏว่าใน พ.ศ. 2515 "โล่ถนอม" ถือหุ้นถึง 63.83% "สิมทรง" ถือหุ้น 14.83% ส่วนนายทุนฮ่องกงถือหุ้นเพียง 8.5%<sup>1</sup> "โล่ถนอม" ได้เข้าร่วมในอุตสาหกรรมหลายประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมทางด้านอาหารในบริษัทอุตสาหกรรมไทยยูรส์จำกัด (2501) เป็นบริษัทที่ร่วมดำเนินธุรกิจกับ "ชอโล่ตฤกุล" (ผู้ร่วมดำเนินธุรกิจในบริษัทการค้าหลายบริษัท เช่นบริษัทวัฒนสินจำกัด) และนักธุรกิจชาวอินโดนีเซียที่ต่าง ๆ ทั้งในปอดเกต อเมริกาและอังกฤษ<sup>2</sup> และยังมีบริษัทขนานาอุตสาหกรรมจำกัด (2508) ผลิตน้ำมันพืชออกจำหน่าย บริษัทนี้เป็นบริษัทที่ "โล่ถนอม" ร่วมกับพ่อค้าชาวอินโดนีเซียในฮ่องกงและสิงคโปร์ดำเนินธุรกิจโดย "โล่ถนอม" รับบทบาทในทางการเงินเป็นนายหน้าให้พ่อค้าเหล่านี้เข้ามาลงทุนและตัวเองถือหุ้นประมาณ 30%<sup>3</sup> นอกจากนี้ยังเข้าร่วมในบริษัทยูโนเต็ดฟลาวมิลล์จำกัด (2503) เป็นบริษัทที่ผลิตแป้งอาหารและสารผสมอาหารออกจำหน่าย บริษัทนี้เป็นที่ร่วมทุนกับบริษัทฟาร์วีลอินเวลเมนท์จำกัด (ปานามา) ถือหุ้น 44% ธนาคารกรุงเทพถือหุ้น 5% เท่านั้น<sup>4</sup> อุตสาหกรรมกระดาษ ได้แก่บริษัทไทยค้ากระดาษจำกัด (2505) บริษัทโรงงานกระดาษกรุงเทพจำกัด (2512) ผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัททั้ง 2 คือ กลุ่มนิรวาสินและสังวณปิยะพันธ์<sup>5</sup> อุตสาหกรรมพลาสติก ได้แก่บริษัทโรงงานพลาสติกไทย (2508) และบริษัทยูเนี่ยนพลาสติกแมนูเฟคเจอร์ริงคอร์ปอเรชันจำกัด (2511) โดยทั้ง 2 บริษัทนี้ได้ดำเนินธุรกิจร่วมกับกลุ่ม

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทกรีนลูปอด (ประเทศไทย) จำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทอุตสาหกรรมไทยยูรส์จำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทขนานาอุตสาหกรรมจำกัด.

<sup>4</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทยูโนเต็ดฟลาวมิลล์จำกัด.

<sup>5</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทไทยค้ากระดาษจำกัดและแฟ้มบริษัท

โรงงานกระดาษกรุงเทพจำกัด.

โชควัฒนาและดารกานนท์<sup>1</sup> อุตสาหกรรมเหมืองแร่ในบริษัทเหมืองแร่ทะเลจำกัด (2513) บริษัทยูนิเท็ดฟูโอรท์จำกัด (2515) บริษัททั้ง 2 มีธนาคารกรุงเทพเป็นผู้ถือหุ้นและมีบทบาทในการเป็นผู้รับส่วนทางด้านการเงิน ทำให้สามารถควบคุมบริษัทเหมืองแร่ไว้ได้ 3 กลุ่ม คือ 1. บริษัทเหมืองแร่บูรพา เคมิคอล จำกัด 2. บริษัทเหมืองแร่พัฒนาการเหมืองแร่จำกัด 3. บริษัทลั่นแร่อุตสาหกรรมจำกัด<sup>2</sup>

อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุดที่โกลกษนิยน์เข้าร่วมในระยะนี้ คืออุตสาหกรรมสิ่งทอ "โกลกษนิยน์" ได้เข้าร่วมทุนกับกลุ่มที่สำคัญ 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มโพธิ์ตังกูร 2. กลุ่มไทยเกรียงปิ่นทอฟอกย้อม เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2515 "โพธิ์ตังกูร" ได้ร่วมกับบริษัทโรนปูแลงค์เท็กซ์ไทล์ จำกัด (RHONE-POULENE-TEXTILE) แห่งฝรั่งเศส ก่อตั้งบริษัทไทยเมล่อนโปลีเอสเตอร์ โดยมีนายชาตรี โกลกษนิยน์เข้าร่วมเป็นกรรมการบริษัทด้วย บริษัทนี้เป็นบริษัทขนาดใหญ่มาก มีเงินทุนจดทะเบียนถึง 150 ล้านบาท นายชาตรี โกลกษนิยน์ถือหุ้นในบริษัทนี้ 100 หุ้นจากหุ้นทั้งหมด 150,000 หุ้น แต่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเงินให้กับบริษัทนี้ มีนายสุกรี โพธิ์ตังกูร ถือหุ้นในนามของบริษัทต่าง ๆ ถึง 74,398 หุ้นเท่ากับ 49.6% บริษัทโรนปูแลงค์เท็กซ์ไทล์ (ฝรั่งเศส) ถือหุ้น 60,000 หุ้น เท่ากับ 40%<sup>3</sup>

นายสุกรี โพธิ์ตังกูรมีโรงงานทอผ้าอยู่ในมือหลายบริษัทด้วยกันที่ปรากฏในการถือหุ้นในบริษัทนี้เมื่อ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ในบริษัทโรนปูแลงค์เท็กซ์ไทล์มีดังนี้<sup>4</sup>

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทโรงงานพลาสติกไทยจำกัดและแห่งบริษัทยูนิเท็ดพลาสติกแมนูแฟคเจอร์คอร์ปอเรชันจำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทเหมืองทะเลจำกัดและแห่งบริษัทยูนิเท็ดฟูโอรท์จำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยเมล่อนโปลีเอสเตอร์จำกัด.

<sup>4</sup> เรื่องเดียวกัน.

1. โรงงานอุตสาหกรรมผ้าไหมไทยจำกัด
2. บริษัทไทยชินเทคเคทีกซ์ไทยจำกัด
3. บริษัทไทยครีคอกทจำกัด
4. บริษัทไทยอเมริกันเทคเคทีกซ์ไทยจำกัด
5. บริษัทโรงงานผ้าไหมไทยจำกัด
6. บริษัทไทยวูดเท็กซ์จำกัด

กลุ่มโพธิ์รัตนังถูกล้มล้างกับ "โล่ทองพิชัย" ในธุรกิจการเงินอย่างใกล้ชิดซึ่งที่กล่าวมาแล้วและบริษัทนี้ยังมีนายชาติ โล่ทองพิชัย เข้าร่วมเป็นกรรมการของบริษัทนี้ นับแต่ก่อตั้ง นอกจากนี้บริษัทในเครือก็มี "โล่ทองพิชัย" ให้การสนับสนุนเข้าร่วมถือหุ้นด้วย เช่นบริษัทโรงงานผ้าไหมจำกัด นายชาติ โล่ทองพิชัยได้เป็นกรรมการอยู่เมื่อ พ.ศ. 2515<sup>1</sup>

กลุ่มบริษัทไทยเกรียงขึ้นทอพอกย้อม ตั้งเมื่อ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2503 ด้วยทุน 10 ล้านบาท ตระกูลโล่ทองพิชัยไม่ได้เข้าร่วมในการเป็นกรรมการหรือถือหุ้นโดยตรง แต่เป็นที่ทราบกันว่า กลุ่มนี้สัมพันธ์ทั้งทางการเงินและการค้ากับ "โล่ทองพิชัย" มานาน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มค้าข้าวฮ่อฮ้วน ซึ่งเอื้อเยี่ยง และกมลกิจ ดังรายชื่อคณะกรรมการชุดแรก

1. นายสมาน โสภาสว่างค์ ประธาน
2. นายพร เสี่ยวไพรัตน์
3. นายเสริม คุ้มธม
4. นายรุ่งคิม แซ่เทิน (ทองตุลย์ รัญญูวุฒิ)
5. นายพิชิตร์ โสรัจค์ศรีโล่ม
6. นายขุนเพียว แซ่ตั้ง
7. นายสีจิม แซ่เตย (จรินทร์ ติรชัยมงคล)
8. นายกำกาย เอี่ยมสุรีย์

---

1

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทโรงงานผ้าไหมไทยจำกัด.

บริษัทนี้เป็นบริษัทที่ใหญ่มากบริษัทหนึ่ง ได้ทำการขยายทุนอยู่ตลอดเวลาจนครั้งสุดท้ายเมื่อ 18 เมษายน พ.ศ. 2516 ปรากฏว่าบริษัทนี้มีทุนจดทะเบียนถึง 360 ล้านบาท<sup>1</sup>

นอกจากนี้ยังเข้าร่วมกับนายเกียรติ เอี่ยมสกุลรัตน์ และนายประวิทย์ โอรลำนนท์ สักตั้งบริษัทไทยวิวาปนิตตั้งจำกัด เมื่อ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2511<sup>2</sup> และเข้าร่วมถือหุ้นในบริษัทโรงงานทอผ้าไทยโทรเรเท็กซ์ไทล์จำกัดของนายทุนญี่ปุ่น เมื่อ 23 กันยายน พ.ศ. 2512 ซึ่ง "โล่ถนอมพิช" ถือหุ้นเพียง 3.33% ร่วมกับนายทุนไทยคนอื่น ๆ ซึ่งการบริหารงานทั้งหมดเป็นของชาวญี่ปุ่น นายทุนไทยที่เข้าร่วมไม่มีบทบาทเป็นกรรมการ<sup>3</sup>

ธนาคารกรุงเทพจำกัด ธนาคารกรุงเทพได้เชิญ พลโทประภาส จารุเสถียรเข้าเป็นประธานกรรมการเมื่อ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2500 โดยพลโทประภาส ได้รับมอบหุ้นให้ถือเพียง 100 หุ้นในครั้งแรก<sup>4</sup> เหตุที่เชิญพลโทประภาสมาเป็นประธานกรรมการของธนาคารนี้ พล.ต.ศิริ สิริโยรินได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในระยะนั้นว่า<sup>5</sup>

"...ธนาคารได้รับความกระเทือนหลายอย่าง มีคนมุ่งอยากมาเป็นประธานธนาคาร... เมื่อผมรู้เรื่องนี้แล้วผมก็มาหาคุณชิน บอกคุณชินว่าผมไม่สามารถคุ้มครองได้แล้ว เพราะอำนาจทางการเมืองมันเกิดขึ้น ให้คุณชินหาใครมาเป็นประธานแทนผม ผมจะลงไปเป็นกรรมการ คุณชินจึงไปดึงคุณประภาสมาเป็นประธานธนาคารกรุงเทพ..."

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยเกรียงปิ่นทอฟอกย้อมจำกัด

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยวิวาปนิตตั้งจำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยโทรเรเท็กซ์ไทล์จำกัด.

<sup>4</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทธนาคารกรุงเทพจำกัด.

<sup>5</sup> อ้างถึงการสัมภาษณ์พลตรีศิริ สิริโยริน (เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2522), ธนาคารกรุงเทพจำกัด, เรื่องเดียวกัน, หน้า 63.

การเข้ามาเป็นประธานกรรมการของพลโกประภาล ได้ช่วยคุ้มครองจากภัยการเมือง ที่จะเข้ามากระทบผลประโยชน์ของตระกูลโล่ภคพิชัยในธนาคารนี้ไว้ได้ ในระยะนี้ ธนาคาร กรุงเทพได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากสามารถปรับปรุงการบริหารงานภายในให้สู่ระบบ ทันสมัยและสามารถขยายเครือข่ายงานให้ตอบสนองกับการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ การขยายสาขาต่างประเทศ ซึ่งเมื่อสิ้นปี 2515 ธนาคารได้ขยายสาขาต่างประเทศได้ถึง 16 สาขา

ทางด้านการปรับปรุงการบริหารงานภายใน ในระยะที่นายชินไปอยู่อังกฤษ ผู้รับผิดชอบ คือ นายบุญชู โรจนเสถียร ซึ่งดำเนินนโยบายการปรับปรุงธนาคารภายใต้ความคิดที่ว่า<sup>1</sup>

"...banking industry นั้นผูกพันที่จะต้องเดินไปกับภาวะการณ์ต่าง ๆ เรา จะต้องทำความเข้าใจ มีความรู้ คือทำตัวให้ทันกับเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ต้อง study... นับเป็นจุดเปลี่ยน concept ของ banking industry ใหม่ แต่เดิม เขาว่าเหมือนโรงรับจำนำ คือนั่งอยู่กับที่... ไม่ได้ออกไปสัมผัสกับภาวะต่าง ๆ เรา ก็เป็น concept ที่เราต้องการปลูกฝังขึ้นใหม่ ที่จริงแต่ก่อนนั้นเขาถือว่าไม่ถูกเรื่องที่ bank จะเข้าไปวุ่นวายออกไปโฆษณา ไปทำอะไร เขาไม่ให้ทำทั้งนั้น เราไปแหวกวง เขาหมด... bank เต็มใจดีควรจะมีลักษณะเป็นผู้วิ่งออกไปหาตลาด คือไปบริการ ไปขาย จะต้องออกไป ไม่ใช่ นั่งอยู่กับที่..."

นายพร สิทธิอำนวย ได้กล่าวถึงการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ ในระยะนี้ว่า<sup>2</sup>

"...คุณบุญชูต้องการให้ทำ modern management system... ซึ่งต้องการ information ต่าง ๆ ทั้ง economic information... credit information ... ที่สำคัญที่สุดผมว่าตอนนั้นใช้การวิจัย เราใช้ scientific approach to banking ต้องวิจัย project ทำ feasibility study ทำไปเยอะ ๆ ทำให้ image ของ bank เป็น international bank คือเป็นแบงก์ที่มีความรู้ อันนี้สำคัญมาก เราตั้ง image ทำ publication ขึ้นมาว่าเรามีความรู้..."

<sup>1</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 81 (จากการสัมภาษณ์นายบุญชู โรจนเสถียร เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2521).

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 81. (จากการสัมภาษณ์ นายพร สิทธิอำนวย เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2523).

แนวความคิดในการดำเนินงานธนาคารของนายบุญชู ที่ต้องการปรับปรุงธนาคารเข้าสู่ระบบที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจในระยะนั้น และการใช้ศึกษาในเรื่องต่าง ๆ อย่างจริงจังให้เป็นธนาคารแห่งความรู้ ทำให้ธนาคารกรุงเทพในระยะนี้สามารถสร้างความเข้มแข็งภายในได้อย่างดี

ทางด้านต่างประเทศ ผู้บุกเบิกที่สำคัญคือ นายชิน โสภณพนิช ในระยะนี้ธนาคารกรุงเทพเป็นผู้บุกเบิกทางการขยายสาขาต่างประเทศ ซึ่งยังไม่มีธนาคารอื่นขยายสาขาต่างประเทศเลย

สาขาธนาคารกรุงเทพในต่างประเทศมีดังนี้<sup>1</sup>

สาขาที่	เมื่อ	สถานที่
1	24 มิถุนายน 2497	ฮ่องกง
2	10 ธันวาคม 2498	โตเกียว
3	30 มีนาคม 2500	สิงคโปร์
4	24 มิถุนายน 2500	ลอนดอน
5	23 มกราคม 2502	กัวลาลัมเปอร์
6	12 ตุลาคม 2503	เกาหลิน
7	1 กุมภาพันธ์ 2504	เขินทาร์ลดีลทริก ฮ่องกง
8	29 กรกฎาคม 2504	ไต้หวัน
9	3 กันยายน 2505	โซล
10	24 พฤษภาคม 2508	ไทเป
11	20 กุมภาพันธ์ 2510	คอสเวย์เบย์ ฮ่องกง
12	24 มิถุนายน 2511	โกตา จารังการัตร์ อินโดนีเซีย
13	28 มีนาคม 2512	เกาหลิน ไต้หวัน

1

ธนาคารกรุงเทพ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 250-251.



สาขา	เมื่อ	สถานที่
14	13 เมษายน 2513	โฮงก้า
15	6 ธันวาคม 2514	นิวยอร์ก
16	18 พฤศจิกายน 2515	จาการ์ต้า

ปรากฏว่าธนาคารมีสาขาที่ฮ่องกงถึง 3 สาขา มีสาขาที่เกาลูน ไทหวัน มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม ญี่ปุ่น สิงคโปร์ อังกฤษและอเมริกา ซึ่งเป็นการกระจายสาขาไว้ ณ จุดการค้าที่สำคัญต่าง ๆ โดยรอบ ซึ่งเป็นผลต่อการค้าต่างประเทศมาก ผู้ถือหุ้นใหญ่ของธนาคารคือ ตระกูลโกลด์มอนด์ได้เข้าร่วมลงทุนกับพ่อค้าอื่น ๆ ในการค้าพืชผลกับต่างประเทศอยู่มาก ดังที่กล่าวไว้แล้ว

ผู้ถือหุ้นที่สำคัญในธนาคารกรุงเทพ ในระยะนี้คือตระกูลโกลด์มอนด์ นอกจากนี้ยังมี กระทรวงการคลังซึ่งเข้าถือหุ้นในธนาคารนี้มาตั้งแต่สมัย พ.ต.ต.เผ่า ศรียานนท์ แม้ว่าจะได้ กระจายหุ้นให้ผู้อื่นถือบ้างแล้วก็ตาม กระทรวงการคลังก็ยังมีบทบาทในการเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ผู้ที่มีบทบาทอีกคนหนึ่งในการถือหุ้นที่น่าสนใจ คือพลเอกประภาส จารุเสถียร ซึ่งแต่แรกเริ่มเข้ามา เป็นประธานกรรมการธนาคารนี้ ถือหุ้นเพียง 100 หุ้น มาระยะหลังมีบทบาทในการถือหุ้นของ พลเอกประภาส เริ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกครั้งที่มีการเพิ่มทุนก็เพิ่มจำนวนหุ้นและได้กลายเป็นผู้ถือหุ้น รายใหญ่ที่สำคัญคนหนึ่งของธนาคาร

ธนาคารกรุงเทพได้ทำการเพิ่มทุนขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะนี้ โดย<sup>1</sup>

ใน พ.ศ. 2507	เพิ่มทุนเป็น	100 ล้านบาท
ใน พ.ศ. 2508	เพิ่มทุนเป็น	200 ล้านบาท
ใน พ.ศ. 2511	เพิ่มทุนเป็น	400 ล้านบาท
ใน พ.ศ. 2514	เพิ่มทุนเป็น	500 ล้านบาท
ใน พ.ศ. 2516	เพิ่มทุนเป็น	700 ล้านบาท

<sup>1</sup> ธนาคารกรุงเทพจำกัด, เรื่องเดียวกัน, หน้า 196-200.

รายชื่อผู้ถือหุ้นในการประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ 1/2516 เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2516 เพื่อทำการเพิ่มทุนจาก 500 ล้านบาท เป็น 700 ล้านบาท โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 94 ราย ถือหุ้นทั้งหมด 3,766,503 หุ้น ดังรายชื่อผู้ถือหุ้นที่สำคัณดังนี้<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. กระทรวงการคลัง โดยนายเสริม วิจิตรชัยกุล	672,338
2. พลเอกประภาส จารุเสถียร	269,162
3. นายชิน โสภณพนิช	1,175,541
4. นายชาติร์ โสภณพนิช	307,974
5. นายชาญ โสภณพนิช	10,774
6. นายวีระ รมยะรูป	173,939
7. นายปิยะ ศิวายรร	276,349
8. นายณรงค์ สุทธิกุลพาณิชย์	95,738
9. นายธีระ อานันโทไทย	68,781
10. นายชัยรัตน์ คำวณ	67,814
11. นายชิต แสงเสียง	72,063
12. นายระเียบ พงษ์มุก	59,488
13. นายบุญอยู่ โรจนเสถียร	44,286
14. นายนำชัย น้าชัยศิริ	45,973
15. นายกาญจน์ ตังวัตต์สวัสดิ์ (ร้านทองตั้งเงินเอง 1960)	40,742
16. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	33,519
รวม	3,414,481

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของธนาคารกรุงเทพจำกัด เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2516.

ผู้ถือหุ้น 16 ราย ถือหุ้นรวมกัน 3,414,481 หุ้น ซึ่งเท่ากับร้อยละ 90.65 ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมและ 16 รายที่กล่าวมาดีเป็นคณะกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ และเป็นผู้มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับตระกูลโกลด์ทวิตซ์เกือบทั้งสิ้น นายชิน นายช่าตรีและ นายช่าญ ถือหุ้นรวมกัน 1,494,289 หุ้น ซึ่งเท่ากับร้อยละ 39.67 ของผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุม

บริษัทการเงิน<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
1. บริษัท เอเชียทรีลิตี้ จำกัด <sup>*</sup>	กันยายน 2493	10,000,000	1. โกลด์ทวิตซ์	1
			2. ธารวณิชกุล	50
			3. วิจิตตรานนท์	13
2. บริษัท กรุงเทพสหเคอร์ชวล การจำกัด	14 พฤศจิกายน 2505	10,000,000	1. โกลด์ทวิตซ์	13.26
			2. วงศ์ศิริเดช	19.50
			3. นำชัยศิริ	13.26
			4. เลี้ยวไพรัตน์	7.6
3. บริษัท บางกอกคอมมิตีดีทิลิตี้ จำกัด	29 กรกฎาคม 2506	1,000,000	1. ธนาคารกรุงเทพ	100
4. บริษัท คอมเมอเชี่ยล ทรีลิตี้ จำกัด	25 เมษายน 2509	3,000,000	1. โกลด์ทวิตซ์	40
	5 สิงหาคม 2510	6,000,000	2. วิเศษศักดิ์	29
	12 กรกฎาคม 2511	10,000,000	3. บริษัท อินดัสเทรียลไฟแนนซ์คอปอเรชั่น จำกัด (ฟิลิปปินส์)	18
			4. เลี้ยวไพรัตน์	5

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทการเงินของตระกูลโกลด์ทวิตซ์.

<sup>\*</sup> บริษัท เอเชียทรีลิตี้ แต่เดิมผู้ถือหุ้นใหญ่คือกลุ่มโกลด์ทวิตซ์ ใน พ.ศ. 2502 โกลด์ทวิตซ์ ถือหุ้น 31.20% ธารวณิชกุลถือหุ้นเพียง 4% มาภายหลังใน พ.ศ. 2508 กลุ่มโกลด์ทวิตซ์ เริ่มถอนหุ้นออก เปิดโอกาสให้กลุ่มธารวณิชกุลเข้าเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่และเปลี่ยนบริษัท เอเชียทรีลิตี้ เป็นธนาคาร

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้ายร้อยละ
5. บริษัท สยามพัฒนา จำกัด	25 กุมภาพันธ์	2512 5,000,000	1. โสภณพาณิชย์ 25
	15 สิงหาคม	2512 10,000,000	2. สันชัย สิวาณิชกุล 54
6. เงินทุนหลักทรัพย์ร่วม	27 เมษายน	2512 5,000,000	1. โสภณพาณิชย์ 32.87
เสริมกิจ จำกัด	24 กรกฎาคม	2516 40,000,000	2. สุสินต์ เบญจรงค์กุล 40.5
			3. นครวาสน 6
			4. เข็มสุริย์ 3
7. บริษัท กรุงเทพมหานคร	15 กรกฎาคม	2512 100,000,000	1. ธนาคารกรุงเทพ 50
จำกัด			2. First National City Overseas Investment Corp. (USA) 50
8. บริษัท สยามเอเชีย จำกัด	20 สิงหาคม	2512 2,000,000	1. โสภณพาณิชย์ 50.3
	3 พฤษภาคม	2513 5,000,000	2. สิวประเสริฐ 12
	10 กรกฎาคม	2515 35,000,000	3. สรวงปิยะพันธ์ 5
	14 ตุลาคม	2515 50,000,000	4. โพรริตติ้ง 4.28
9. บริษัท กรุงเทพมหานคร	18 ธันวาคม	2512 1,000,000	1. ธนาคารกรุงเทพ 100
พัฒนา จำกัด	23 พฤศจิกายน	2515 20,000,000	
10. บริษัท โนมูระ	14 พฤษภาคม	2513 10,000,000	1. โสภณพาณิชย์ 42.5
อินเตอร์เนชั่นแนล	8 กันยายน	2515 40,000,000	2. บริษัท โนมูระ อินเตอร์เนชั่นแนล (ฮ่องกง) 50
จำกัด			3. เข็มสุริย์ 3
			4. โพรริตติ้ง 3

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
11. บริษัทกรุงเทพหลักทรัพย์ เอ็นเตอร์ไพรส์จำกัด (หรือบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ เอเชียจำกัด)	25 กุมภาพันธ์ 2515	10,000,000	1. บริษัทในเครือสิน เอเชีย	
12. บริษัทเกียรตินครหลวง เอ็นเตอร์ไพรส์จำกัด	20 กุมภาพันธ์ 2516 5 เมษายน 2516	1,000,000 40,000,000	1. โสภณพัฒน์ 2. เข็มมลกุลรัตน์ 3. กอร์เตียงแชน 4. ศิริกรุงวัฒนา	53.25 2.5 40 2.5
13. บริษัทบางกอกเฟรลด์ โตโกจำกัด	12 เมษายน 2516 24 พฤษภาคม 2516	1,000,000 20,000,000	1. โสภณพัฒน์ 2. ธนาคารโตโก (ญี่ปุ่น)	70 30
14. บริษัทบางกอกชโยรัตน์ จำกัด	30 พฤศจิกายน 2516	400,000,000	1. โสภณพัฒน์ 2. บริษัทเดอะชโยตะ ไฟร์แอนด์มารีนจำกัด และบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ไทยแลนด์ จำกัด	21 49

ศูนย์วิทยพัชกร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทกรุงเทพมหานครจำกัดที่เข้าร่วมประชุมสามัญครั้งที่ 4/2514  
วันอังคารที่ 30 มีนาคม 2514 ด้วยทุนจดทะเบียน 100,000,000 บาท แบ่งออกเป็น  
1,000,000 หุ้น มีดังนี้คือ<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. ธนาคารกรุงเทพจำกัด	200,000
2. เฟรลท์ เนชั่นแนล ซิตี โอเวอร์ซีส์ อินเวสต์เมนท์ คอร์ปอเรชั่น	499,990
3. นายชิน โสภณพนิช	4,000
4. นายบุญชู โรจนเสถียร	20,000
5. นายประยูร วิญญูรัตน์	400
6. นายชาติโร โสภณพนิช	4,000
7. นางสาวยนิษฐา ทวีการ	2,080
8. นายแสง ลุยะนินทร์	14,000
9. นายณรงค์ ลัทธพิสุทธิพันธ์	6,000
10. นางมาลี พนพิศาล	400
11. บริษัทวิวัฒน์โสภณพนิชจำกัด	10,200
12. บริษัทบางกอกคอมมิตตีตีบ์กรัลส์จำกัด	20,000
13. นายเฟรดเดอริก เอ.รอย	2
14. บริษัทชาติโรโสภณจำกัด	8,000
15. บริษัทซี อาร์ อินเวสต์เมนท์จำกัด	36,000
รวม	824,992

แสดงให้เห็นถึงการร่วมทุนระหว่าง "โสภณพนิช" กับนายทุนต่างชาติ

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทกรุงเทพมหานครจำกัด  
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2514.

บริษัทประกันภัยและค้ำประกัน<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
1. บริษัทกรุงเทพประกันภัย	17 กุมภาพันธ์ 2490	10,000,000	1. โสภณพาณิชย์	50
จำกัด (เดิมชื่อเอเชีย	22 พฤษภาคม 2591	2,500,000	2. สุทธิกุลพาณิชย์	1
พาณิชย์จำกัด)	1 กันยายน 2495	5,000,000		
	10 พฤษภาคม 2507	20,000,000		
2. บริษัทวิธสินประกันภัย	23 ธันวาคม 2493	2,000,000	1. โสภณพาณิชย์	52.8
จำกัด	1 มิถุนายน 2510	4,000,000	2. สุขะนิพนธ์	7
			3. สุทธิกุลพาณิชย์	5.27
			4. สัมธนากุล	5.5
3. บริษัทกรุงเทพประกัน	23 มีนาคม 2494	10,000,000	1. โสภณพาณิชย์	30
ชีวิตจำกัด			2. สัตตะละกา	24
4. บริษัทอาเซียนค้ำประกัน	12 กรกฎาคม 2494	1,000,000	1. โสภณพาณิชย์	39
จำกัด	1 มกราคม 2503	4,000,000	2. สงวนปิยะพันธ์	39
	8 มีนาคม 2517	10,000,000	3. ลีวประเสริฐ	20
3. บริษัทกรุงเทพค้ำประกัน	13 กุมภาพันธ์ 2504	1,000,000	1. โสภณพาณิชย์	50.36
จำกัด	14 พฤศจิกายน 2504	6,000,000	2. สุทธิกุลพาณิชย์	9
	10 มีนาคม 2508	30,000,000	3. ลีวประเสริฐ	4
			4. จารุเสถียร	10
			5. รุจิระวงศ์	3.3
			6. วิเศษศักดิ์	3.3

1

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทประกันภัยและ  
ค้ำประกันของตระกูล "โสภณพาณิชย์".

บริษัทการค้า<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้ายร้อยละ
1.บริษัทเซียมเฮงล้ง จำกัด	26 ธันวาคม 2482	15,000	ค้าเดินธุรกิจค้าไม้	1. โสภณพณิช 7
	15 เมษายน 2499	150,000	และอุปกรณ์ก่อสร้าง	2. เตยสีอ่อนรัตน์ 59.5
	29 เมษายน 2499	1,000,000		
2.บริษัทมหกิจ ก่อสร้าง จำกัด	27 มิถุนายน 2488	1,000,000	ค้าเดินธุรกิจค้าไม้	1. โสภณพณิช 36.65
	3 กันยายน 2493	500,000	และอุปกรณ์ก่อสร้าง	2. เกียรติเฟื่องฟู 40.25
	29 เมษายน 2494	1,000,000		
3.บริษัทฮ่วยชวนจำกัด	1 มกราคม 2491	4,000,000	ค้ายาง	1. โสภณพณิช 23.76
	24 กุมภาพันธ์ 2514	10,000,000		2. โอภาสวงศ์ 20.65
				3. ตันประเสริฐ 1.5
4. บริษัทวัฒนสินจำกัด	2 มกราคม 2491	1,000,000	ส่งสินค้าเข้าและ	1. โสภณพณิช 25
	19 กรกฎาคม 2493	500,000	ส่งสินค้าออก	2. ชอโล่ตฤกุล 36
5. บริษัทเอเซียจำกัด	7 เมษายน 2492	300,000	ส่งสินค้าเข้าและ	1. โสภณพณิช 18.26
	1 กุมภาพันธ์ 2496	5,000,000	ส่งสินค้าออก	2. วงศ์ศิริเดช 69.14
	26 สิงหาคม 2507	7,000,000		
6. บริษัทโลกเหนือ จำกัด	29 เมษายน 2495	5,000,000	ประกอบกิจการ	1. โสภณพณิช 19
			โรงน้ำแข็งและ ค้ำน้ำแข็ง	2. แสงโอภาส 20.14

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทการค้าของตระกูล "โสภณพณิช".



ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
7. บริษัท วัฒนโสภาพัฒนา จำกัด	30 พฤษภาคม 2495 8 กันยายน 2513	10,000,000 50,000,000	ลงทุนและถือหุ้นใน ธุรกิจต่าง ๆ ของ ตระกูล	1. โสภณพัฒน์	100
8. บริษัท ละพานเหล็ก จำกัด	5 มีนาคม 2497 8 มีนาคม 2502	220,000	ประกอบกิจการ โรงงานเหล็กและค้า น้ำแข็ง	1. โสภณพัฒน์ 2. ชัยวัฒน์	1.5 94.6
9. บริษัท ศิริกรุงธนบุรี จำกัด	30 สิงหาคม 2497	4,000,000	ทำโรงเลื่อยและ ค้าเดินธุรกิจค้าไม้	1. โสภณพัฒน์	2.5
10. บริษัท ภาพยนตร์ กรุงเทพมหานคร จำกัด	29 ตุลาคม 2497 24 เมษายน 2507	8,000,000 14,000,000	ทำธุรกิจโรง ภาพยนตร์	1. โสภณพัฒน์ 2. ชัยวัฒน์ 3. พงษ์ไพโรจน์	3.57 47.48 3.57
11. บริษัท อัมพอง เหล้า โมอง จำกัด	18 มีนาคม 2498 22 กุมภาพันธ์ 2499 30 มีนาคม 2506 6 กุมภาพันธ์ 2511	2,400,000 4,000,000 6,000,000 12,000,000	ค้าเดินธุรกิจค้าข้าว และข้าวโพด	1. โสภณพัฒน์ 2. กวีกรอกเฟียน (สิงคโปร์) 3. โฆวินทะ	12.06 30 6.55
12. บริษัท ไทยตรง จำกัด	18 มีนาคม 2498 27 มกราคม 2501 28 พฤษภาคม 2501 30 เมษายน 2511	400,000 500,000	ค้าเดินธุรกิจค้าข้าว ข้าวโพด	1. บริษัท ไนเครือ ของ อัมพอง เหล้า โมอง จำกัด	
13. บริษัท บางกอก ภัตราคาร จำกัด	17 สิงหาคม 2499 23 มิถุนายน 2502 30 พฤษภาคม 2507	2,000,000 1,150,000 575,000	ค้าเดินธุรกิจภัตรา คารขายอาหาร	1. โสภณพัฒน์ 2. ลุ่ยฉินทร 3. วงศ์ศิริเดช	33.04 6 5.2

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
14. บริษัทร่วมทุนไทยจำกัด	12 กันยายน 2501	2,000,000	ค้าข้าว ข้าวโพด	1. โสภณพาณิชย์	10
	7 มิถุนายน 2511	5,000,000		2. ศรีสราลีรัตน์	50
				3. สิตลัวร์รณ	10
15. บริษัทไทยดำรงพัฒนา จำกัด	31 สิงหาคม 2503	5,000,000	ค้าข้าว ข้าวโพด	1. โสภณพาณิชย์	3.4
				2. โอภาสวงศ์	21.6
				3. เสียมเต็ก	22
			ແ່ຕັ້		
16. บริษัทช่วยชนค้ำข้าวจำกัด	13 พฤษภาคม 2504	5,000,000	ค้าข้าว ข้าวโพด	1. โสภณพาณิชย์	3.4
				2. โอภาสวงศ์	21.6
				3. เสียมเต็ก	22.04
			ແ່ຕັ້		
17. บริษัทสัมฤทธิ์พาณิชย์ จำกัด	28 ตุลาคม 2507	1,000,000	ค้าข้าว ข้าวโพด	1. โสภณพาณิชย์	5
	23 สิงหาคม 2508	10,000,000		2. เทาซินแป	15
				(สิงคโปร์)	
			3. ว่องชีวฮิง	15	
			(ฮ่องกง)		
			4. เสียงเต็ก	30	
			ແ່ຕັ້		
			5. โอภาสวงศ์	10	
18. บริษัทกรุงเทพหลักทรัพย์ เอเจนซีจำกัด	22 มกราคม 2508	1,000,000	บริษัทตัวแทน	1. โสภณพาณิชย์	8
				2. จรรยาศักดิ์	20
				3. เข็มมลกุลรัตน์	8
				4. โอรสาณนิก	10

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
19. บริษัทบางกอกอะพาร์ เมนต์จำกัด	18 พฤษภาคม 6 กุมภาพันธ์	2508 2510	10,000,000 15,000,000	รับเหมาก่อสร้าง	1. โสภณพาณิชย์ 33
20. บริษัทกรุงเทพอาคาร จำกัด	8 มีนาคม	2509	5,000,000	รับเหมาก่อสร้าง	1. โสภณพาณิชย์ 6.5
21. บริษัทชาติวิไล	10 พฤศจิกายน 15 ตุลาคม	2509 2512	1,500,000 3,000,000	ลงทุนและถือหุ้น ในธุรกิจต่าง ๆ	1. โสภณพาณิชย์ 100
22. บริษัทไทยพาณิชย์ นาวิจำกัด	17 พฤษภาคม	2510	40,000,000	เดินเรือพาณิชย์	1. โสภณพาณิชย์ 15.25 2. โอภาสวงศ์ 15
23. บริษัทโตเนอร์คลับ จำกัด	30 ตุลาคม	2511	2,000,000	สโมสร บัตร เครดิต	1. โสภณพาณิชย์ 20.5 2. ธนาคาร ชาเตอร์ 10 3. บริษัทโตเนอร์ 26 อิงเอเชีย
24. บริษัทอินเตอร์เนชั่น จำกัด	22 มีนาคม 25 เมษายน	2512 2512	200,000 1,000,000	บริษัทนายหน้าใน ธุรกิจทุกชนิด	1. โสภณพาณิชย์ 40 2. กิตติโอสถ 20 3. เหมวัฒน์ชัย 20
25. บริษัทวัฒน์ชัย จำกัด	2 มกราคม	2512	3,000,000	ลงทุนและถือหุ้น ในธุรกิจต่าง ๆ ของตระกูล	1. โสภณพาณิชย์ 100
26. บริษัทวัฒน์ชัย จำกัด	11 มกราคม	2513	3,000,000	ลงทุนและถือหุ้น ในธุรกิจต่าง ๆ ของตระกูล	1. โสภณพาณิชย์ 100
27. บริษัทชัยวัฒน์จำกัด	12 มกราคม	2513	3,000,000	ลงทุนและถือหุ้น ในธุรกิจต่าง ๆ ของตระกูล	1. โสภณพาณิชย์ 100

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
28. บริษัท วัฒนพาณิชย์ จำกัด	12 มกราคม 2513	3,000,000	ลงทุนและถือหุ้นใน ธุรกิจต่าง ๆ ของ ตระกูล	1. โสภณพาณิชย์	100
29. บริษัท วัฒนโชติ จำกัด	2 กุมภาพันธ์ 2513	3,000,000	ลงทุนและถือหุ้นใน ธุรกิจต่าง ๆ ของ ตระกูล	1. โสภณพาณิชย์	100
30. บริษัท ซี.อาร์. อิน เวลเมนท์ จำกัด	24 เมษายน 2513	50,000,000	ลงทุนและถือหุ้นใน ธุรกิจต่าง ๆ	1. โสภณพาณิชย์	100
31. บริษัท โรบินชานอิน เวลเมนท์ จำกัด	17 สิงหาคม 2513	3,000,000	ลงทุนและถือหุ้นใน ธุรกิจต่าง ๆ ของ ตระกูล	1. โสภณพาณิชย์	100
32. บริษัท โพนอินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด	1 พฤศจิกายน 2514	500,000	ส่งสินค้าเข้าและ ส่งสินค้าออก	1. โสภณพาณิชย์ 2. เจมส์ วีร์ทส์ 44 3. เตียงแจน กอร์	10 45
33. บริษัท เกษตร เอเชีย จำกัด	28 เมษายน 2515	10,000,000	ค้าข้าวและข้าวโพด	1. โสภณพาณิชย์ 2. ศรัจจารัตน์ 3. ตัมประเสริฐ	10 45 10
34. บริษัท ร่วมทุนเอเชีย จำกัด	15 เมษายน 2516	1,000,000	ค้าข้าวและข้าวโพด	1. โสภณพาณิชย์ 2. ลิวประเสริฐ	81 8
35. บริษัท โสภณการ ลงทุน จำกัด	17 เมษายน 2516	20,000,000	ลงทุนและถือหุ้น ในธุรกิจต่าง ๆ	1. โสภณพาณิชย์	100
36. บริษัท ไทยโรบิน่า เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (บริษัท เอเชียการลงทุน)	18 ตุลาคม 2516	5,000,000	ลงทุนและถือหุ้นใน ธุรกิจต่าง ๆ	1. โสภณพาณิชย์	100

รายชื่อผู้ถือหุ้นในบริษัทสัมฤทธิ์พาณิชย์จำกัด เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2508 ด้วยทุน  
จดทะเบียน 10,000,000 บาท<sup>1</sup>

รายชื่อ	บริษัทในเครือ	จำนวนหุ้น
1. นายสำมาน โธภาลวงค์	อ้วยชวน	1,000
2. นายประยงค์ วงศ์ศรีเกษม	บ้วยเฮงล้ง, ลยามคำข้าว	600
3. นายพร เสี่ยวไพรัตน์	ฮั่งเฮียะเข่งหรือธนาพรชัย	600
4. นายวิโรจน์ ภูธนกิจ	ฮันฟองเหลาไมอง, ไทยตรง	240
5. นายกำจาย เขียมลู่ชัย	กมลกิจ, อมระไยย	240
6. นายปรีชา ตันประเล่ริลล์	เทพพาณิชย์	240
7. นายสุรน ลุยฉัตรเจริญ		80
8. นายเลียงเต็ก แซ่แต้	ไทยดำรงพัฒนา	3,000
9. นายเทาฮินแป (สิงคโปร์)		15,000
10. นายวองฮิวฮิง (ฮ่องกง)		1,500
11. นายฮิน โส่ภณพิช		500
12. บริษัทไทยดำรงพัฒนา		500
	รวม	100,000

แสดงให้เห็นถึงการร่วมทุนระหว่าง "โส่ภณพิช" กับกลุ่มพ่อค้าข้าวที่สำคัญ

1

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทสัมฤทธิ์พาณิชย์จำกัด  
เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2508.

รายชื่อผู้ถือหุ้นในบริษัทไทยพาณิชย์ จำกัด เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514  
ด้วยทุนจดทะเบียน 40,000,000 บาทดังนี้<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. นายถวัลย์ คอมันตร์	1,000
2. นายชิน โสภณพิชัย	6,000
3. นายเทาชินแป (ฮ่องกง)	3,000
4. นายสุมาน โอภาสวงศ์	6,000
5. นายจำลอง จ้างวิบูล	6,000
6. นายพร เสียวไพรัตน์	4,000
7. นายวริ วีราษฎร์	500
8. นายโยติ โสภณพิชัย	100
9. นายพงษ์ สාරสิน	39,000
10. นายชิดหว่าโฮ (สิงคโปร์)	2,000
11. นายเลียงเต็ก แซ่แต้ (มาเลเซีย)	2,000
12. นายเทาชินฟู (ฮ่องกง)	1,000
13. นายวิลเลียม เวล เอล วอง (ฮ่องกง)	1,000
14. นายโอลด์ โกสิน	400
15. นายสุรินทร์ วิเศษกุล	50
16. นายฐานา บุญนาค	50
17. นายเอล เอล วอง (ฮ่องกง)	2,000
18. นายเดวิด เอล วาย วอง (ฮ่องกง)	1,000
รวม	40,000

ผู้ถือหุ้นในบริษัทนี้ส่วนใหญ่มาจากผู้ร่วมทุนกับ "โสภณพิชัย" ตำนินธุรกิจการค้า ข้างล่างออก

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทไทยพาณิชย์ จำกัด เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2514.

รายละเอียดที่แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายเงินจากธนาคารกรุงเทพเข้าหมุนช่วยธุรกิจภายในตระกูล  
โสภณพาณิชย์ ข้อมูลจากบริษัทร่วมโสภณจำกัด

บัญชีลงทุนถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2514<sup>1</sup>

**เจ้าหนี้**

บริษัทธนาคารกรุงเทพจำกัด หนี้เงินกู้	4,000,000.00
บริษัทธนาคารกรุงเทพจำกัด หนี้เบิกเงินเกินบัญชี	<u>5,277,314.00</u>
	<u>9,277,314.00</u>

**ลูกหนี้**

นายชิน โสภณพาณิชย์	2,044,483.10
นางบุญศรี โสภณพาณิชย์	64,976.00
นายชาญ โสภณพาณิชย์	179,894.00
นายชัย โสภณพาณิชย์	448,417.00
นายเชิดชู โสภณพาณิชย์	184,094.00
นายโชติ โสภณพาณิชย์	23,815.50
นางสาวชดช้อย โสภณพาณิชย์	233,157.50
นายชาตรี โสภณพาณิชย์	409,361.00
นายตั้งสิบอง	200,000.00
นายตั้งสุข	1,732.00
นายจิรวุฒิ	521,500.00
นายแต่ย์ฮิว	60,000.00
เอ็งเตยโอ้ว	175,000.00
นายฮึงเฮียบเล็ง	<u>50,000.00</u>
	<u>4,596,430.60</u>

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, งบดุลของบริษัทร่วมโสภณพาณิชย์จำกัด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2514.

บริษัท วัฒนโสภาพาณิชย์ จำกัด

บัญชีลงทุนถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2514

บริษัท กรีนลูปต (ประเทศไทย) จำกัด	6,860,000
บริษัท ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	17,410,575
บริษัท ธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด	90,000
บริษัท กรุงสยามประกันภัย จำกัด	2,970,000
บริษัท กรุงเทพประกันภัย จำกัด	4,277,100
บริษัท กรุงเทพคลังสินค้า จำกัด	1,302,500
บริษัท กรุงเทพสหเคอรัลการ จำกัด	180,000
บริษัท กรุงเทพอาคาร จำกัด	187,500
บริษัท บางกอกอะพาร์ตเมนท์ จำกัด	2,900,000
บริษัท คอมเมอริเชี่ยลทรัสต์ จำกัด	1,330,000
บริษัท ไทยอินเตดิกไฟเบอร์ จำกัด	336,000
บริษัท ไทยนาวิพาณิชย์ จำกัด	675,000
บริษัท โรงงานพาลดีติกไทย จำกัด	1,910,000
บริษัท โลกเหนือ จำกัด	273,000
บริษัท วิธสินประกันภัย จำกัด	700,000
บริษัท ฮันฟอง เหลาโมอง จำกัด	1,242,550
บริษัท อาเซียคลังสินค้า จำกัด	1,060,000
บริษัท ไทยว้าปนิตตั้ง จำกัด	1,500,000
บริษัท ร่วมเสริมกิจ จำกัด	750,000
บริษัท ฮ่วยชวน จำกัด	500,000
บริษัท กรุงเทพธนาร จำกัด	255,000



บริษัทยูนิยามพลาสติกจำกัด	1,496,000
บริษัทสินเอเชียพาณิชย์จำกัด	1,305,000
บริษัทไทยโทรเรเว็กซ์ไทร์จำกัด	1,500,000
บริษัทธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การจำกัด	392,000
บริษัทไทยอเมริกันเท็กซ์ไทล์จำกัด	500,000
บริษัทสหกระดาษไทยจำกัด	250,000
บริษัท ซี อาร์ อินเวสต์เมนท์จำกัด	<u>4,587,500</u>
	<u>56,739,725</u>



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทอุตสาหกรรม<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้ายร้อยละ
1. บริษัทกรีนลูปอด (ประเทศไทย) จำกัด	20 มิถุนายน 2496	8,000,000	1. ผลิตน้ำอัดลมออกจำหน่าย	1. โสภณพาณิชย์ 63.83 2. สิงทรง 14.83 3. นายทุนฮ่องกง 8.5
2. บริษัทอุตสาหกรรมไทยยูริล จำกัด	27 มกราคม 2501	2,000,000	1. โรงงานผลิตผงยูริล	1. โสภณพาณิชย์ 22.56 2. ช่อโล่ตฤกุล 20 3. นายทุนจีน 50 พื้้นทะเลที่ต่าง ๆ
3. บริษัทยูโนเต็ดฟลาวมิลล์ จำกัด	28 พฤษภาคม 2507	20,000,000	1. ผลิตอาหาร	1. โสภณพาณิชย์ 5 2. บริษัทฟาร์วีล 44 อินเวสต์เมนท์ (ปานามา) 3. ธนาคารกรุงเทพ 10 พาณิชย์การ
4. โรงงานพลาล์ติกไทย จำกัด	29 มกราคม 2508	5,000,000	1. โรงงานผลิตพลาล์ติกและใยสังเคราะห์	1. โสภณพาณิชย์ 65 2. โชควัฒนา 32.48 และดารกานนท์
5. บริษัทนานาอุตสาหกรรม จำกัด	28 ตุลาคม 2508	5,000,000	1. โรงงานผลิตน้ำมันพืช	1. โสภณพาณิชย์ 3.9 2. นายทุนฮ่องกง 34.5 3. นายทุนสิงคโปร์ 28 4. นายทุนไต้หวัน 20

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทอุตสาหกรรมของตระกูล "โสภณพาณิชย์".

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
6. บริษัทยูนิเวนพลาส์ติก	28 กันยายน 2511	1,500,000	1. โรงงานผลิต	1. โสภณพณิช	50
แมกนัแพคเจอรริง	29 มกราคม 2514	3,500,000	พลาส์ติกและ	2. โชควัฒนาและ	50
คอร์ปอเรชั่นจำกัด			ใบสังเคราะห์	ดารกานนท์	
7. บริษัทไทยวิापติดตั้ง	28 พฤศจิกายน 2511	10,000,000	1. โรงงานทอผ้า	1. โสภณพณิช	45.5
จำกัด	2 มีนาคม 2516	20,000,000		2. โอระลำหน้	18.9
				3. เข็มมสุภรัตน์	15
8. บริษัทโรงงานทอผ้า	23 กันยายน 2512	60,000,000	1. โรงงานทอผ้า	1. โสภณพณิช	3.33
ไทยโทรเรเท็กซ์ไทล์				2. นายทุนญี่ปุ่น	85
มิลล์จำกัด*					
9. บริษัทเหมืองทะเล	16 มิถุนายน 2513	1,000,000	1. ต้าเนินธุรกิจ	1. โสภณพณิช	20
จำกัด	20 สิงหาคม 2513	4,000,000	นายหน้า	2. จารุเสถียร	33.75
			เหมืองแร่		
10. บริษัทไทยค้ากระดาษ	27 พฤศจิกายน 2515	20,000,000	1. โรงงานผลิต	1. โสภณพณิช	8.5
จำกัด**	26 พฤษภาคม 2516	30,000,000	กระดาษ	2. นิธิวาสิน	17
				3. ต้นศิริวัฒน์	17
				4. ล่งวนปิยะพันธ์	16
11. บริษัทยูไนเต็ด	28 กรกฎาคม 2515	20,000,000	1. เหมืองแร่	1. โสภณพณิช	3.25
ฟลูโอไรท์จำกัด			ฟลูโอไรท์	2. จารุเสถียร	9.5

\* บริษัทนี้ตั้งมาตั้งแต่ 23 มกราคม พ.ศ. 2506 แต่นายชิน โสภณพณิช เข้าถือหุ้นเมื่อ 23 กันยายน 2512.

\*\* บริษัทนี้ตั้งมาตั้งแต่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2505 แต่นายช่าตรี โสภณพณิช เข้าเป็นกรรมการเมื่อ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2515.

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
12.บริษัทไทยเมล่อน โปลีเอสเตอร์ จำกัด*	19 ธันวาคม	2515 150,000,000	1.โรงงานทอผ้า	1. โสภณพิชญ์ 2. โพรวิธน์ งามกุล 3. บริษัทโรปูล แลงค์ เท็กซ์ ทิล (ฝรั่งเศส)	0.6 49.6 40
13.บริษัทสหกระดาษ ไทยจำกัด**	27 เมษายน	2516 50,000,000	1. โรงงานผลิต กระดาษ	1. โสภณพิชญ์ 2. นิธิวาสิน 3. ตันติศิริวัฒน์ 4. ล่วงวนปิยะพันธ์	8.5 17 17 16

\*  
ถึงแม้ว่า "โสภณพิชญ์" จะถือหุ้นไม่มากนักในบริษัทนี้ แต่นายชาตรี โสภณพิชญ์ก็เข้าเป็น  
กรรมการตั้งแต่ก่อตั้งบริษัท.

\*\*  
บริษัทนี้ตั้งมาตั้งแต่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2512 แต่นายชาตรี โสภณพิชญ์ เข้าเป็น  
กรรมการเมื่อ 23 กันยายน พ.ศ. 2516.

นอกจากธุรกิจที่ประเทศไทยแล้ว ในระยะนี้ "โลกลมพิช" ยังได้ขยายธุรกิจของตนอย่างกว้างในฮ่องกงด้วย นายชิน หัวหน้าตระกูลโลกลมพิชได้เดินทางกลับประเทศไทยหลังจากอสังกรรมของจอมพลสฤษดิ์ ณะรัชต์แล้ว ธุรกิจทางฮ่องกงผู้รับช่วงในการดูแลกิจการที่สำคัญคือ นายตั้งอู่เข่ง หรือตั้งโลอิน บุตรชายนายชิน โลกลมพิช ที่เกิดจากภรรยาชาวจีน คือ นางอย่างเลาไวอิง

รายชื่อบริษัทที่ฮ่องกงและนักธุรกิจฮ่องกงที่สำคัญที่เข้าร่วมถือหุ้นในธนาคารกรุงเทพในการเพิ่มทุนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2516 เป็น 700 ล้านบาท มีดังนี้<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. United Asia Co. Ltd.	40,048
2. The Nomura International Ltd.	1,034
3. National Company	795
4. Bangkok Mercantile (H.K.) Co., Ltd.	38,112
5. Asia Panich Investment Co. (H.K.) Ltd.	38,464
6. Bangkok Normura or Hongkong Nomura	30,000
7. Pine International Ltd.	10,000
8. Ocean Leila Ltd. Hongkong	10,000
9. Asia Insurance Co.Ltd.	255,638
10. Robin Chan Investment Co. Ltd.	1,232
11. Ketson Enterprises Ltd.	10,000
12. Foreign Trust Company	994
13. The International Maritime Carriers Ltd.	994

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของธนาคารกรุงเทพเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2516.

14. Evershine Comparison Limited	5,600
15. Trans-Pacific Investment-Corp Ltd.	969
16. Shing Kwan Investment Co., Ltd.	7,726
17. Cititrade Company	994
18. Man Tong Co., Ltd.	33,600

การเข้ามาถือหุ้นของบริษัทเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางธุรกิจของตระกูล โสภณพิชัย ทั้งในไทยและที่ฮ่องกงอย่างดี บริษัทที่ฮ่องกงหลายบริษัทที่ถือหุ้นที่สำคัญใน ราชอาณาจักรกรุงเทพ เช่นบริษัท United Asia Co., Ltd. บริษัท Bangkok Mercantile (H.K.) Co. Ltd. บริษัท Asia Panich Investment Co. (H.K.) Ltd. เป็นต้น บริษัทเหล่านี้ มีสายสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัทของ "โสภณพิชัย" ในประเทศไทย

เมื่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศเปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลมาจากนโยบายของรัฐในการพัฒนาประเทศ ธุรกิจของ "โสภณพิชัย" ก็ได้เปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็วตามการพัฒนาประเทศด้วย ปรากฏว่าในระยะนี้ "โสภณพิชัย" ได้เข้าดำเนินธุรกิจประมาณ 70 บริษัท การขยายตัวทาง ธุรกิจเป็น 3 เท่าตัวของระยะที่ผ่านมา สาเหตุที่ "โสภณพิชัย" สามารถขยายธุรกิจของตนออกไป มากในระยะนี้ คือความสามารถสร้างอาณาจักรทางธุรกิจได้แข็งแกร่ง มีฐานทางการเงินที่มั่นคง โดยมีธนาคารกรุงเทพเป็นหลักและมีบริษัทการเงินประกันภัยและค้ำประกันที่ขึ้นมารองรับธุรกิจ อีกประมาณ 19 บริษัทด้วยกัน การดำเนินธุรกิจในระยะนี้แตกต่างจากแต่ก่อน ซึ่งดำเนินธุรกิจ ด้านการค้าเป็นหลักและสับธุรกิจหลายอย่าง และส่วนใหญเป็นการค้าที่เก็งกำไรให้ผลตอบแทนสูง ในระยะสั้น ๆ ในระยะนี้ "โสภณพิชัย" ได้ดำเนินธุรกิจในลักษณะที่เข้าควบคุมธุรกิจที่สำคัญ ๆ ไว้ในมือ ได้แก่ธุรกิจการค้าข้าวและอุตสาหกรรมสิ่งทอ นอกจากนี้ ยังร่วมมือกับพ่อค้าต่างชาติ นอกเหนือจากชาวจีนด้วยกัน และยังสามารถสร้างธุรกิจของตระกูลไว้ที่ฮ่องกงอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็น การปิดหัวหาดเมืองการค้าที่สำคัญของเอเชียตะวันออกไว้ได้ เพื่อเป็นการหมุนเสริมธุรกิจการค้า ในประเทศไทยด้วย โดยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ทำให้ธุรกิจของ "โสภณพิชัย" ได้ขยายตัว

ออกไปมากและค่อนข้างแข็งแกร่ง แม้ว่าในระยะนี้จะไม่ได้นำเงินธุรกิจร่วมกับกลุ่มผู้มีอิทธิพล  
 ภูมิอำนาจรัฐมากนัก การเข้ามาเป็นประธานกรรมการธนาคารกรุงเทพของพลเอกประภาส  
 จารุเสถียร ก็เพื่อช่วยคุ้มครองธนาคารกรุงเทพเพื่อให้พ้นจากภัยการเมือง ฉะนั้นเพื่อใช้  
 ธนาคารกรุงเทพเป็นฐานทางการเงินให้ตนไปแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว เหมือนดังสมัย พ.ศ. ๒๕๑  
 สิริโยธิน เป็นประธานกรรมการ การดำเนินธุรกิจของ "โกลด์ฟิช" ในระยะนี้โดยส่วนใหญ่แล้ว  
 ค่อนข้างเป็นอิสระจากกลุ่มการเมือง

### 3.4 ธุรกิจตระกูลเตชะไพบูลย์

ในระยะนี้ตระกูลเตชะไพบูลย์ได้ดำเนินธุรกิจโดยเข้าควบคุมบริษัทต่าง ๆ ได้ประมาณ  
 46 บริษัท โดยเข้าควบคุมธนาคารพาณิชย์ไว้ถึง 3 ธนาคารด้วยกัน ได้แก่ธนาคารศรีนคร  
 ธนาคารเอเซียและธนาคารไทยพัฒนา หรือธนาคารมหานครในปัจจุบัน ธนาคารทั้ง 3 ธนาคาร  
 นี้เป็นธนาคารขนาดกลาง แนวทางในการดำเนินธุรกิจของ "เตชะไพบูลย์" ในระยะนี้ที่สำคัญ  
 คือทางด้านการเงินได้ขยายฐานออกไปกว้างมากขึ้น โดยการเข้าควบคุมธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง  
 ไว้ 3 ธนาคาร ทางด้านการค้าได้เข้าดำเนินธุรกิจการค้าที่ดินที่เป็นธุรกิจที่ทวีความสำคัญขึ้นมา  
 พร้อม ๆ กับเติบโตของเมืองหลวงและการเติบโตของอุตสาหกรรม ทางด้านอุตสาหกรรมได้เข้า  
 ดำเนินอุตสาหกรรมผลิตสุรา โดยร่วมมือกับนักธุรกิจที่มีบทบาทในวงการสุราที่สำคัญ ๆ หลายคน  
 สำหรับการผลิตสุราถึงแม้ "เตชะไพบูลย์" จะได้เคยดำเนินธุรกิจด้านนี้มาตั้งแต่สมัยรุ่นพ่อของ  
 นายอุเทน เตชะไพบูลย์แล้วก็ตาม แต่ที่ผ่านมาเป็นการผลิตเฉพาะสุราขาวและสุราผสมเท่านั้น  
 ยังไม่ได้ผลิตสุราพิเศษ ซึ่งได้แก่แม่โขงและกวางทอง ซึ่งสุราก็ 2 ชนิดนี้จะผลิตได้เฉพาะ  
 โรงงานสุราบางยี่ซันเท่านั้น ซึ่งได้รับสิทธิคุ้มครองหรือได้รับสิทธิผูกขาดในการผลิตแต่เพียงผู้เดียว  
 สิทธิที่ได้รับจากรัฐดังกล่าวนี้ได้สร้างผลประโยชน์จำนวนมากให้แก่ "เตชะไพบูลย์" และผู้เข้าร่วม  
 และเนื่องจากการดำเนินธุรกิจที่ต้องอาศัยความคุ้มครองและผูกขาดจากรัฐเช่นนี้ "เตชะไพบูลย์"  
 จึงต้องเข้าสัมพันธ์กับผู้ภูมิอำนาจรัฐมากกว่าระยะที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังได้มีบทบาทในการเป็น  
 ตัวกลางเชื่อมโยงให้นายทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในไทยทั้งทางด้านการเงิน การค้า

และอุตสาหกรรม โดยเฉพาะนายทุนญี่ปุ่น ระยะเวลา "เตอะโพลย์" ยังเข้าสัมพันธ์กับเจ้านาย  
เชื้อพระวงศ์โดยเข้าร่วมในธุรกิจหลายอย่างกับพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าสุยามาภินันท์ ซึ่งดำรง  
ตำแหน่งประธานธนาคารไทยขณะนั้น

นอกจากจะได้เข้าดำเนินงานในธนาคารพาณิชย์ถึง 3 ธนาคารในระยะเวลาแล้ว ซึ่ง  
จะขอกล่าวในรายละเอียดให้ทราบต่อไปทางด้านการเงินในระยะเวลา "เตอะโพลย์" ยังได้มี  
บริษัทเงินทุน บริษัทประกันภัยและคลังสินค้าที่ดำเนินงานอยู่ประมาณ 14 แห่ง บริษัทเงินทุน  
ได้แก่ บริษัทเมโทรโพลิทันทรัสต์จำกัด (2508) บริษัทนี้เป็นบริษัทเงินทุนในเครือของธนาคาร  
นคร<sup>1</sup> บริษัทหลักทรัพย์ไทยจำกัด (2510) บริษัทนี้เป็นที่ร่วมทุนของธนาคารต่าง ๆ ตั้งขึ้นมา  
ช่วยเหลือธนาคารที่ประสบปัญหาทางการเงิน โดยตั้งมาตั้งแต่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2495  
แต่หน่วยอุเทน เตอะโพลย์ เพิ่งเข้าเป็นกรรมการโดยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการเมื่อวันที่  
24 ตุลาคม พ.ศ. 2510<sup>2</sup> บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนลไฟแนนซ์แอนด์คอมเมิร์ซ จำกัด  
(2512) เป็นบริษัทในเครือของธนาคารเอเชีย<sup>3</sup> บริษัทไทยโอเวอร์ซีทรัสต์จำกัด (2514)  
บริษัทสยามพาณิชย์ทรัสต์จำกัด (2514) บริษัทไฟแนนเชียลทรัสต์จำกัด (2515) บริษัท  
ไทย-มิชชูอิฮินเวลล์เม้นท์จำกัด (2515) บริษัทธนพัฒนาทรัสต์จำกัด (2515) บริษัทโอเวอร์  
ซีฮินเวลล์เม้นท์จำกัด (2516) บริษัทยูเอ็นฮินเวลล์เม้นท์จำกัด (2516)<sup>4</sup> ส่วนบริษัทที่ดำเนิน  
ธุรกิจประกันภัยและคลังสินค้าเข้าดำเนินงานในระยะเวลานี้มีเพียง 2 บริษัท คือบริษัทธนะวัฒน์คลังสินค้า  
(2512) เป็นบริษัทในเครือของธนาคารเอเชียฯ และบริษัทมหานครคลังสินค้า (2516) เป็นบริษัท  
ในเครือของธนาคารไทยพัฒนา<sup>5</sup>

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทเมโทรโพลิทันทรัสต์จำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทหลักทรัพย์ไทยจำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทอินเตอร์เนชั่นแนลไฟแนนซ์  
คอมเมิร์ซ แอนด์คอมเมิร์ซ จำกัด.

<sup>4</sup> รายงานละเอียดในตารางบริษัทการเงินของ "เตอะโพลย์" หน้า 298-299.

<sup>5</sup> รายงานละเอียดในตารางบริษัทการเงินของ "เตอะโพลย์" หน้า 300.



บริษัทที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ส่วนใหญ่รวมมือกับนักธุรกิจชาวไทย บริษัทที่ร่วมมือกับนักธุรกิจต่างชาติมีเพียงบริษัทเดียว คือบริษัทไทย-มิตรยูซีอินเวลเมนท์จำกัด ร่วมทุนกับบริษัทมิตรยูซีแองค์ (ญี่ปุ่น) ถือหุ้น 40.01% ส่วนเตอะไพลย์ ถือหุ้น 57.48% พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า ลุขมาภิรักษ์ ถือหุ้นเพียง 1 หุ้นจากหุ้นทั้งหมด 20,000 หุ้น แต่ก็ได้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการของบริษัทนี้<sup>1</sup> ความสัมพันธ์ทางการเงินระหว่าง "เตอะไพลย์" กับพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าลูขมาภิรักษ์ยังมีในบริษัทโอเวอร์ซีอินเวลเมนท์จำกัดอีก โดยในบริษัทนี้ "เตอะไพลย์" ถือหุ้น 69% พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าลูขมาภิรักษ์ถือหุ้น 3%<sup>2</sup>

ทางด้านการค้า มี 20 บริษัท ซึ่งดำเนินธุรกิจที่น่าสนใจอยู่ 2 ประเภทคือ ธุรกิจการค้าสุราและธุรกิจซื้อขายที่ดิน บริษัทที่ทำการค้าสุราได้แก่บริษัทวรวัฒน์ บริษัทเคอร์ซูลการ โดยมีบริษัทโมลาสจำกัด เป็นบริษัทซื้อขายกากน้ำตาลและวัตถุดิบในการผลิตสุรา ธุรกิจเกี่ยวกับสุราจะขอเข้าไปกล่าวในรายละเอียดเรื่องอุตสาหกรรมสุราต่อไป ธุรกิจใหม่ที่ "เตอะไพลย์" เข้าดำเนินอย่างเด่นชัดในระยะนี้คือ ธุรกิจการซื้อขายที่ดินและการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ มีบริษัทที่เข้าดำเนินธุรกิจด้านนี้ถึง 6 บริษัท ได้แก่ 1. บริษัทแดนสำราญจำกัดหรือบริษัทพัฒนาที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมจำกัด (2508) บริษัทนี้ได้สร้างนิคมอุตสาหกรรมขึ้นที่บางปู เป็นบริษัทในเครือของธนาคารศรีนคร ผู้ถือหุ้นคือคนกลุ่มเดียวกัน ได้แก่ "เตอะไพลย์" ถือหุ้น 35% "เอื้อวัฒน์กุล" ถือหุ้น 50% "เสรษฐภักดี" ถือหุ้น 5% นายโชวกงเคียม ถือหุ้น 5% "ฮันฮือ" ถือหุ้น 4.7%<sup>3</sup> 2. บริษัทนพวัฒมาจำกัด (2510) เป็นบริษัทที่ "เตอะไพลย์" ถือหุ้น 22.5% ลุขมาภิรักษ์ ถือหุ้น 22.6% "เอื้อวัฒน์กุล" ถือหุ้น 18%<sup>4</sup> 3. บริษัทศรีนครพัฒนาจำกัด

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทย-มิตรยูซีอินเวลเมนท์จำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทโอเวอร์ซีอินเวลเมนท์จำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทพัฒนาที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมจำกัด.

<sup>4</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทนพวัฒมาจำกัด.

(2510) บริษัทนี้มี "เตชะไพบูลย์" เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่แต่เพียงผู้เดียวถึง 83%<sup>1</sup> 4. บริษัท นครไทยการลงทุนจำกัด (2510) บริษัทนี้ "เตชะไพบูลย์" ถือหุ้น 54.95% นายปรดา ตั้งอุทัยศักดิ์ ถือหุ้น 43.95%<sup>2</sup> 5. บริษัทครีเนครการโยธาจำกัด (2511) บริษัทนี้เป็นบริษัท รับเหมาก่อสร้าง มี "เตชะไพบูลย์" ถือหุ้น 67.5% "ฮัลล์สตัน" ถือหุ้น 10% "เศรษฐกรักดี" ถือหุ้น 7.5% นายสุบิน สุรัตน์ภวิกุล ถือหุ้น 10%<sup>3</sup> 6. บริษัทเมโทรเอ้าชิ่งแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด (2515) เป็นบริษัทก่อสร้างอาคารหรือทำบ้านจัดสรร มี "เตชะไพบูลย์" ถือหุ้น 30% "เฮ้อยูเกียรดี" ถือหุ้น 20% บริษัทคอนดิเนนส์อิลินอยส์ประเทศไทยจำกัด ถือหุ้น 20% ผู้ถือหุ้นกลุ่มหลังนี้เป็นของชาวอเมริกัน<sup>4</sup>

ธุรกิจการซื้อขายที่ดินและบ้านจัดสรร เป็นธุรกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งในระยะซึ่งประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงมาก เมืองหลวงกรุงเทพฯ และเมืองรอบ ๆ ที่เป็นเมืองอุตสาหกรรมได้เติบโตขึ้นมาก เนื่องจากการพัฒนาที่รวมศูนย์ความเจริญอยู่ที่เมืองหลวง ทำให้เกิดการหลั่งไหลของผู้นคนจากที่ต่าง ๆ เข้ามาในเมืองอุตสาหกรรม ทำให้เมืองหลวงและเมืองอุตสาหกรรมเหล่านี้มีคนหนาแน่นขึ้น ที่ดินและที่อยู่อาศัยจึง เป็นสิ่งที่มีความต้องการมากและมีราคาแพง ทำให้เกิดการเก็งกำไรในการซื้อขายที่ดินขึ้น และ "เตชะไพบูลย์" เป็นนายทุนธนาคารพาณิชย์ที่เข้าสำนักงานด้านนี้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ทางด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่เข้าดำเนินแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ อุตสาหกรรมการผลิตสุรา ซึ่งได้ร่วมทุนกับบรรดานักธุรกิจที่ดำเนินงานทางด้านนี้ที่สำคัญ ๆ หลายคนได้แก่ "มหาคุณ" และ "เหล่าจินดา" และนอกจากนี้ยังได้ร่วมทุนกับผู้ที่มีบทบาท

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทครีเนครพัฒนาจำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทนครไทยการลงทุนจำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทครีเนครการโยธาจำกัด.

<sup>4</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทเมโทรเอ้าชิ่งแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด.

ในการทูลเกล้าฯ ถวายรายชื่อหลายราย เนื่องจากธุรกิจด้านนี้ เป็นธุรกิจที่ผูกขาดได้รับสิทธิในการคุ้มครองจากรัฐ ดังนั้น การร่วมมือกับกลุ่มการเมืองต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น อุตสาหกรรมอีกประเภทหนึ่งซึ่งเข้าร่วมลงทุนเป็นอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ ซึ่งจะร่วมทุนกับผู้ดำเนินงานกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วยกัน เป็นนายหน้าให้นายทุนญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในไทยอีกทีหนึ่ง

อุตสาหกรรมผลิตสุรา มี 4 บริษัทด้วยกันคือ บริษัทสุรารามหาคูณจำกัด (2502) ผลิตสุราปรุงพิเศษ<sup>1</sup> บริษัทสุราไทยท่าจำกัด (2506) ผลิตสุราขาวผสมและสุราปรุงพิเศษ<sup>2</sup> บริษัทไทยอมฤตบริเวอรัหรือบางกอกเบียร์ (2508) ผลิตเบียร์<sup>3</sup> และบริษัทสุรารามหานครจำกัด (2516) บริษัทนี้เพิ่งจดทะเบียนบริษัทในระยะนี้ ผู้ถือหุ้นทั้งหมดเป็นคนในตระกูลเตชะไพบูลย์<sup>4</sup>

บริษัทสุรารามหาคูณ เป็นบริษัทสุราที่ใหญ่และประสบความสำเร็จมากที่สุดในจำนวนบริษัทสุราทั้งหมด เนื่องจากการได้รับสิทธิการผลิตสุราปรุงพิเศษแต่เพียงผู้เดียว โดยในวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2502 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนการบริหารงานสุราจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม มาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ยกเว้นโรงงานสุราบางยี่ขัน ซึ่งยังอยู่ในความควบคุมของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ให้สิทธิแก่บริษัทสุรารามหาคูณจำกัดเข้าโรงงานผลิตสุราเป็นระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2503 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2512 ทว่าการต้มกลั่นสุราขาว-ผสม จำกัดในเขตจังหวัดพระนคร ธนบุรี ลุมพินี ปากเกร็ด นนทบุรี และ ปทุมธานี และทำการผลิตสุราปรุงพิเศษ (แม่โขง กวางทอง ฯลฯ) ขยายที่วราชอาณาจักร<sup>5</sup>

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทสุรารามหาคูณจำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทสุราไทยท่าจำกัด.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทอมฤตบริเวอรัจำกัด.

<sup>4</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทสุรารามหานครจำกัด.

<sup>5</sup> อุทัย สันติวิมลมาถและสุริยณ วรวิทยานนท์, การบริหารงานสุราของไทย

(อดีต-ปัจจุบัน) (กองวิชาการ กรมสรรพสามิต, 2519), หน้า 27. (เอกสารโรเฟียว).

สิทธิในการผลิตและจำหน่ายสุราที่บริษัทสุรามหาคุณได้รับทำให้บริษัทสามารถสร้างผลกำไรได้มาก  
เมื่อหมดสัญญาในปี 2512 แล้ว บริษัทสุรามหาคุณได้ทำการต่อสัญญาอีกจากปี 2513-2522<sup>1</sup>

เมื่อแรกตั้งบริษัทสุรามหาคุณ ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2502 นั้น กรรมการชุดแรก  
ประกอบด้วยนายสีห์ลี มหาคุณ นายอุเทน เตชะไพบูลย์ นายสุรพันธ์ ทิศาสบุตร นายบัญชา  
สีห์ลี นายเถลิง เหล่าจินดา นายกมล เอี่ยมลกุลรัตน์ นายเชษฐ บวรพวงค์ นายพรชัย  
เตชะพงศ์วรชัย นายอุทัยศักดิ์ ฮัลล์รัตน์ และนายลูเมธ เตชะไพบูลย์ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ  
ผลักดันให้บริษัทนี้สามารถก่อตั้งได้สำเร็จ คือ นายสีห์ลี มหาคุณ คณะกรรมการของบริษัทได้ตอบแทน  
คุณความดีโดยการมอบหุ้นฟรีให้ถึง 8,750 หุ้น จากจำนวนหุ้นทั้งหมด 35,000 หุ้น และเมื่อ  
รวมกับหุ้นที่ซื้อเองอีกจะถือหุ้นทั้งหมด 13,750 หุ้น ส่วน "เตชะไพบูลย์" ถือหุ้น 9,800 หุ้น  
"สีห์ลี" ถือหุ้น 6,000 หุ้น "เหล่าจินดา" ถือหุ้น 3,200 หุ้น<sup>2</sup> นายสีห์ลี มหาคุณ ผู้ถือหุ้น  
ใหญ่ที่สุดผู้เป็นเจ้าของที่มีความสัมพันธ์กับจอมพลถนอมฯ ระเบียบอย่างดี โดยได้เข้าร่วมกับจอมพลถนอมฯ  
ก่อตั้งบริษัทไทยเซฟวิ้งทาร์ลิตส์จำกัด (2500) และบริษัทบางกอกกระลอบจำกัด (2503) นอกจากนี้  
ยังเป็นกรรมการในสหธนาคารซึ่งเป็นฐานทางการเงินที่สำคัญแห่งหนึ่งของจอมพลถนอมฯ ระเบียบ  
ด้วย<sup>3</sup>

ความสัมพันธ์ที่กระหว่างนายสีห์ลี มหาคุณและจอมพลถนอมฯ ระเบียบ ทำให้บริษัทสามารถ  
ดำเนินการผูกขาดการผลิตสุราปรุงพิเศษแม้โฆงและกว้างทองได้ ถึงแม้ในเริ่มต้นบริษัทจะไม่มี  
ผู้มีอิทธิพลและกลุ่มการเมืองต่าง ๆ เข้ามาถือหุ้นและเป็นกรรมการเลยก็ตาม บริษัทก็สามารถ  
ดำเนินการได้ด้วยดี

บริษัทสุรามหาคุณเริ่มมีกลุ่มการเมืองเข้ามาเป็นกรรมการเข้าถือหุ้นในบริษัทในปี 2510  
โดยบริษัทได้ทำการเพิ่มทุนของบริษัทในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2510 บริษัทได้ทำการเพิ่มทุนจาก  
35 ล้านบาท เป็น 50 ล้านบาท ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มการเมืองเข้ามาถือหุ้นและเป็น

<sup>1</sup> เรื่องเดียวกัน.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทสุรามหาคุณจำกัด.

<sup>3</sup> สืบจากข้อมูลจาก หลย., สบ.5.1.3/62, "รายงานการสอบสวนของคณะกรรมการ  
สอบสวนทรัพย์สินของรัฐในกองมรดกของจอมพลถนอมฯ ระเบียบ".

กรรมการของบริษัท โดยวันที่ 15 สิงหาคม ในปีเดียวกัน พลเอกประภาส จารุเสถียร พลตำรวจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์ พลอากาศเอกทศ จุลละทรัพย์ และพลเอกกฤษณ์ สีวะราได้เข้าเป็นกรรมการของบริษัท โดยเฉพาะพลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ ได้เข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท โดยถือหุ้นไว้ราว 30%<sup>1</sup>

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทสุราไทยทำจำกัด ซึ่งก่อตั้งในปี 2506 ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของบริษัทสุรามหาคุณ<sup>2</sup> ในพ.ศ. 2500-2512 ได้รับสิทธิในการผลิตสุราปรุงพิเศษใกล้เคียงวรัลก็้อย่างเดียว และสามารถจำหน่ายได้ในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรีโดยไม่จำกัดจำนวน ส่วนการส่งขายไปยังจังหวัดอื่นจะต้องเป็นสุราพิเศษตั้งแต่ 40 ดีกรีขึ้นไป และส่งได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของสุราแม่โขง นอกจากนี้บริษัทยังสามารถกำหนดราคาขายในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรีได้เอง ส่วนการส่งไปยังจังหวัดอื่นจะต้องตกลงกับกรมสรรพสามิตก่อน<sup>3</sup> บริษัทได้รับความคุ้มครองจากหน่วยงานของรัฐมากดังปรากฏในข้อกำหนดการผลิต-ขาย<sup>4</sup>

"ให้บริษัทสุราไทยทำจำกัด ทำความตกลงกับผู้ทำและขายสิ่งสุราขาว-ผสมหรือสิ่งสุราขาว-ผสมประจำจังหวัดเสียก่อน - ทกผู้ทำและขายสิ่งสุราขาว-ผสมหรือขายสิ่งสุราขาว-ผสมประจำจังหวัดไม่ยอมรับเป็นผู้ขายสิ่งสุราปรุงพิเศษของบริษัท ก็ให้บริษัทยื่นคำร้องพร้อมด้วยหลักฐานที่ผู้ทำและขายสิ่งสุราขาว-ผสม หรือผู้ขายสิ่งสุราขาว-ผสม ไม่ยอมรับต่อกรมสรรพสามิต และให้กรมสรรพสามิตรายงานกระทรวงการคลังเพื่อขออนุมัติให้บริษัทตั้งผู้ขายสิ่งสุราขึ้นเองในจังหวัดนั้น สุราที่ขนไปจำหน่ายรวมเข้ากับจำนวนสุราที่กำหนดไว้ในสัญญาของผู้ทำและขายสิ่งสุราขาว-ผสมหรือผู้ขายสิ่งสุราขาว-ผสมตามหลักเกณฑ์ที่กรมสรรพสามิตกำหนด โดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีกระทรวงการคลังแล้ว"

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทสุรามหาคุณจำกัด.

<sup>2</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มบริษัทสุราไทยทำจำกัด.

<sup>3</sup> การบริหารงานสุราประจำปี 2508 (กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง, 2508),

<sup>4</sup> เรื่องเดียวกัน.

จากข้อกำหนดนี้ ทำให้บริษัทสามารถส่งสุราปรุงพิเศษของตนออกไปขายทั่วราชอาณาจักร นอกจากสุราปรุงพิเศษแล้ว บริษัทยังผลิตสุราขาวและสุราผสมอีกด้วย บริษัทนี้ได้ต่อสัญญาเรื่อยมาจนครั้งสุดท้ายจากปี 2516-2536<sup>1</sup>

นอกจากนี้ บริษัทเคอเรลการยังได้รับการประมูลเป็นผู้ทำการผลิตและขายสุราในจังหวัดสระบุรี นครราชสีมาและจังหวัดกำแพงเพชร อีกด้วย นับแต่ปี 2508-2522<sup>2</sup>

สำหรับบริษัทบางกอกเบียร์หรือบริษัทไทยอมฤตเบียร์นั้น มีประวัติความเป็นมาของบริษัทนี้ว่า จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ปรารถนาที่จะใช้ที่ดินที่บางโพธิ์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งได้จากนางสงวน ปานะนนท์ ที่ดินนี้เป็นโรงสีข้าวเก่าของนายวินัย ปานะนนท์ แต่ได้ถูกไฟไหม้เสียหายหมด จอมพลสฤษดิ์ ชอบใจที่ดินนี้มาก เพราะเป็นที่ดินที่ล้วยงามมาก เนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา และเล็งเห็นว่าที่ดินแปลงนี้จะมีมูลค่ามากในอนาคต เพราะที่ดินริมแม่น้ำเจ้าพระยานั้นหาได้ยาก จึงให้นายบรรเจิด ชลวิจารณ์ ไปติดต่อกับนางสงวน ปานะนนท์ขอซื้อที่ดินแปลงนี้ นางสงวนปานะนนท์ ก็ยินยอมขายให้เมื่อ พ.ศ. 2494 เมื่อซื้อมาแล้วได้ให้นายบรรเจิด ชลวิจารณ์ ใช้เก็บกากน้ำตาล (Molasses) เพื่อขายให้แก่โรงงานสุราบางยี่ขันระยะเวลาดัง

ต่อมาจอมพลสฤษดิ์ได้ปรารถนาที่จะใช้ที่ดินแปลงนี้ให้เป็นประโยชน์ นายสัญญา ยมะสมิต ขณะนั้นเป็นกรรมการผู้จัดการธนาคารเอเซีย ได้เสนอแนะให้ตั้งโรงงานผลิตเบียร์ โดยให้เหตุผลว่าที่ดินแปลงนี้อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้ ๆ โรงงานเบียร์บุญรอดแนวเดียวกัน แต่อยู่สูงขึ้นไปไม่กี่กิโลเชื่อว่าสามารถนำบาดาลที่จะใช้ผลิตเบียร์จะต้องเหมือนกัน จอมพลสฤษดิ์เห็นชอบด้วย จึงได้สั่งให้นายสัญญา ยมะสมิตและนายบรรเจิด ชลวิจารณ์ ตาเณนการ โดยนายสัญญาได้เจาะน้ำบริเวณนั้นส่งไปพิสูจน์ที่ประเทศเยอรมัน ปรากฏว่าเป็นน้ำที่เหมาะสมสำหรับผลิตเบียร์มาก จอมพลสฤษดิ์ จึงให้เริ่มการตั้งบริษัท และคณะกรรมการดำเนินการขึ้น

<sup>1</sup> อุทัย สันติวิมสมารถและสุริยน วรวิทยานนท์, การบริหารงานสุราไทย (อดีต บัลลูน), หน้า 27.

<sup>2</sup> การบริหารงานสุราประจำปี 2508, หน้า 75, 120.

คณะกรรมการเริ่มดำเนินการก่อตั้งคือ

1. พลโทจิตติ นาวีเสถียร
2. พลตำรวจโทประเสริฐ ฐิติรวงศ์
3. พลตรีอัมพร จินตกานนท์
4. พลตรีประหยัด ฝึละคุปต์
5. นายพร ศรีจามร
6. นายสัญญา ยมะสมิต
7. หม่อมหลวงปิ่นไทย มาลากุล
8. นายบรรเจิด ชลวิจารณ์

บริษัทบางกอกเปิยร์ได้ก่อตั้งเมื่อ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2501 โดยติดต่อซื้อเครื่องจักรจากประเทศเยอรมันและขอให้นายช่างจากบริษัทเยอรมันที่ขายเครื่องจักรมาออกแบบการก่อสร้างโรงงาน จนผลลัพท์ได้มอบหมายให้นายบรรเจิด ชลวิจารณ์ เป็นผู้อำนวยการ นายทองดุษย์ ณะรัชต์ เป็นผู้จัดการ ดำเนินการก่อสร้างโรงงานเปิยร์ขึ้น ตราแรกที่ผลิตออกสู่ตลาดคือ ตราหุ้มนาน โรงงานแห่งนี้สร้างเสร็จเมื่อ 6 กันยายน พ.ศ. 2506

บริษัทนี้ได้ดำเนินการผลิตเปิยร์ออกสู่ตลาดหลายปี แต่ก็ไม่ได้รับความนิยมสู้บริษัทเปิยร์บุ้ญรอดไม่ได้ บริษัทได้ดำเนินการขาดทุนเรื่อยมา พอปี พ.ศ. 2507 คณะกรรมการปิดทรัพย์ได้ปิดหุ้นของท่านผู้หญิงวิจิตรฯ ณะรัชต์เป็นของกระทรวงการคลัง ต่อมาคณะกรรมการโดยพลเอกจิตติ นาวีเสถียร ประธานกรรมการได้ขอร้องนายอุเทน เตชะไพบูลย์ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการโรงงานสุราแม่โขงร่วมกับนายสีห์ลี มหาคุณ ได้ผลดีเจริญรุ่งเรืองและมีกำไรมาหลายปี ให้มาช่วยดำเนินการบริษัทบางกอกเปิยร์จำกัด โดยให้นายอุเทน เตชะไพบูลย์เข้ามาปรับปรุงกิจการและเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "บริษัทไทยอมฤตบริเวอรส์จำกัด" นายอุเทน ได้ทำการเพิ่มทุนขึ้นอีกมาก และให้ธนาคารค้รึนครปล่อยเงินกู้ให้มากด้วย นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงคุณภาพการผลิตเปิยร์ เพิ่มชนิดและตราขึ้นอีกด้วย แต่ก็ไม่ล้มาารถสู้กับเปิยร์ตราสิงห์ได้ ยังดำเนินการ

ขาดทุนอยู่ ที่ลู่ได้ผลิตเบียร์ครอสเตอร์ออกจำหน่ายได้ผลดี และเริ่มมีกำไรขึ้น <sup>1</sup>

การผลิตสุราและเบียร์ออกจำหน่ายของ "เตชะไพบูลย์" ซึ่งร่วมกับบริษัทธุรกิจทางด้านสุราคนอื่น ๆ ก่อนข้างมีวงจการผลิตที่สมบูรณ์ คือบริษัทมีโรงงานผลิตน้ำตาล 2 โรงงาน ได้แก่บริษัทน้ำตาลมหาคุณจำกัด (2516)<sup>2</sup> และบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลสินสุพรรณจำกัด (2516)<sup>3</sup> นอกจากนี้ยังมีบริษัทที่ทำกรารับซื้อจากน้ำตาล ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักที่สำคัญในการผลิตสุราและเบียร์ ได้แก่บริษัทโมลาล์จำกัด (2506)

ทางด้านอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ มี 3 บริษัทที่สำคัญ คือบริษัทกระจกไทยอาชาฮิจำกัด (2506) เป็นบริษัทที่ "เตชะไพบูลย์" "ศรีเฟื่องฟู้ง" และ "อดิเรกสาร" ร่วมทุนกันเป็นนายหน้านำเอาบริษัทอาชาฮิกลาล์ (ญี่ปุ่น) เข้ามาลงทุนในไทย<sup>4</sup> เช่นเดียวกับในบริษัทไทยอาชาฮิโซดาไฟจำกัด (2508) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือเดียวกับบริษัทกระจกไทยอาชาฮิจำกัด<sup>5</sup> ผู้ที่เป็นนายทุนนายหน้าไทยที่สำคัญ คือ "ศรีเฟื่องฟู้ง" ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในธนาคารศรีนคร อีกบริษัทหนึ่งคือบริษัทไทยพลาล์ติกและเคมีภัณฑ์จำกัด (2509) บริษัทนี้ร่วมทุนระหว่าง "เตชะไพบูลย์" "ศรีเฟื่องฟู้ง" และเชื้ออยู่เกียรติเป็นนายหน้านำเอาบริษัทมิตซึบะ (ญี่ปุ่น) เข้ามาลงทุนทางด้านการผลิตพลาล์ติกในไทย<sup>6</sup>

<sup>1</sup>บรรเจิด ชลวิจารณ์, ชีวประวัติ นายบรรเจิด ชลวิจารณ์, (พระนคร : วิศตอริย์เพาเวอร์พอยท์, 2527), หน้า 158-159. (หนังสือที่ระลึกในงานฉลองวันคล้ายวันเกิดครบรอบ 70 ปี) เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2527.

<sup>2</sup>กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทน้ำตาลมหาคุณจำกัด.

<sup>3</sup>กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทน้ำตาลสินสุพรรณจำกัด.

<sup>4</sup>กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทกระจกไทยอาชาฮิจำกัด.

<sup>5</sup>กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยอาชาฮิโซดาไฟจำกัด.

<sup>6</sup>กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยพลาล์ติกและเคมีภัณฑ์จำกัด.



อำนาจในทางบริหารงานและการตัดสินใจต่าง ๆ ในบริษัทเหล่านี้มักตกอยู่กับบริษัท  
ญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าเป็นบริษัทแม่ นายทุนนายหน้าคนไทยมีหน้าที่รับฟังและเสนอข้อคิดเห็นบางประการ  
ส่วนการตัดสินใจทำอะไรเป็นหน้าที่ของนายทุนญี่ปุ่น เช่นในบริษัทไทยอาซาฮิโซดาไฟ จากรายงาน  
การประชุมวิสามัญครั้งที่ 6 วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ประธานบริษัทคือ นายโงะโยชิ  
ยาซุตะ กรรมการผู้จัดการ คือนายบุญทรง ศรีเพ็ญพงศ์ เป็นการประชุมเพิ่มทุนของบริษัทจาก  
10,500,000 บาท เป็น 21,000,000 บาท ประธานได้ชี้แจงเหตุผลของการเพิ่มทุนครั้งนี้  
ว่า<sup>1</sup>

"พล ต.ประมาณ อติเรกล้ำร ขอชี้แจงเหตุใดบริษัทจึงต้องเพิ่มทุน

ประธานชี้แจงว่า หลังจากบริษัทได้เพิ่มกำลังผลิตจากเดือนละประมาณ 500 ตัน  
มาเป็นเดือนละประมาณ 1,000 ตัน...ปรากฏว่าความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นอย่าง  
มากมายและรวดเร็ว กำลังผลิตของบริษัทไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด จึง  
จำเป็นต้องขยายกำลังผลิตขึ้นอีกเท่าตัว เป็นเดือนละประมาณ 2,000 ตัน ในการนี้จะต้อง  
สั่งซื้อเครื่องจักรจากประเทศญี่ปุ่นเป็นเงินประมาณ 20 ล้านบาท โดยจ่ายในงวดแรก  
เมื่อสั่งซื้อจำนวน 3 ล้านบาท นอกนั้นผ่อนชำระเป็นระยะเวลายาวนาน เงินลดที่  
บริษัทต้องไถ่ลงทุนในการขยายกำลังผลิตนี้ นอกจากเงินงวดแรกที่ต้องจ่ายเมื่อสั่งซื้อ  
เครื่องจักรแล้ว ยังต้องจ่ายเป็นค่าก่อสร้างโรงงานประมาณ 4.6 ล้านบาท ค่าติดตั้ง  
เครื่องจักรประมาณ 1.2 ล้านบาท และค่าซื้อปรอทประมาณ 3 ล้านบาท รวมจะต้องจ่าย  
ทั้งสิ้นประมาณ 11.8 ล้านบาท...และโดยเหตุที่บริษัทต้องเริ่มผ่อนชำระราคาเครื่องจักร  
ชุดปัจจุบัน ตลอดจนผ่อนชำระเงินกู้จากบริษัทอาซาฮิโซดาไฟแห่งประเทศญี่ปุ่น เริ่มแต่ปีนี้  
เป็นต้นไป การเงินของบริษัทจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะขยายกำลังผลิตได้นอกจากต้องเพิ่มทุน  
การเพิ่มทุนครั้งนี้ จึงมีจุดประสงค์เพื่อขยายกำลังผลิตของบริษัทให้เพียงพอแก่ความต้องการ  
ของตลาด"

นอกจากนี้ในการประชุมครั้งที่นายบุญทรง ศรีเพ็ญพงศ์ ในฐานะกรรมการผู้จัดการของ  
บริษัทได้เสนอให้บริษัทผลิตขีปนาวุธ เพราะมีตลาดใหญ่ ปีหนึ่งคาดว่าจะขายได้ไม่ต่ำกว่า  
พันตัน แต่ประธานชาวญี่ปุ่นไม่เห็นด้วยในการผลิตขีปนาวุธ เห็นว่าควรลงทุนผลิตขีปนาวุธ  
ลิดเดอร์มากกว่า ซึ่งบริษัทผลิตอยู่แล้ว ปัญหานี้เป็นอันตกไปเช่นเดียวกับการเพิ่มทุนของบริษัท

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แห่งบริษัทไทยอาซาฮิโซดาไฟจำกัด.

อย่างไรก็ตาม การประชุมครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงอำนาจการตัดสินใจทางการดำเนินงานทั้งหมดตกอยู่กับประธานชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นคนของบริษัทแม่ คืออาซาฮิกากาสึ (ญี่ปุ่น) แม้แต่นายบุญทรง ศิริเพ็องพึ้ง เป็นกรรมการผู้จัดการชาวไทย ซึ่งโดยตำแหน่งแล้วจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงาน แต่กลับไม่มีบทบาทในการตัดสินใจดำเนินงานเลย การกู้ยืมเงินก็กู้ยืมเงินจากบริษัทแม่ที่ญี่ปุ่น

บทบาทของ "เตยะไพลุย" ทางด้านอุตสาหกรรมที่ร่วมมือกับนายทุนคนอื่น ๆ จึงมีบทบาทเป็นนายหน้าให้นายทุนจากญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในไทยได้สะดวกขึ้น

"เตยะไพลุย" ได้เข้าดำเนินงานในธนาคารถึง 3 แห่งในระยะนี้ คือธนาคารคังครินคร ธนาคารเอเซียฯ และธนาคารไทยพัฒนา โดยมีรายละเอียดในแต่ละธนาคารดังนี้

ธนาคารคังครินครจำกัด ในระยะนี้ธนาคารยังคงมีทุนจดทะเบียนไว้เพียงแค่ 10 ล้านบาท ธนาคารนี้ไม่มีสาขาของธนาคารเองในต่างประเทศ แต่ได้ตั้งธนาคารในเครือ (Affiliated Bank) ที่ฮ่องกง เมื่อ พ.ศ. 2504 ชื่อว่า Hong Kong Metropolitan Bank และเปิดสาขาเกาลูนชั้นอีกแห่งหนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่พ่อค้า คหบดีที่มีการค้าติดต่อกับเมืองทั้งสอง<sup>1</sup> ธนาคารที่ฮ่องกงแห่งนี้จะทำหน้าที่บริการนักท่องเที่ยวที่จะไปฮ่องกง<sup>2</sup>

การถือหุ้นในธนาคารคังครินคร แต่เดิมผู้ถือหุ้นใหญ่ ได้แก่ อี้อี้อเฮลียง หรือ อี้อี้อวัฒนกุล แต่ในระยะนี้ "เตยะไพลุย" ได้กลายเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของธนาคารนี้

รายละเอียดในการถือหุ้นของธนาคารเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2511 ทุนจดทะเบียน 10,000,000 บาท แบ่งออกเป็น 10,000 หุ้น มีดังนี้<sup>3</sup>

<sup>1</sup> ธนาคารคังครินครจำกัด, อนุสรณ์ครบรอบ 20 ปีของธนาคารคังครินครจำกัด 2493/2513 (กรกฎาคม : 2513), หน้า 18.

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

<sup>3</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของธนาคารคังครินครจำกัด เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2511.

รายชื่อ	จำนวนหุ้น	คิดเป็นร้อยละ
1. "เตชะไพบูลย์"	2,521	25.21
2. "อื้อสือเหลียงและเชื้อวัฒนสกุล"	1,667	16.67
3. "โลธรฐภักดี"	460	4.6
4. "ศรีเฟื่องฟ้า"	564	5.6
5. "ทองไพฑูรย์"	79	.79
6. "โกศลวิกรมมนตรี"	50	.50
7. "ชนชื่อ"	60	.60

ธนาคารเอเชียฯ จำกัด ธนาคารนี้ตั้งมานานแล้ว โดยเป็นฐานทางการเงินที่สำคัญแห่งหนึ่งของนายปรีดี พนมยงค์ เมื่อนายปรีดีหมดบทบาททางการเมือง ธนาคารถูกจอมพลสฤษดิ์ เข้ายึดครองนับตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2494 เป็นต้นมา หุ้นของจอมพลสฤษดิ์และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกกระทรวงการคลังอายัดหลังจากจอมพลสฤษดิ์ได้ถึงแก่อสัญกรรมแล้ว และได้มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการดำเนินงานใหม่ นับตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2508 เป็นต้นมา ซึ่งแต่เดิมอยู่ในการดำเนินงานของนายบรรเจิด ชลวิจารณ์และนายทองดุลย์ ณะรัชต์มาเป็น<sup>1</sup>

รายชื่อ	ตำแหน่ง
1. พลเอกสฤษดิ์ ไทยานนัท	ประธานกรรมการ
2. นายจรูญ เชื้ออยู่เกียรติ	รองประธานกรรมการ
3. พันตรีณรงค์ กิตติขจร	กรรมการ
4. นายศุภสิทธิ์ มหาคุณ	กรรมการผู้อำนวยการ
5. นายวิชัย เชื้ออยู่เกียรติ	กรรมการรองผู้อำนวยการ

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, แฟ้มธนาคารเอเชียฯ จำกัด.

รายชื่อ	ตำแหน่ง
6. นายทองดูลย์ ณะรัปต์	กรรมการ (ออกเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2509)
7. นายชนะ สัมภีรอนันต์	กรรมการผู้จัดการ

หลังจากกรรมการชุดใหม่เข้าดำเนินงานธนาคารได้ทำการเพิ่มทุนเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2508 เป็น 30 ล้านบาท และในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2509 เป็น 50 ล้านบาท

"เตชะไพบูลย์" เริ่มเข้ามาจับบทบาทในธนาคารแห่งนี้เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2511 โดยนายเล็ถียร เตชะไพบูลย์ ได้เข้าถือหุ้นในธนาคารแห่งนี้ และขึ้นดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการของธนาคาร ภายใต้การบริหารงานของนายเล็ถียร เตชะไพบูลย์ ในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 ธนาคารได้เพิ่มทุนขึ้นเป็น 100 ล้านบาท

รายชื่อผู้ถือหุ้นในการประชุมสามัญครั้งที่ 1/2515 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2515 ของธนาคารเอเชียฯ ทุนจดทะเบียน 100,000,000 บาท แบ่งออกเป็น 1,000,000 หุ้น ดังมีรายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ดังนี้

รายชื่อ	จำนวนหุ้น	คิดเป็นร้อยละ
1. "เตชะไพบูลย์"	145,964	32.60
2. บริษัทเตชะไพบูลย์จำกัด	180,050	
3. "คัสธามานนท์"	170,799	30.82
4. บริษัทคัสธามานนท์จำกัด	137,439	
5. "เวิ้งยูเคียรติ"	810	27.33
6. บริษัทเวิ้งยูเคียรติจำกัด	272,559	
7. กระทรวงการคลัง	10,305	1.03
8. พลเอกประภาส จารุเล็ถียร	38,235	3.82
9. "ณะรัปต์"	9,000	.9
10. บริษัทออคเนย์ประกันภัย	1,760	.17
รวม	966,921	

ธนาคารไทยพัฒนาจำกัด เดิมชื่อธนาคารต้มเป่งยูน ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2477 เป็นธนาคารในตระกูลแช่ตันเช่นเดียวกับธนาคารหวังหลี ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2503 ธนาคารแห่งนี้ได้ถูกกลุ่มการเมืองเข้าควบคุมและเปลี่ยนชื่อธนาคารใหม่เป็นธนาคารไทยพัฒนาจำกัด

รายชื่อกรรมการธนาคารเมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2503 มีดังนี้

1. พลตรีอัมพร จินตกานนท์
2. พลตรีภุชงค์ สีวะรา
3. นายสงวน สันทรลำขา
4. นายทองดี อิศกุล
5. นายปรีชา พิธิษฐเกษม
6. นายประยงค์ ทองไข่มุกข์
7. นายยุกต์ สิมทรง
8. นายบุญวงศ์ อมาตยกุล
9. นายพนั โขวินทะ
10. นายไต้กั้ง แซ่ลี
11. นายอุดมพงษ์ เป้งแล่งทอง \*

และในปีเดียวกันนี้ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2503 นายบุญวงศ์ อมาตยกุล ลาออก ทำให้มีกรรมการเข้ามาใหม่อีก 5 คน คือพลตรีโชติ หิรัญย์ชริติ นายเกียรติ วัธนะเวศิน นายคุณ คุณผลิน นายเชิดชาย อมาตยกุล และนายจตุ บุญสูง ธนาคารนี้ได้ทำการเพิ่มทุนเป็นระยะ ๆ โดยครั้งแรกใน พ.ศ. 2503 เพิ่มเงิน 20 ล้านบาท พ.ศ. 2507 เพิ่มเป็น 30 ล้านบาท และใน พ.ศ. 2510 เพิ่มเป็น 50 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการเพิ่มทุนและร่วมมือกับกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ธนาคารนี้ก็ยังคงประสบกับปัญหาทางการเงินอย่างมาก จนในปี 2511 ธนาคารต้องเปลี่ยนกรรมการชุดใหม่เข้าบริหารธนาคารอีก ได้แก่

\* นายอุดมพงษ์ เป้งแล่งทองหรือนายตันเกงกััน ก็กลุ่มเจ้าของธนาคารต้มเป่งยูนเดิม .

1. นายพ่วง สุวรรณรัฐ
2. พลตรีประมาธ อติเรกลำธาร
3. พลตรีประเล่ห์รัฐ - ธรรมศิริ
4. พันตรีณรงค์ กิตติขจร
5. นายสุทนต์ สุนทรสิน
6. นายแพทย์ชัยยุทธ วรรณสุต
7. นายพจน์ โฆวินทะ
8. นายแพทย์ประเล่ห์รัฐ ประจำททอง
9. ร้อยตำรวจเอกสุรัตน์ โอสถานุเคราะห์
10. นายอุดมพงษ์ เป้งแสงทอง
11. นายประจวบ ภิรมย์ภักดี
12. นายเช็งสี สือประเล่ห์รัฐ
13. นายชนะ สัมภิตรอนันต์
14. นายเล่ห์ ทรัพย์เจริญ

และในวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 ธนาคารได้เพิ่มทุนขึ้นอีกเป็น 100 ล้านบาท แต่อย่างไรก็ดีการเข้าบริหารของกรรมการชุดใหม่และการเพิ่มทุนของธนาคารไม่ได้ทำให้มีฐานะการเงินที่ดีขึ้น สภากรรมการจึงให้ความช่วยเหลือโดยให้ 13 ธนาคารเข้ามาบริหารธนาคารนี้ เพื่อพยุงฐานะธนาคารไทยพาณิชย์ไว้ ระยะเวลาเองนายคำรณ เตชะไพฑูริย์ ได้ก้าวเข้ามาบริหารธนาคารนี้ สภากรรมการเริ่มถอนหุ้นออกจากธนาคารแห่งนี้ในปี พ.ศ. 2515 แต่ นายคำรณ เตชะไพฑูริย์ ไม่ได้ถอนหุ้นออกด้วย และได้ทำการซื้อหุ้นจากผู้ถือหุ้นเดิม ทำให้ "เตชะไพฑูริย์" สามารถเข้าควบคุมธนาคารพาณิชย์อีกแห่งหนึ่งไว้ได้

ในวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ธนาคารได้เพิ่มทุนเป็น 150 ล้านบาท และ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516 ได้เพิ่มทุนขึ้นอีกเป็น 225 ล้านบาท นายคำรณ เตชะไพฑูริย์

มีบทบาทเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการของธนาคารนี้ พลเอกประภาส จารุเสถียรและพันเอกณรงค์ กิตติขจร เข้าร่วมถือหุ้นด้วย

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่ในธนาคารไทยพัฒนาจำกัด เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2517  
ทุนจดทะเบียน 225,000,000 บาท แบ่งออกเป็น 2,250,000 หุ้น มีดังนี้<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น	คิดเป็นร้อยละ
1. นายคำรณ เตชะไพฑูริย์	411,276	18.27
2. บริษัทกาญจนพานิชย์จำกัด	60,000	2.66
3. บริษัทคลังสินค้าตะวันออกจำกัด	15,000	0.6
4. พ.อ.ณรงค์ กิตติขจร	62,700	2.7
5. บริษัทเตชะไพฑูริย์จำกัด	352,175	15.65
6. บริษัทธนพัฒนาทรัสต์จำกัด	217,500	9.66
7. พล อ.ประภาส จารุเสถียร	108,188	4.80
8. บริษัทไพฑูริย์ประกันภัยจำกัด	2,000	0.08
9. บริษัทกรายาอินเวลท์เม้นท์จำกัด	22,500	1
10. บริษัทไล่วัประภาสและบุตรจำกัด	63,001	2.8
11. บริษัทสหพัฒนาการลงทุนจำกัด	594,525	26.42
12. นายล้นอง ตูจันดา	17,947	0.79
13. นายสุธี บุญยศิริสวัสดิ์	11,250	0.5
14. นายประวัติน ศรีบัวทอง	11,250	0.5
15. นายเคย ทองไทย	15,000	0.6
รวม	1,964,312	

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของธนาคารไทยพัฒนา จำกัด เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2517.

รวมการเข้าถือหุ้นของนายคาร์ล เตชะไพบูลย์ ทั้งในบริษัทเตชะไพบูลย์ และ บริษัท พังมาทรีลตี้ คิดเป็น 43.58% ซึ่งเท่ากับสามารถสร้างอำนาจเด็ดขาดในการบริหารงาน ธนาคารไทยพัฒนาไว้ได้

บริษัทการเงิน<sup>1</sup>

ชื่อ	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย ร้อยละ
1. บริษัท เมโทรโพลิตัน ทรีลตี้ จำกัด	23 กันยายน 2508	5,000,000	1. ธนาคารคิงนคร 100
	9 กันยายน 2516	40,000,000	
2. บริษัท ลีทริกไทย จำกัด *	24 ตุลาคม 2510	10,000,000	1. เตชะไพบูลย์ 29.66
	7 พฤศจิกายน 2512	30,000,000	2. โสภณพิชัย 26.32
	11 ธันวาคม 2516	40,000,000	3. รัตนรักษ์ 23.72
3. บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล ไฟแนนซ์ แอนคอนเฮาส์ แทน คอมปานี จำกัด (เงินทุนล่ากลจำกัด)	1 เมษายน 2512	1,000,000	1. ธนาคารเอเซียฯ 100
	17 กุมภาพันธ์ 2515	20,000,000	
4. บริษัท ไทยโอเวอร์ซี ทรีลตี้ จำกัด	23 มิถุนายน 2514	20,000,000	1. เตชะไพบูลย์ 33.24
	10 ตุลาคม 2516	40,000,000	2. พาณิชยวิระ 6.15
5. บริษัท ลียามพาณิชย์ ทรีลตี้ จำกัด	6 กันยายน 2514	2,000,000	1. เตชะไพบูลย์ 31.35
	19 กันยายน 2515	35,000,000	2. พุกชัยไพบูลย์ 15.77
	25 กันยายน 2516	40,000,000	3. สัตตะรุจาวงศ์ 12.52

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทการเงินของตระกูล "เตชะไพบูลย์".

\* บริษัทนี้ตั้งมาตั้งแต่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 นายอุเทน เตชะไพบูลย์ เข้าถือหุ้นเมื่อ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2510.



ชื่อ	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย ร้อยละ
			4. ฮัลล์สตัน 6
6. บริษัทไทยไฟแนนเชียล ทรัสต์จำกัด	9 มกราคม 2515	4,000,000	1. เตชะไพฑูริย์ 10
	16 กุมภาพันธ์ 2516	10,000,000	2. รিপอ แอ๊ดจิง 30
	18 สิงหาคม 2516	40,000,000	3. ชิน เดวอร์ลิกธิ 10
7. บริษัทไทย-มิตซูบิชิ อินเวสต์เมนท์จำกัด	1 กุมภาพันธ์ 2515	20,000,000	1. เตชะไพฑูริย์ 57.48
			2. มิตซูบิชิแบงก์ (ญี่ปุ่น) 40.01
8. บริษัทกรมพัฒนาทรัสต์จำกัด	10 กันยายน 2515	2,000,000	1. ธนาคารไทยพัฒนา 100
	7 กันยายน 2516	40,000,000	
9. บริษัทโอเวอร์ซี อินเวสต์เมนท์จำกัด	15 มกราคม 2516	1,000,000	1. เตชะไพฑูริย์ 69
			2. พาณิชยิระ 5
			3. พิภพสุทร 5
			4. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า สุยามาภินันท์ 3
10. บริษัทยู เอ็ม อินเวสต์เมนท์จำกัด	15 มกราคม 2516	1,000,000	1. เตชะไพฑูริย์ 49
			2. พิณรุโสภา 15.95
			3. อมร จิรา 20

บริษัทประกันภัยและคลังสินค้า<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
1. บริษัทหลักทรัพย์เมืองประกันภัย	10 เมษายน 2489	4,000,000	1. เตชะไพฑูริย์	25.35
จำกัด	9 เมษายน 2491	1,000,000	2. เขื่อนวัฒนสกุล	25.35
	6 มีนาคม 2495	2,000,000	3. เพ็ชรสุรภักดี	6.25
	23 พฤศจิกายน 2510	5,000,000		
2. บริษัทไทยศิรินคร	19 มกราคม 2496	10,000,000	1. เตชะไพฑูริย์	6
ประกันภัยและคลัง	17 สิงหาคม 2499	2,500,000	2. ศรีเฟื่องฟู	65.49
สินค้าจำกัด			3. พาณิชยิระ	14.85
			4. เขื่อนวัฒนสกุล	6
3. บริษัทธนะวัฒนคลังสินค้าจำกัด*	5 กันยายน 2512	3,000,000	1. ธนาคารเอเซียฯ	100
4. บริษัทมหานครคลังสินค้า	2 พฤศจิกายน 2516	1,000,000	1. ธนาคารไทยพัฒนา	100
จำกัด				

1

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทประกันภัยและคลังสินค้าของตระกูล "เตชะไพฑูริย์".

\*บริษัทนี้ตั้งมาตั้งแต่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2507 นายอุเทน เตชะไพฑูริย์เข้าถือหุ้นเมื่อ 15 กันยายน พ.ศ. 2512.

รายชื่อผู้ถือหุ้นในบริษัทไทย-มิตซูบิชิอินเวลส์เมนท์จำกัด ในการประชุมจัดตั้งบริษัท  
เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2515 ทุนจดทะเบียน 20,000,000 บาท แบ่งออกเป็น  
20,000 หุ้น<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. บริษัทไทย-โอเวอร์ซีทรีลท์จำกัด	8,000
2. บริษัทมิตซูบิชิแบงก์จำกัด	8,000
3. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าสุยามาภินันท์	1
4. นายอรุณ เตชะไพฑูริย์	1,747
5. นายวรรณ ชันชื้อ	499
6. นางโนรี เตชะไพฑูริย์	1,750
7. นายโชจิโร โอฮิโอบุ (SHO JIRO OHTSUBO)	1
8. นายโนบูตาก้า ออิโนะ (NOBU TAKA IINO)	1
9. นายประยูร พงษ์วิโรจน์	1
รวม	20,000

แสดงให้เห็นถึงการร่วมทุนระหว่าง "เตชะไพฑูริย์" นายทุนญี่ปุ่น และพระองค์เจ้าสุยามาภินันท์

<sup>1</sup>

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทไทย-มิตซูบิชิอินเวลส์เมนท์  
จำกัด เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2515.

บริษัทการค้า<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
1. บริษัทพาราวินเขอร์ จำกัด	30 ตุลาคม 2490	2490 1,000,000	1. ต่ำเงินธุรกิจสิ่ง	1. เตชะไพฑูริย์	5
	28 พฤศจิกายน 2490	5,000,000	สินค้าเข้าและ	2. เอื้อวัฒน์สกุล	36.53
	26 เมษายน 2495	10,000,000	ส่งสินค้าออก	3. ลิมสีอเม้ง	13
			2. เป็นตัวแทน	4. เสรีธรรมศักดิ์	10.56
			นายหน้า		
			จำหน่ายสินค้า		
			ต่าง ๆ		
2. บริษัทวรวัดณ์ จำกัด	28 มกราคม 2491	2491 1,000,000	1. คำสุธา	1. เตชะไพฑูริย์	100
	3 กุมภาพันธ์ 2514	20,000,000	2. โรงรับจำนำ		
3. บริษัทเค่งรัฐการ จำกัด	3 มีนาคม 2495	2495 3,000,000	1. คำสุธา	1. เตชะไพฑูริย์	100
4. บริษัทโมลาล์ จำกัด	13 กันยายน 2506	2506 4,000,000	1. ช็อกกาน้ำตาล และวัตถุดิบในการผลิตสุรา	1. เตชะไพฑูริย์ และมหาคุณ	70.55
5. บริษัทแดนสำราญ จำกัด (บริษัทพัฒนาที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม)	20 กันยายน 2508	2508 1,000,000	1. ลงทุนพัฒนาที่ดิน	1. เตชะไพฑูริย์	35
	14 กันยายน 2514	20,000,000	เพื่อการอุตสาหกรรม	2. เอื้อวัฒน์สกุล	50
			2. เป็นนายหน้าซื้อขายที่ดิน	3. เสรีธรรมศักดิ์	5
				4. โฉววงศ์เกษม	5
				5. ชันชื้อ	4.7

1

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมจากแฟ้มบริษัทการค้าของตระกูล

" เตชะไพฑูริย์".

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้ายร้อยละ	
6. บริษัทไทยลงทุน จำกัด	4 มกราคม 24 กรกฎาคม	2509 2516	35,000,000 52,000,000	1. ลงทุนเข้าหุ้น 2. ประกอบกิจการ ค้ำเป็นตัวแทน นายหน้าในกิจการ การค้าทั้งภายใน และนอกประเทศ	1. เตชะไพฑูริย์ 72.52 2. บุญส่ง ชัยกิตติศิลป์ 2.85 3. สุรานครหลวง 2.85 4. เว็บบล็อกธุรกิจ 1.9
7. บริษัททิววัฒนา จำกัด	26 เมษายน	2510	5,000,000	1. พังมาและซื้อที่ดินมาแบ่งขาย	1. เตชะไพฑูริย์ 22.5 2. สุขุม นวพันธ์ 22.6 3. เอื้อวัฒณสกุล 18
8. ห้างหุ้นส่วน ชินเซียร์ลูเวอร์รี่ จำกัด	12 มิถุนายน	2510	500,000	1. ค้าเพชรพลอย	1. เตชะไพฑูริย์ 50 2. สักกร กิ่งชัยวา 50
9. บริษัทไทยลุง เทรดดิ้งแอนด์ เดเวลอปท์ จำกัด	24 มิถุนายน 12 พฤษภาคม	2510 2515	5,000,000 1,250,000	1. ดำเนินธุรกิจ การค้าระหว่าง ไทยและไต้หวัน	1. เตชะไพฑูริย์ 42 2. เตชะพงษ์วีร์ชัย 15.59 3. ชัยกิตติศิลป์ 15.52 4. สี่สาว 15.2 5. ชานชวยใจ 8 (ไต้หวัน)
10. บริษัทศรีนคร พัฒนา จำกัด	10 กรกฎาคม 24 กรกฎาคม	2510 2516	5,000,000 20,000,000	1. พังมาที่ดินและ ซื้อที่ดินมา แบ่งขาย	1. เตชะไพฑูริย์ 83
11. บริษัทเตชะ ไพฑูริย์ จำกัด	12 กรกฎาคม 18 มีนาคม	2510 2514	10,000,000 20,000,000	1. เพื่อลงทุนใน ธุรกิจต่าง ๆ	1. เตชะไพฑูริย์ 100

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้ายร้อยละ	
12.บริษัทนครไทย	23 ธันวาคม	2510	2,000,000	1. พังนาคที่ดินและ	1. เตชะไพฑูริย์ 54.95
การลงทุนจำกัด	28 กันยายน		20,000,000	ซื้อที่ดินมาแบ่งขาย	2. ปรีดา ตั้งอุทัยศักดิ์ 43.95
13.บริษัทศรีนคร	11 มกราคม	2511	4,000,000	1. รับเหมา	1. เตชะไพฑูริย์ 67.5
การโยธา	2 สิงหาคม	2515	12,000,000	ก่อสร้าง	2. ฮัลล์รัตน์ 10
จำกัด (เตลต้า				2. ทำการค้า	3. เสาร์ชูภักดิ์ 7.5
เอนอเนียบรั้ง				วัสดุอุปกรณ์	4. สุธีร สุรัตน์ทวีกุล 10
จำกัด				การก่อสร้าง	
14.บริษัทอุเทน	14 กันยายน	2512	2,000,000	1. เพื่อเข้าควบคุมธุรกิจของ	1. เตชะไพฑูริย์ 100
สมบัติจำกัด				ตระกูลเตชะไพฑูริย์	
15.บริษัทไทย	7 มกราคม	2514	30,000,000	1. ทำป่าไม้	1. ธนาคารไทยพัฒนา 71
ทักฮิดป่าไม้จำกัด				ไม้ฮัดและอุตสาหกรรมจากไม้	2. คุณ คุณผลิน 19

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

\*บริษัทนี้ตั้งมาตั้งแต่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2507 โดยพลเอกประภาส จารุเสถียร, พลเอกจิตติ นาวีเสถียร พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ พลโทกฤษณ์ สีวะรา พลตรีโฮติ หิรัญชัยภูติ พันเอก ขุนทะยานราทรอน นายอดิศร โฆวินทะ นายคุณ คุณผลินและนายวิทย์ ประไพกิจ นายคาร์ณ เตชะไพฑูริย์ เข้าเป็นกรรมการเมื่อ 7 มกราคม พ.ศ. 2514.

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
16.บริษัทบางกอก ซิวิลดีงแอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด*	14 เมษายน 2515	10,000,000	1. ดำเนินธุรกิจต่อเรือ ทุกชนิด	1. ธนาคารเอเซีย 2. ทรงพันธ์ วงศ์ทองคำ	17 76.5
17.บริษัททรานโอ เซ็นคอมเมอร์ เชียลจำกัด	13 พฤษภาคม 2515	500,000	1. ดำเนินธุรกิจตัวแทน นายหน้าในการ ขนส่งสินค้า	1. เตชะไพฑูริย์ 2. วงศ์ ว่องประไพ	40 38.7
18.บริษัทเมโทร เฮ้าซิงแอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด**	30 สิงหาคม 2515	5,000,000	1. รับเหมาก่อสร้าง งานโยธา 2. ซื้อขายที่ดิน	1. เตชะไพฑูริย์ 2. เอื้ออยู่เกียรติ 3. บริษัทคอนติเนนตัล 20 อิลินอยส์ ประเทศ จำกัด	30 20 20
19.บริษัทมารินา โอเทลจำกัด	18 มกราคม 2516	30,000,000	1. ดำเนินธุรกิจ โรงแรม	1. เตชะไพฑูริย์ 2. บริษัทมิตรชูชีพ จำกัด 20 3. บริษัทโตทิวโอเทล 20 อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	59.97 20 20

\* บริษัทนี้ก่อตั้ง ๗ แต่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 ธนาคารเอเซียฯ ได้เข้าถือหุ้นเมื่อ 14 เมษายน พ.ศ. 2515.

\*\* บริษัทนี้ก่อตั้ง ๗ แต่ 10 กันยายน พ.ศ. 2510 "เตชะไพฑูริย์" เข้าถือหุ้นเมื่อ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2515,

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งล่าสุดท้าย ร้อยละ
20. บริษัทคอนซุมเมอร์ อินฟลูเอนซ์เฮอริ วีลส์ จำกัด	10 เมษายน 2516	500,000	1. ค่าเงินธุรกิจงาน	1. เตปะไพบูลย์ 22.5 2. สุพจน์ สิมธนากุล 22.5 3. ไพโรจน์ รัตนกุล 22.5 4. โอสถานุเคราะห์ 22.5



ศูนย์วิทยพัชกร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



บริษัทอุตสาหกรรม<sup>1</sup>

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้ายร้อยละ
1. บริษัทสุรามหาคุณ จำกัด	6 ตุลาคม 2 เมษายน	2502 35,000,000 2510 50,000,000	1. ผลิตสุราออกจำหน่าย	1. เตชะไพฑูริย์ 6.62 2. รุจิรวงศ์ 30 3. มหาคุณ 19.5 4. เหล่าสินดา 4.08 5. ล้ำชา 1.6
2. บริษัทสุราไทยท่า จำกัด	21 มกราคม	2506 17,500,000	1. ผลิตสุราออกจำหน่าย	1. เตชะไพฑูริย์ 35 2. มหาคุณ 42 3. ล้ำชา 12
3. บริษัทกระฉกไทย อาชาสี จำกัด	15 เมษายน 15 พฤษภาคม	2506 12,000,000 2513 24,000,000	1. ผลิตกระฉกแก้วและ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง กับกระฉกหรือแก้ว ทุกชนิด	1. เตชะไพฑูริย์ 4.16 2. ศรเพ็ญ 19.16 3. บริษัทอาชาสี กลีลา (ญี่ปุ่น) 49 4. อติเรกสาร 15.41
4. บริษัทไทยอาชาสี โซดาไฟ จำกัด *	15 มิถุนายน 4 ตุลาคม 8 กรกฎาคม 8 กรกฎาคม	2508 21,000,000 2508 10,000,000 2511 21,000,000 2511 42,000,000	1. ผลิตโซดาไฟ กรด ไฮโดรริก กรดเกลือ คลอรีนและผลพลอย ได้จากอุตสาหกรรม	1. เตชะไพฑูริย์ 4.16 2. ศรเพ็ญ 34.20 3. อติเรกสาร 4.32 4. บริษัทอาชาสี กลีลา (ญี่ปุ่น) 49

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รวบรวมเพิ่มบริษัทอุตสาหกรรมของตระกูล

"เตชะไพฑูริย์".

\* บริษัทนี้เดิมชื่อไทยโทมิเต็นโซดาไฟตั้งเมื่อ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2507 ต่อมาใน พ.ศ. 2508 กลุ่มศรเพ็ญและบริษัทอาชาสีกลีลาได้เข้าถือหุ้นใหญ่โดยนายอุเทน เตชะไพฑูริย์ พลตรีประมาธ อติเรกสารและนายไพฑูริย์ พาณิชชิวะเข้าร่วมถือหุ้นด้วย.

ชื่อบริษัท	วันที่	ทุนจดทะเบียน	ลักษณะธุรกิจ	ผู้ถือหุ้นสำคัญครั้งสุดท้าย	ร้อยละ
5.บริษัทไทยอมฤต	16 กันยายน	2508	70,000,000	1.ผลิตเปปรี	1.เตชะไพบูลย์ 93
บริเวอริจี้จำกัด	30 มิถุนายน	2510	100,000,000		2.กระทรวงการคลัง 5.83
(เดิมชื่อบางกอก	6 มิถุนายน	2516	150,000,000		
เปปรี)					
6.บริษัทไทยพลาสติก	20 มิถุนายน	2509	10,000,000	1.ผลิตพลาสติก	1.เตชะไพบูลย์ 18.33
และเคมีภัณฑ์	15 กรกฎาคม	2512	30,000,000	ตลอดจนเคมี	2.เชื้ออยู่เกียรติ 13.45
จำกัด	4 กุมภาพันธ์	2513	50,000,000	ภัณฑ์อื่น ๆ	3.บริษัทมิตรชัย (ญี่ปุ่น) 56.66
					4.บริษัทไทยอาสา 33.33
					โชดดาไฟ
7.บริษัทสุรามหา	15 มกราคม	2516	2,000,000	1.ผลิตสุราออก	1.เตชะไพบูลย์ 100
นครจำกัด				จำหน่าย	
8.บริษัทน้ำตาล	19 กรกฎาคม	2516	20,000,000	1.ผลิตน้ำตาล	1.เตชะไพบูลย์ 15
มหาคุณจำกัด	15 ธันวาคม	2516	40,000,000		2.มหาคุณ 35.25
					3.ลำชา 30
					4.เลิศนครินทร์ 12.25
9.บริษัทอุตสาหกรรม	1 กันยายน	2516	20,000,000	1.ผลิตน้ำตาล	1.เตชะไพบูลย์ 15.5
จำกัด					2.มหาคุณ 19.5
					3.เลิศนครินทร์ 31
					4.ลำชา 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## บริษัทสุรามหาคุณจำกัด รายงานประชุมสามัญครั้งที่ 1/2512

เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2512<sup>1</sup>

ผู้ถือหุ้นที่มาประชุม	รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1.	พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์	1
2.	พลเอกกฤษณ์ สีวะรา	1
3.	บริษัทบวรวงศ์จำกัด โดยพลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์	14,996
4.	นายคู่สิทธิ์ มหาคุณ	1,000
5.	บริษัทมหาคุณจำกัด โดยนายคู่สิทธิ์ มหาคุณ	3,000
6.	ด.ช. เอกชัย มหาคุณ โดยนายคู่สิทธิ์ มหาคุณ บิดาประชุมแทน	250
7.	ด.ญ. นวลณี มหาคุณ โดยนายคู่สิทธิ์ มหาคุณ บิดาประชุมแทน	250
8.	ด.ช. วรพล มหาคุณ โดยนายคู่สิทธิ์ มหาคุณ บิดาประชุมแทน	250
9.	น.ส. นิภา ลีขิตประคอง โดยนายคู่สิทธิ์ ฯ ประชุมแทน	1,000
10.	น.ส. อารมณ์ ลีขิตประคอง โดยนายคู่สิทธิ์ ฯ ประชุมแทน	1,000
11.	น.ส. อัมรินทร์ เขียมลกุลรัตน์ โดยนายคู่สิทธิ์ ฯ ประชุมแทน	1,000
12.	นายจำง ประภัสสร โดยนายคู่สิทธิ์ มหาคุณ ประชุมแทน	1,000
13.	นางสุมาลี สิงหาเทพธาดา โดยนายคู่สิทธิ์ ฯ ประชุมแทน	1,000
14.	พินเอกสุวรรณ์ เพ็ญจันทร์	110
15.	นางนุรี หล้าอารมณ์	250
16.	นายเถลิง เหล่าจินดา	1,240
17.	ด.ช. ไพบูลย์ เหล่าจินดา โดยนายเถลิง ฯ บิดาประชุมแทน	200
18.	ด.ญ. สุวิมล เหล่าจินดา โดยนายเถลิง ฯ บิดาประชุมแทน	150
19.	ด.ญ. รุจา เหล่าจินดา โดยนายเถลิง ฯ บิดาประชุมแทน	150

<sup>1</sup> กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทสุรามหาคุณจำกัด เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2512.



ผู้ถือหุ้นที่มาประชุม	รายชื่อ	จำนวนหุ้น
20.	ด.ญ.รุจิรา เหล่าจินดา โดยนายเถลิง ฯ บิดาประชุมแทน	150
21.	ด.ญ.อมรวดี เหล่าจินดา โดยนายเถลิง ฯ บิดาประชุมแทน	150
22.	นายชูศักดิ์ ฮัสส์รัตน์	200
23.	นายอุเทน เตชะไพบูลย์	2,660
24.	ด.ช.วีระเดช เตชะไพบูลย์ โดยนายอุเทน ฯ บิดาประชุมแทน	250
25.	นายสุเมธ เตชะไพบูลย์	400
26.	นายสุรพันธ์ พิศาลบุตร	80
27.	ด.ช.เดชพล พิศาลบุตร โดยนายสุรพันธ์ ฯ บิดาประชุมแทน	80
28.	ด.ช.ปฎิพัทธ์ พิศาลบุตร โดยนายสุรพันธ์ ฯ บิดาประชุมแทน	80
29.	ด.ช.อุษพงษ์ พิศาลบุตร โดยนายสุรพันธ์ ฯ บิดาประชุมแทน	80
30.	ด.ช.รุจพร พิศาลบุตร โดยนายสุรพันธ์ ฯ บิดาประชุมแทน	80
31.	นายบัญชา ล้ำขำ	100
32.	ด.ช.บัญชา ล้ำขำ โดยนายบัญชา ฯ บิดาประชุมแทน	100
33.	ด.ญ.สุภาวรรณ ล้ำขำ โดยนายบัญชา ฯ บิดาประชุมแทน	100
34.	ด.ญ.วรางคณา ล้ำขำ โดยนายบัญชา ฯ บิดาประชุมแทน	100
35.	นายพรชัย เตชะพงศ์วรชัย	200
36.	ด.ช.ธีรวัฒน์ เตชะพงศ์วรชัย โดยนายพรชัย ฯ บิดาประชุมแทน	100
37.	ด.ญ.อุษณี เตชะพงศ์วรชัย โดยนายพรชัย ฯ บิดาประชุมแทน	100
38.	ด.ญ.ธีระวรรณ เตชะพงศ์วรชัย โดยนายพรชัย ฯ บิดาประชุมแทน	100
	รวม	31,458
	ผู้ถือหุ้นไม่มาประชุม	18,542

รายชื่อผู้ถือหุ้นในบริษัทกระฉกไทยอาชีพจำกัด เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2513  
ทุนจดทะเบียน 24,000,000 บาท แบ่งออกเป็น 24,000 หุ้น<sup>1</sup>

รายชื่อ	จำนวนหุ้น
1. พลตรีประมาธ อติเรกสาร	40
2. นายอุเทน เตชะไพบูลย์	1,000
3. นายเกียรติ ศรีเฟื่องฟุ้ง	80
4. นายบุญทรง ศรีเฟื่องฟุ้ง	40
5. นายไพฑูริย์ พานิชชีวะ	500
6. นายเดโช บุญ-หลง	200
7. ร.ต. สัมปติ พานิชชีวะ	300
8. บริษัท ร.ล.พ. ประกันภัย	1,500
9. บริษัทบุญศรีพาณิชย์จำกัด*	1,200
10. บริษัทไทยค้ำประกันและค้ำประกันสินค้าจำกัด	1,200
11. นายพรชัย เตชะพงศาวุธชัย	500
12. บริษัทอาชีพกลาสจำกัด (ญี่ปุ่น)	11,760
13. บริษัทอติเรกเอ็นเตอร์ไพรส์จำกัด	960
14. บริษัทคาเธ่ย์ทรัสต์จำกัด*	1,200
15. บริษัทศรีพี่น้องจำกัด*	2,320
16. บริษัทบุญทรงจำกัด*	960
17. นายวรรณ ชินชื่อ	240
รวม	24,000

<sup>1</sup> ทุนจดทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์, รายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทกระฉกไทยอาชีพ จำกัด เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2513.

\* บริษัทของกลุ่ม "ศรีเฟื่องฟุ้ง".

เช่นเดียวกับกลุ่มอื่น ๆ "เตอะไพลย์" ได้เข้าดำเนินธุรกิจหลาย ซึ่งเป็นไปตาม การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจของประเทศ "เตอะไพลย์" ใช้จ่ายงานเฉพาะการค้า ลูราขาว ลูราผสมและดำเนินธุรกิจโรงรับจำนำเหมือนระยะตั้งตัวแล้ว ในระยะนี้ "เตอะไพลย์" ได้เข้าควบคุมธนาคารธนาคารกลางไว้ 3 แห่ง เพื่อเป็นฐานทางการเงิน ขยายธุรกิจของธนาคาร ด้านการเงินออกไปในรูป บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์คลังสินค้าและประกันภัยถึง 14 บริษัท บริษัทที่ดำเนินธุรกิจการค้า 20 บริษัท บริษัทอุตสาหกรรม 9 บริษัท และธุรกิจที่สร้างรายได้ ให้แก่ "เตอะไพลย์" มากที่สุดยังคงเป็นการค้าและผลิตลูรายู แต่เป็นลูราปรุงพิเศษ แม้โฆง กวางทอง ๆ ซึ่งธุรกิจนี้ต้องอาศัยความร่วมมือกับกลุ่มการเมืองจึงจะสามารถดำเนินงานได้ "เตอะไพลย์" จึงเข้าสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งในระยะนี้เริ่มดำเนินงาน เป็นอิสระมากขึ้น เช่น "โกลบอลฟิช"

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศภายใต้ระบอบเผด็จการทหาร การหลั่งไหลเข้ามา ของเงินทุนจากต่างประเทศทั้งในรูปการช่วยเหลือและเข้ามาลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้ง นโยบายของรัฐที่มุ่ง เสริมสร้าง เสถียรภาพและความมั่นคงทางการเงินให้แก่ธนาคารพาณิชย์ โดยจำกัดจำนวนธนาคารพาณิชย์ไว้เพียง 16 ธนาคาร และนโยบายกีดกันล่าช้าของธนาคาร ต่างประเทศไม่ให้เข้ามาดำเนินงานโดยสะดวก ได้สร้างให้ธุรกิจธนาคารพาณิชย์เป็นธุรกิจ ที่ผูกขาด ลดการแข่งขันกับธนาคารต่างประเทศ ทำให้ธนาคารพาณิชย์ของไทยสามารถ เติบโตอย่างเต็มที่ นโยบายของรัฐที่มุ่งปรับปรุงให้ระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยเป็นธนาคาร สสมัยใหม่เพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของเอกชนที่ไปลงทุน ธนาคารพาณิชย์ของไทยจึงก้าว จากธุรกิจการเงินที่เป็นแหล่งระดมทุนและแหล่งปล่อยเงินกู้ให้พ่อค้าไม่กี่คนมาสู่ ธุรกิจที่ต้อง การระดมเงินออมของคนในสังคมและปล่อยเงินกู้ในภาคธุรกิจต่าง ๆ ล้วนขวางมากขึ้นตาม การขยายตัวของเศรษฐกิจ จากการศึกษาธนาคารพาณิชย์ได้มีบทบาทเป็นสถาบันการเงินในระบบ ที่สำคัญที่สุดของเอกชนนี้ ทำให้ทิศทางการใช้เงินและการลงทุนของธนาคารพาณิชย์มีผลต่อ ทิศทางการพัฒนาประเทศด้วย นายทุนธนาคารพาณิชย์ซึ่งสามารถผูกขาดเงินไว้ในมือได้ ก็ได้ขยายธุรกิจของตัวเองออกไปมากมายและเข้าควบคุมธุรกิจที่สำคัญ ๆ ด้านต่าง ๆ จนพัฒนา ตนเองขึ้นเป็นทุนผูกขาด

สำหรับกลุ่มนายทุนธนาคารพาณิชย์ 4 กลุ่ม "หวั่งหลี" "ล้ำค่า" "โกลด์ฟิช" และ "เตชะไพบูลย์" ทั้ง 4 กลุ่มนี้ พัฒนาตัวเองพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยขยายธุรกิจของตนเองออกไปในวงกว้างขึ้นไม่ คัดอยู่ แต่การเงินและการค้าเท่านั้น แต่เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมด้วย ซึ่งมีทั้งที่เข้าร่วมทุนกับนายทุนอุตสาหกรรมในประเทศและเป็น นายหน้าให้กับบริษัทอุตสาหกรรมต่างชาติเข้ามาลงทุน "หวั่งหลี" เองแม้จะรักษาลักษณะที่สำคัญทางการค้า คือ ทำการค้าที่ขผลเป็นหลักมาตลอดและดำเนินงานบริหารธุรกิจแบบตระกูล และความร่วมมือกับเครือญาติ มาในระบอบนี้ เมื่อธุรกิจขยายตัวออกไปมากก็ไม่สามารถดำรง ลักษณะการค้าแบบเดิมไว้ได้ จำเป็นต้องปรับตัวร่วมทุนกับต่างชาติดัง เช่นเดียวกับกลุ่มอื่น ๆ

"โกลด์ฟิช" เป็นกลุ่มธุรกิจที่เติบโตมากที่สุดในระยะนี้ เนื่องจากสามารถเข้า ควบคุมธุรกิจที่สำคัญ ๆ หลายอย่างไว้ได้ ได้แก่ ข้าว และอุตสาหกรรมสิ่งทอ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างโครงสร้างทางธุรกิจของตนได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือมีธนาคารกรุงเทพ เป็นทุน ทางการเงินที่เข้มแข็งกว่าธนาคารอื่น ๆ มีบริษัทการเงินการค้าและอุตสาหกรรมมากมายที่ ร่วมมือกับพ่อค้าที่สำคัญ ๆ เช่น ในไทย สิงคโปร์ และฮ่องกง ตลอดจนสามารถวางรากฐาน ของตนเองทางต่างประเทศก่อนธุรกิจกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะในฮ่องกง ส่วน "ล้ำค่า" ในระยะนี้ ได้แสดงบทบาทในการเป็นนายทุนนายหน้าให้นายทุนยุโรปเข้ามาลงทุนและเป็นตัวแทนขาย สินค้าให้เด่นชัดกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ยังอาศัยการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับกลุ่ม ทรัพย์สิน ซึ่ง เป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง "เตชะไพบูลย์" จากการเข้าควบคุม ธนาคารศรีนคร, ธนาคารเอเชีย และ ธนาคารไทยพัฒนาได้ ทำให้ฐานะทางการเงินขยายตัว ออกไปกว้าง สามารถใช้เงินจากธนาคารทั้ง 3 แห่งเข้าสนับสนุนธุรกิจการค้าสุรา, ที่ดินจัดสรร และเป็นนายหน้าให้แก่นายทุนญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ต่าง ๆ และเข้าสัมพันธ์กับกลุ่ม การเมืองมากกว่านายทุนธนาคารทั้ง 3 กลุ่ม ระยะนี้ "หวั่งหลี" แม้จะเติบโตช้ากว่ากลุ่มอื่น ๆ แต่ในระยะหลังก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่ทำให้เป็นแนวโน้มที่ดีขึ้น เช่น การเข้าร่วมทุน กับกลุ่มอื่น ๆ มากขึ้น

## บทสรุป

จากการศึกษา การถือกำเนิดของนายทุนธนาคารพาณิชย์ไทยและการศึกษา เปรียบเทียบ การเติบโตและพัฒนาการของนายทุนธนาคารพาณิชย์ไทย 4 ตระกูลคือ หวังหลี ล้าชา โสภณพิชัย และ เตชะไพฑูริย์ สามารถสรุปลักษณะที่สำคัญของธุรกิจของกลุ่มนายทุนธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวได้ ดังนี้

นายทุนธนาคารพาณิชย์ไทย ถือกำเนิดขึ้นภายหลังจากการเข้ามาของนายทุน ตะวันตกที่ต้องการเข้ามาเพื่อนำสินค้าที่ประเทศทุนนิยมผลิตขึ้นเข้ามาจำหน่ายแลกเปลี่ยนใน สังคมไทย และนำสินค้าที่ตลาดโลกต้องการส่งออกไปขายต่างประเทศ ในการเข้ามาของ นายทุนตะวันตกนี้ ได้สร้างนายทุนที่สำคัญกลุ่มหนึ่งคือ นายทุน เคอเนค นายทุนกลุ่มนี้จะทำ หน้าที่อำนวยความสะดวกให้นายทุนตะวันตกขายสินค้าที่นำเข้ามา และได้สินค้าที่ต้องการส่ง ไปต่างประเทศ เมื่อการค้าระหว่างประเทศขยายตัวมากขึ้น นายทุนนายหน้ากลุ่มนี้ จึงได้ ร่วมทุนกันจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ขึ้น พัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นนายทุนธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้เพื่อรองรับกับการค้าที่ขยายตัว นายทุนธนาคารพาณิชย์ไทยจึงมิได้ถือกำเนิดมาจากการพัฒนา ของเศรษฐกิจภายในประเทศ บทบาทที่แสดงออกจึงมิได้มุ่งบริการและพัฒนาเศรษฐกิจภายใน ประเทศ และลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่สำคัญของนายทุนธนาคารพาณิชย์ไทยตลอดมา

การดำรงอยู่และการเติบโตของนายทุนธนาคารพาณิชย์ไทย โดยเฉพาะนายทุน เชื้อสายจีนต้องอาศัยการอุปถัมภ์ของผู้กุมอำนาจรัฐมาก นายทุนธนาคารพาณิชย์ชาวจีนซึ่ง สร้างตัวในระยะแรกต้องเลิกล้มกิจการไปเนื่องจากทุนน้อย และการเสื่อมของระบบเจ้าภาษี นายอากร ซึ่งเป็นฐานทางธุรกิจดั้งเดิมของตน แต่ที่สำคัญที่สุดคือ การขาดการเข้าค้าทุน อย่างเต็มที่ของรัฐ ซึ่งต่างกับธนาคารสยามกัมมาจล แม้ต้องประสบปัญหาทางการเงิน เช่นเดียวกันก็คงอยู่ได้ เพราะรัฐเข้าอุดหนุนทางการเงินอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การสร้างตัว ใหม่ของตระกูลล้าชาเข้าสู่การเป็นนายทุนธนาคารพาณิชย์ที่สมบูรณ์ได้ ก็เนื่องจากการสามารถ เข้าร่วมธุรกิจหลายอย่างกับคณะราษฎร และการสร้างตัวและขยายฐานทางธุรกิจของตระกูล โสภณพิชัย จนเป็นกลุ่มนายทุนธนาคารที่นำหน้ากลุ่มอื่น ๆ ในระยะเดียวกัน ก็เนื่องจากการสามารถ เข้าร่วมในธุรกิจหลายอย่างกับพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ส่วนตระกูลเตชะไพฑูริย์ก็ สามารถร่วมมือกับจอมพลสฤษดิ์ จอมพลถนอม-ประภาส เป็นอย่างดี จนได้สิทธิพิเศษในการ ผูกขาดสุราปรุงพิเศษ แม้โฆง กวางทอง นอกจากนี้นโยบายจำกัดจำนวนของธนาคารพาณิชย์



และนโยบายความมั่นคงของระบบธนาคารพาณิชย์ของรัฐที่กีดกันการเข้ามาของธนาคารสาขาต่างประเทศ ได้ทำให้นายทุนธนาคารพาณิชย์มีเพียงไม่กี่กลุ่มที่ผูกขาดเงินของสังคมไว้ในมือ

ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการขยายตัวของการค้า ทั้งภายในและการค้าระหว่างประเทศมาก มีการหลั่งไหลของทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้นายทุนธนาคารพาณิชย์ได้เข้าร่วมมือทั้งนายทุนภายในประเทศด้วยกันและนายทุนต่างประเทศ กลุ่มที่สามารถร่วมมือกับกลุ่มธุรกิจรายใหญ่ก็จะสามารถสร้างธุรกิจของตนให้เข้มแข็งและขยายธุรกิจออกไปได้กว้าง เช่น ตระกูลสีข้าว นอกจากจะร่วมทุนกับกลุ่มเครือญาติของตนแล้ว ยังร่วมทุนกับกลุ่มทรัพย์สินและนายทุนยุโรป โดยเฉพาะกลุ่มล็อกชเล่ย์ ตระกูลโกลด์ฟิชออกค้าความร่วมมือกับพ่อค้าชาวจีนทั้งในไทยและในต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้สามารถเข้าควบคุมธุรกิจที่สำคัญ คือข้าวไว้ในมือได้ โดยผ่านตระกูลที่มีบทบาทในธุรกิจเหล่านี้ได้แก่ โอภาลวงค์ , เลี้ยวโพธิ์ตัน , ต้นประเล่ริฐ , วงศ์ศรีเกษม , ภูธนกิจ , เอี่ยมสุริย์ และศรีจิรารัตน์ นอกจากนี้ยังเข้าควบคุมธุรกิจโรงงานทอผ้าโดยผ่านตระกูลโพธิ์รัตนังกูร และกลุ่มไทยเกรียงและยังร่วมมือกับนายทุนต่างชาติ ทั้งนายทุนญี่ปุ่นและนายทุนตะวันตกในหลายบริษัท สำหรับตระกูลเตชะไพบูลย์ เนื่องจากธุรกิจที่สำคัญคือ ธุรกิจสุรา จึงได้ร่วมทุนกับนักธุรกิจสุราที่สำคัญไว้เกือบหมด ได้แก่ตระกูลมหาคุณ , เหล่าจินดา , เอี่ยมสกุลรัตน์ โดยผ่านบริษัทที่สำคัญคือ บริษัทสุรามหาคุณจำกัด บริษัทไทยท้าวจำกัด และบริษัทเศรษฐกิจจำกัด และยังร่วมมือกับตระกูลศรีเฟื่องพูนากกลุ่มอาฮาฮิ (ญี่ปุ่น) เข้ามาเพื่อร่วมมือกับตระกูลเอื้ออยู่เกียรติมาบริษัทผลิตขี้เหล็กญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในบริษัทไทยพลาสดิกและเคมีภัณฑ์จำกัด ในความร่วมมือกันในธุรกิจต่างๆของตระกูลนายทุนธนาคารพาณิชย์ที่กล่าวมานี้ กับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ ได้ใช้ธนาคารพาณิชย์และบริษัทการเงินที่ร่วมมือกันดำเนินงานอยู่เป็นแหล่งทุนช่วยให้ธุรกิจเหล่านั้นดำเนินงานไปด้วยดี

ความไหวตัวและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นส่วนที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้การดำเนินงานนโยบายการลงทุนไปในทิศทางที่ถูกต้อง และนำธุรกิจเหล่านั้นไปสู่ความรุ่งเรือง . ตระกูลหวังหลี่เป็นตระกูลนายทุนธนาคารพาณิชย์ที่เก่าแก่ตระกูลหนึ่งและรุ่งเรืองที่สุดในอดีต ดำเนินธุรกิจข้าวเป็นสำคัญ การบริหารงานเป็นแบบตระกูลที่อยู่ทั้งในไทย อ่องกง

สิงคโปร์และซีเวกา มีโรงสีหลายแห่งเป็นของตนเอง ตระกูลหวังหลี่ได้คงลักษณะธุรกิจ เช่นนี้ตลอดมา แม้เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการค้าที่ต้องการการร่วมทุนในหมู่พ่อค้าเพื่อทำการค้าขนาดใหญ่ขึ้น ธุรกิจของตระกูลหวังหลี่ก็ยังคงใช้เงินทุนของตระกูลและการบริหารงาน โดยคนภายในตระกูล บทบาทของตระกูลหวังหลี่ในธุรกิจจึงค่อย ๆ ลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งต่างกับตระกูลล่าชัวซึ่งเป็นเครือญาติกับตระกูลหวังหลี่ ซึ่งปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ อยู่ตลอดเวลา เช่นการร่วมดำเนินธุรกิจกับคณะราษฎร กลุ่มทรัพย์สิน และนายทุนยุโรป การบริหารงานจึงเป็นการร่วมมือของผู้ร่วมทุนกัน ตระกูลที่ปรับตัวและดำเนินธุรกิจได้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่นำสนใจคือ ตระกูลโลภพพิชัย ซึ่งสร้างตัวขึ้นมาในระยะสั้นมาก คือสร้างตัวได้ในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากดำเนินธุรกิจการค้า กึ่งกำไรโดยร่วมมือกับพ่อค้าชาวจีนที่สำคัญ ๆ หลายคน ทำการค้าทองคำในขณะที่เงินบาทขาดเสถียรภาพ มีการขึ้นลง อยู่ตลอดเวลา และทำการค้าสินค้าจำเป็นซึ่งหายากในระยะสงครามโลกและเมื่อสิ้นสุดสงคราม ใหม่ ๆ เข้าร่วมมือกับพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ทำให้สามารถขยายธุรกิจออกไป กว้างขวาง เนื่องจากใช้เงินของรัฐและบารมีของบุคคลในกลุ่มนี้เข้าค้าธุรกิจของตน และเมื่อรัฐส่งเสริมทางด้านอุตสาหกรรมในระยะแผนพัฒนา ก็เข้าร่วมมือกับนายทุนเชื้อสายจีนและ นายทุนต่างชาติดำเนินอุตสาหกรรมหลายอย่าง นอกจากนี้ยังยึดหัวหาดทางการค้าที่ฮ่องกงไว้ อย่างแข็งแกร่ง เพื่อเป็นเมืองระบายสินค้าทางด้านเกษตรกรรมของตน มีการใช้นักบริหาร มืออาชีพ ได้แก่นายบุญชู โรจนเสถียรเข้าช่วยบริหารธนาคารกรุงเทพ และธุรกิจในเครือ ของธนาคาร ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ตระกูลโลภพพิชัยสามารถสร้างธุรกิจของตนให้ก้าวหน้า ธุรกิจตระกูลอื่น ๆ

นายทุนธนาคารพาณิชย์ไทย ได้แล่ดงบทบาทที่สำคัญมาตลอด คือการเป็นนายหน้า สืบหาสินค้าที่ตลาดโลกต้องการ และเป็นผู้นำสินค้าของประเทศทุนนิยมเข้ามาจำหน่าย จำหน่ายในสังคมไทย และเมื่อมีการปรับตัวของประเทศทุนนิยมเข้ามาลงทุนทางภาค อุตสาหกรรมในไทย ทั้งนี้เพื่อต้องการแรงงานในราคาถูก และขยายตลาดการค้าให้ได้มาก ขึ้น นายทุนธนาคารพาณิชย์ไทยได้ร่วมมือกับนายทุนต่างชาติ เป็นตัวเชื่อมให้เข้ามาลงทุนในไทย

ละดวกขึ้น ทั้งร่วมมือทางด้านการเงินและในบริษัทอุตสาหกรรม และจากการที่นายทุนกลุ่มนี้ ได้กุมเงินทุนที่สำคัญที่สุดของสังคม แต่มิได้ใช้เงินทุนดังกล่าวไปในทางพัฒนาชนบทและภาคเกษตรกรรมของไทย ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศที่ต้องเผชิญกับปัญหาความยากจนตลอดมา นับตั้งแต่เศรษฐกิจไทยเข้าผูกพันกับการค้าระหว่างประเทศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษาตระกูลนายทุนธนาคารพาณิชย์เพียง 4 ตระกูล ยังมีตระกูลที่สำคัญอีกที่ควรศึกษาได้แก่ ตระกูลรัตนรักษ์ ซึ่งเป็นตระกูลที่มีเครือข่ายทางธุรกิจมากตระกูลหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีนายทุนธนาคารพาณิชย์ที่มาจากเชื้อสายพระวงศ์ กลุ่มทรัพย์สิน และกลุ่มข้าราชการนายทหารอีกหลายกลุ่ม และนอกจากนี้ยังไม่ได้ศึกษาถึงความร่วมมือของนายทุนธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ในภาคกลางกับนายทุนท้องถิ่น ซึ่งความร่วมมือของ 2 กลุ่มนี้ ทำให้นายทุนธนาคารพาณิชย์แทรกเข้าไปในสังคมไทยอย่างทั่วถึงมากขึ้นเป็นลำดับ.

ศูนย์วิทยพัชกร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย